

serbest

MIMAR

NİSAN | 2009 | 02
6 TL

Gerflor

UTT

U.T.T. İnşaat ve Dekorasyon Mlz.San.Tic.Ltd.Şti.
Uğur Mumcu Cad. No.97/9 06700 G.O.P. / ANKARA
Tel: +90 312 446 1635 - 446 1655 Fax: +90 312 446 8779

Architon ışıklar

YAPINIZA DEĞER KATIN, HER CEPHEDE KAZANIN!

Architon TERRA COTTO CEPHE SİSTEMLERİ

Tek Cidarlı

Çift Cidarlı

 ışıklar

www.isiklar.com.tr

0 216 537 00 50

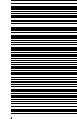
NİSAN 2009 02

04 **özetler**05 **mutfak**06 **masa üstü**14 **yaka resimleri**
Turgut Cansever, Fahri Yetman24 **YENİ**
Afyon Kavşağına Çağdaş Bir Katkı : Otobanda Metalik Kıvrımlar34 **GÜNDEM**
8. TSMD Ödülleri 2008 : Mimarlığın Seyir Defteri
Orçun Ersan
İlhan Kesmez
Ziya Tanalı60 **YARIŞMA**
Ziya Tanalı - Yarışma Kurumunu Hırpalamak Yerine: Alternatif Yöntemler Denesek
Kale İçinin Hatırlattığı Tabular ve Olanaklar : Gömmek ya da Gömmemek...
Yuvarlak Masa :
Sevgi Lökçe
Abdi Güzer
Yakup Hazan
Kemal Nalbant
Saadet Sayın
Hasan Özbay
Mehmet Soylu
Jüriden Notlar : Hakan Mahiroğlu86 **MİMARİ MİRAS**
Koruma Sadece Tarihi Yapılarla Sınırlanamaz : Modern Dönemin 'Eserleri'
Çankaya'da Apartman - Vedat Özsan
Gemi Ev - Danyal Çiper
Cinnah 19 Apartmanı - Nejat Ersin
Merkez Camisi - Hayati Tabanlıoğlu
Ulus Çarşısı - Gazanfer Beken, Orhan Bolak, Orhan Bozkurt
Muammer Aksoy Evi - Şevki Vanlı
Ankara Tenis Kulübü - Reha Ortaçlı
14 Mayıs Evleri - Muhittin Güreli
Maliye Evleri - Emin Onat
Türk Amerikan Derneği Binası - Affan Kırımlı**İSTANBUL SMD**Miralay Şefik Bey Sokak 13/2 Gümüşsuyu
34015 İstanbul
+90 212 2924380 (tel)
+90 212 2924382 (faks)
www.ismd.org.tr**TÜRK SMD**Çobanyıldızı Sokak 5-A/3 Çankaya
06680 Ankara
+90 312 4686638 (tel)
+90 312 4277520 (faks)
www.tsmd.org.tr**İZMİR SMD**Cumhuriyet Bulvarı 2. Kordon 209/4 Alsancak
35220 İzmir
+90 232 4631630 (tel)
+90 232 4631057 (faks)
www.izmir-smd.org.tr

Yazılarda ifade edilen görüşler yazarlarına aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Reklamlar, reklamı veren firmanın sorumluluğundadır ve serbestMİMAR reklamlarda verilen bilgilerden sorumlu tutulamaz.

serbestMİMAR
İki Ayda Bir Yayınlanır**Sahibi**
Şükrü Ünal**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**
Mehmet Soylu**Yayın Koordinatörü**
Aslı Özbay**Yayın Kurulu**
Abdi Güzer . Aslı Özbay . Cüneyt Kurtay
Evren Başbuğ . Gül Güven . Günceri İrmak
Hasan Özbay . Hayri Anamurluoğlu . Hilmi Güner
Hüseyin Kahvecioğlu . İlhan Kesmez . Kaan Özer
Kadri Atabaş . Kerem Erginoğlu
Mehmet Kütükçüoğlu . Mehmet Soylu
Mürşit Günday . Orçun Ersan . Tülin Hadi
Vedat Tokyay**Yürütme Kurulu**
Aslı Özbay . Gül Güven . Hasan Özbay
Hayri Anamurluoğlu . Kadri Atabaş
Mehmet Soylu . Orçun Ersan**Yayın Sekreterliği**
Burcu Terakye . Serap Dalmış**Kapak**
Evren Başbuğ**Grafik Uygulama**
Burhan Dramagil (Remark)**Katkıda Bulunanlar**
Noushin Rashedi . Marina Esenalieva**İletişim**
Çobanyıldızı Sokak 5-A/3 Çankaya 06680 Ankara
+90 312 4686638 (tel)
+90 312 4277520 (faks)
www.serbestmimar.com
info@serbestmimar.com**Abone, Reklam ve Dağıtım**
ANBA Anadolu Basın Ajansı
Bülten Sokak 21/3 Kavaklıdere 06550 Ankara
+90 312 4675381 (tel)
+90 312 4675383 (faks)
ankara@anba.com.tr**Reklam Koordinatörü**
Bülent Çeşmecioğlu
b.cesmecioğlu@anba.com.tr**Teknik Hazırlık ve Baskı**
Remark İletişim ve Tanıtım Hizmetleri
Kuleli Sokak 57/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara
+90 312 4362728 (tel)
+90 312 4362700 (faks)
remark@remarkreklam.com**SMD Üyelerine Ücretsiz Gönderilir**
Fiyatı 6 TL . Abonelik 30 TL

Yine, ve bu kez çok derinden eksildik: 21 Şubat'ta Turgut Cansever'i de aramızdan uğurladık. "Koca çınar" sıfatının içini doldurabilen çok özel ustalardan biriydi. Ardında öyle çok ürün bıraktı ve hakkında yapılmış öyle güzel çalışmalara konu oldu ki, sevgili Turgut Bey'i misyonunu fazlasıyla yerine getirmiş, sayılmış, sevilmiş bir "üstad" olarak huzurla uğurlayabildiğimizi söyleyebiliriz.

Ama aynı huzuru, 11 Kasım'da kaybettiğimiz Fahri Yetman için hissetmek biraz zor... Konu bu iki mimarın karşılaştırılması değil elbette; alanları, yaptıkları, kimlikleri çok farklı ve bu fark hem yaşamlarına hem de uğurlanma biçimlerine yansıyor. Aramızdan sessiz sedasız ayrılan Fahri Yetman, 1949 İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi mezunu. Üyesi olduğu Mimarlar Odası İstanbul Şubesi'nin bülteninde sadece bu kadar yazıyor! Oysa Yetman, 1961-63 yılları arasındaki 3 dönemde de Oda yönetim kurulunda sekreterlik, saymanlık ve başkanlık gibi faal görevler üstlenen, aktif bir örgütçü... Dönemi hatırlayanlar, Fahri Yetman'ın Oda'da kurduğu 'fotoğraf kolu'nu, fotoğrafla belgeleme işini benimsetmeye verdiği önemi vurguluyorlar. Meslekdaşı Güven Bilsel, Fahri Bey'in çok zengin bir fotoğraf koleksiyonu olduğunu hatırlıyor. Yetman'ın liseden itibaren arkadaşı, daha sonra da meslekdaşı ve ortağı olan Behçet Baykut'la sürdürdüğü candan dostluk da Güven Bey'in unutmadıklarından. Google teknolojisi sağolsun, Oda kütüphanesine bağışladığı plan albümlerinden, Yetman'ın Türkiye'nin nerelerinde çalıştığını, fotoğraf merakını, ödül grubunda yer aldığı birkaç yarışmayı ve emekliliğini geçirdiği Erdek'i ne kadar çok sevdiğini öğreniyoruz. Dileriz bu fotoğraf meraklısı mimar-plancının arşivi de sessiz sedasız yok olup gitmemiştir.

İnsanlarla birlikte arşivlerinin de yok olması, üstesinden gelemediğimiz acıklı bir sorun. Aileler, geride kalan tonlarca kağıt ve kitapla nasıl baş edeceklerini bilemiyorlar. Bu sorunu sanal ortamda telafi etmek için yoğun çaba harcayan duyarlı kuruluşlar (Arkitera/ARKİV gibi) gerektiği şekilde izlenmiyor, sahiplenilmiyorlar. Yayın, arşiv oluşturma'nın önemli tetikleyicilerinden biri. Bu aracı iyi kullanarak, sadece mesleki hafızayı değil, vefa duygusunu da canlı tutma bilincini yerleştirmek, meslek alanımızın önemli gereksinimlerinden biri sayılmalı.

Aslı Özbay

serbestMİMAR - Issue 01/April 2009
Summary

The second issue of serbestMİMAR focuses on the 8th cycle of Freelance Architects Association Awards as well as the associations' concern about preservation of unique examples of modern architecture in Ankara.

A selection of recently completed buildings and projects from various cities are presented in the 'desktop' section.

We commemorate two important figures of Turkish architectural scene who has recently passed away: Turgut Cansever and Fahri Yetman.

Afyon Bus Terminal which is expected to contribute to/ enhance the new image of Afyonkarahisar, is among the buildings presented in this issue. The terminal is distinguished with its contemporary manner and curvilinear metallic roof/canopy.

Independent Architects Association Awards, which have a particular place among others, have been conferred since 1992. At the 8th cycle within which Nesrin and Affan Yatman have been honored with the **Grand Award**; other categories were awarded as follows:

Best Practice Award, to the contemporary mosque by Erkut Şahinbaş

Contribution to the Profession Award to;

- Haluk Alatan, city planning,
- Ali Terzibaşıoğlu, civil engineering,
- Ayhan Razgat, mechanical engineering,
- Mehmet Yurdakul, electrical engineering,
- Faruk Malhan, designer

The Press Award to the architectural documentary "Mega Structures" of National Geographic Channel

Project Management Award to METU-Teknokent

We are aiming to remember the ex-awards of the last 16 years in means of a cronologic documentary of the programme which has not been sufficiently published since the 4th cycle.

The popular national competition of 2008, "Transformation of Kayseri Citadel into a Culture and Arts Center" was aiming to create a focus of attraction in Kayseri's seriously damaged historic city center. The competition is covered with the award winning projects and objections to the results: A round table discussion is handled with contributions of the head of the jury Sevgi Lökçe and architects Saadet Sayın, Kemal Nalbant, Yakup Hazan, Abdi Güzer and Hasan Özbay who have submitted entries to the competition as well.

Журнал Свободный Архитектор - номер 02 Апрель 2009 г.
Содержание:

Второй номер журнала Свободный Архитектор уделяет особое внимание награждению премиями 8 го периода Ассоциации Свободных Архитекторов Турции (TSMD) и деятельности Ассоциации направленной на защиту архитектурных произведений современного периода.

Актуальное место в журнале занимают публикации о новых проектах и сооружениях в различных городах страны.

Архитектурное сообщество страны потеряло Тургут Джансевер, Фатих Йетман, мы поминаем мастеров в очерках Текшин Ылыджаалы, Кемал Налбант, Неджат Эрсин и Ахмет Узел.

В данном издании журнала вы ознакомитесь с новым зданием автовокзала г Афйон. На наш взгляд, сооружение в современном стиле, с металлической криволинейной крышей, вносит новый и светлый образ в имидж города Афйонкарахисар.

Премии Ассоциации Свободных Архитекторов Турции вручаются с 1992 года и занимают особое место среди наград в области архитектуры. Большая премия 8 го периода была вручена Несрин –Аффан Ятман, премия Внсдерения была вручена проспекту современной мечети Биакент, планировщик Халюк Алатан, инженер строитель Али Терзибашиоглу, инженер механик Айхан Разгат, инженера электрик Мехмет Йурадкул и проектировщик Фарук Малхан получили премии за вклад в архитектуру, документальный сериал «Mega сооружения» канала Национальная география получил премию средств массовой информации,премию за лучшее координирование проекта получил проект здания Текнокент на территории Средне -Восточного Технического Университета. В данном номере журнале опубликована хронология премий, врученных с 4 го периода которые не были достаточно обнародованы, мы помним кто и какие сооружения были удостоены премий в течении последних 16 лет.

Конкурс «Преобразование крепости Кайсери в центр культуры и искусства», организованный с целью возрождения находящегося на сегодняшний день в очень плохом состоянии исторического городского центра г. Кайсери, является одним из важных тем данного номера журнала. В обсуждении конкурса участвуют председатель жюри конкурса Севги Лекче и участники конкурса архитекторы Саадет Сайын, Кемал Налбант, Якуп Хазан, Абди Гюзер и Хасан Озбай.

مجلة المهندس المعماري ائريل — العدد 02 آذار 2009

ملخص

يتم التركيز في العدد الثاني من مجلة المعمار الحر على جوائز الدورة (8) لجمعية المعماريين الأحرار المنظمين في أنقرة (TSMD) و على فعاليات حماية المنتجات المعمارية الحديثة التي يتم تطويرها في أنقرة.

تتضمن مقدمة قسم الوقائع الفعلية أخباراً عن المشاريع و الأبينة الجديدة التي تم إتمامها في مختلف مدن البلاد.

و نحن إذ بشرفنا إحياء ذكرى أساتذتنا القديرين تورجوت جانسفار و فخري يتمان التي فقدتهم جامعة العمارة، بكتابات كل من فوكشين، كمال نالبانت، نجاة أرسين و أحمد أوزل.

نحن نؤمن بأن "محطة أتوبيسات أفيون" الجديدة التي قمنا بتعريفها في هذا العدد، سوف تكون لها مساهمة في إكساب مدينة أفيون كار احصار مظهراً جديداً و منيراً. تلفت محطة الأتوبيسات التي بدأت بتقديم خدماتها في الأشهر السابقة، الإنتباه إلى مظهرها المعاصر و سطحها المعدني المتسم بخطوط منحنية.

جاري منح جوائز جمعية المعماريين الأحرار TSMD صاحبة المكانة الخاصة بين جوائز الأعمال المعمارية منذ عام 1992. في الدورة (8) التي تم فيها تكريم نسرين – أفان ياتمان بـ "جائزة التطبيق" للجامع الحديث في بلكنت كجائزة كبرى، حصل كل من "الرسام" هالوك آلاتان، "المهندس المدني" علي ترزي باشي أوغلو، "المهندس الميكانيكي" ايهان رازجات، "المهندس الكهربائي" محمد يورداكول و "مهندس التصميم" فاروق مالهان على جوائز "المشاركة المهنية"؛ حصل مسلسل "الأبنية الضخمة" المنشورة في مجلة ناشيونال جيوغرافي على جائزة: الإعلام – النشر" وحصلت "تكنوكنت – جامعة الشرق الأوسط التقنية" على جائزة "إدارة المشاريع". نحن على علم بقدر ما سادتته الضرورة بالملفات ذات الماهية الوثائقية الكرونولوجية التي لم يتسنى نشرها في برامج الجوائز منذ الدورة الرابعة و حتى يومنا هذا، و بأسماء المعماريين الأحرار و اي الأعمال المعمارية التي تم مكافأتهم عليها منذ 16 عاماً و حتى يومنا هذا.

تعتبر المسابقات، الجوائز و المناقشات المتعلقة بموضوع "تحويل البنية الداخلية لقلعة قيصري إلى وسط ثقافي وفني" من أجل تكوين صورة بؤرية جديدة إلى مركز مدينة قيصري التاريخي المتدهور لدرجة متقدمة، احد المواضيع المهمة في هذا العدد. ساهم في المناقشة مع رئيسة الهيئة السيدة/ سفجي لوكتشه، السادة المعماريين المشاركين في المسابقة سعادة ساين، كمال نالبانت، يعقوب هازان، عبدي جوزر و حسن أوزباي.

KOLAY GELSİN...

Serbest Mimarların 3 derneği

Ocak ve Şubat aylarında gerçekleştirdikleri olağan genel kurul toplantılarıyla, yeni dönem yöneticilerini belirlediler. Zaten yeterince zorlu bir meslek olan serbest mimarlık hizmetlerinin yanısıra üstlendikleri bu sivil-toplum görevinde yer alan tüm meslekdaşlarımıza başarılar diliyoruz.

İZMİR SMD

3. Olağan Genel Kurul ve Seçimi : 21.02.2009

Yönetim Kurulu

Vedat Zeki Tokyay (Başkan)
Metin Kılıç
O.Baran Uyan (Sayman)
Hüsamettin Özkaymakçı
Arda Beset (Genel Sekreter)
Yedek
Sevgi Molva
A.Tufan Arkayın
Yaşar Ata Kurtel
Nüvit Uyar
Şenol Kaytan

Denetleme Kurulu

Erdal Kemahlioğlu
Hüseyin Egeli
Merih Dönmez
Yedek
Salih Zeki Pekin
Şeref Aldemir
Mehmet Yağcıoğlu

Üye Kabul Kurulu

Şükrü Kocagöz
Vedat Tokyay
Salih Seymen
Yedek
Mehmet Beset
Dürrin Süer Kılıç
Yalçın Kezer

<http://www.izmir-smd.org.tr>

İSTANBUL SMD

6. Olağan Genel Kurul ve Seçimi : 24.01.2009

Yönetim Kurulu

Doğan Hasol (Başkan)
Oğuz Öztuzcu (Başkan Yardımcısı)
Mutlu Çilingiroğlu
Timur Kayserilioğlu
Cemal Emden
Yedek
Ayhan Ertuğrul
Ayşe Hasol Erkin
Neşet Arolat
Ersen Gürsel
Yalçın Türkdogan

Denetleme Kurulu

Yaşar Marulyalı
Acar Avunduk
Y. Selim Sepin
Yedek
Murat Aksu
Umut İyigün
Nedim Sisa

Onur Kurulu

Levet Aksüt
Oktay Nayman
Günay Çilingiroğlu
Yedek
Ertun Hızıroğlu
Hasan Çalışlar

Üye Kabul Kurulu

Sinan Genim
Aytaç Manço
Kerem Erginoğlu
Yedek
Murat Sümen
Abbas Hacıömeroğlu
Hayzuran Hasol

Uzlaşma Kurulu

Hakkı Moltay
Ali Muslubaş
Zeki Şerifoğlu
Yedek
Cafer Bozkurt
Şaziment Arolat
Han Tümertekin

<http://www.ismd.org.tr>

ANKARA TSMD

14. Olağan Genel Kurul ve Seçimi : 24.01.2009

Yönetim Kurulu

Şükrü Ünal (Başkan)
Güneri Irmak
Orçun Ersan
Mehmet Soylu (Genel Sekreter)
Yeşim Hatırlı
Yedek
Adnan Aksu
Gül Güven
Neşe İtez
Hüseyin Keçeci
Mete Öz

Denetleme Kurulu

Faruk Eşim
Cumhur Keskinok
Turhan Kayasü
Yedek
Hayri Anamurluoğlu
Bozkurt Gürsoytrak
Mustafa Aytöre

Onur Kurulu

Murat Artu
Ercan Çoban
Adnan Ural
Yedek
Erkut Şahinbaş

Ödül Kurulu

İlhan Kural
Can Ersan
Nesrin Yatman
Yeşim Hatırlı
Yedek
Enis Öncüoğlu

Eser Tespit ve Tescil Kurulu

Saadet Şayın
Hasan Özbay
Özgür Ecevit
Mehmet Soylu
Yedek
Sinan Erbuğ

Üye Kabul Kurulu

Ünal Tümer
Aytek İtez
Güneri Irmak
Yedek
Cem Altınöz

Uzlaşma Kurulu

Coşkun Erkal
Mehmet Altuntaş
Salih Erborla
Yedek
Mürşit Günday

<http://www.tsmd.org.tr>

01

02

03

04

05

06

KARMA İŞLEVLER, BÜYÜYEN PROGRAMLAR...

Ali Osman Öztürk

Ali Osman Öztürk, son yıllarda Ankara'nın ana arterlerinde büyük programlı yapılarını görmeye alıştığımız mimarlardan biri. Mimarın 'Masa-üstü'nde bu kez farklı kentlerden projeler bulduk: İstanbul Sabiha Gökçen havaalanı yakınlarında, 250.000 m² büyüklükte bir alışveriş-fuar-kongre merkezi olan Via/Port, karma fonksiyonlu, kentsel ölçekte bir düzenleme. İçinde Türkiye ve Avrupa'nın en büyük 'outlet'inin yer alacağı vurgulanan kompleksin içinde, atölye hizmetlerinin de verileceği bir "kapalı çarşı" yorumu deneniyor. Yine İstanbul'da, karma fonksiyonlu bir toplu konut sitesi olan Ginza Lavinya Park Evleri, arazisinde büyük bir sosyal merkez ve ofis bölümü barındırıyor. Ofis bloğunda, merkezi atriumdan cephelere doğru uzanan nişler aracılığıyla ofis kullanıcılarına alternatif ortak alanlar yaratma endişesi tasarımı belirleyici oluyor.

AVM furçasının her köşeye uzandığına dair bir yeni örnek Diyarbakır'dan: A Tasarım'ın projesi, kentin en önemli batı arterlerinden Şanlıurfa Bulvarının kavşak noktalarından birinde yer alıyor. Çevredeki yaya hareketlerini çekmek üzere kurgulanan ulaşım düzenlemeleri, zemindeki dışa dönük yeme-içme mekanlarını bu hedefin aracı olarak değerlendiriyor.

01 Via/Port Outlet & Fuar Merkezi & Otel Gebze, İstanbul

Proje müellifi: A Tasarım
Tasarım ekibi: Ali Osman Öztürk, Nurten Asil, Eser Çengel, Filiz Cingi Önder, Süreyya Atalay, Canan Karakaya, Mehmet Güner
Statik Proje: Yüksek Proje
Mekanik proje: BTC Mühendislik
İşveren / Yatırımcı: Bayraktar İnşaat
Yapı Alanı: 90.000 m² Outlet + 120.000 m² Kongre ve Fuar Merkezi + 42.000 m² Otel-Fuar

02 Ginza Lavinya Park Evleri

Beylikdüzü, İstanbul
Proje müellifi: A Tasarım Mimarlık
Tasarım ekibi: Ali Osman Öztürk, Eser Çengel, Filiz Cingi, Önder, Nurten Asil, Canan Karakaya, Süreyya Atalay, Mehmet Güner
Statik Proje: Gündüz Çetemen
Mekanik Proje: Cengiz Erturhan
Elektrik proje: Hakan Yüksel-Enver Şengüler
Peyzaj proje: Dalokay Design Studio
İşveren/Yatırımcı: Keleşoğlu Grup, Kullar İnşaat
Yapı Alanı: 95 000 m²

03 Alışveriş ve Yaşam Merkezi

Diyarbakır
Proje müellifi: A Tasarım Mimarlık
Tasarım ekibi: Ali Osman Öztürk, Ebru Güzelöz Aşan, İrem Aker Büyükkalay, Harun Karabulut, Meltem Öztürk, İlhan Şimşek, Niyazi Ayvaz
Statik Proje: Yüksek Proje
Mekanik Proje: Setes Mühendislik
Elektrik Proje: Akay Mühendislik
İşveren / Yatırımcı : Ceylan İnşaat
Arsa alan: 170000 m²
Yapı Alanı: 65000m²

İZMİR'DE YENİ KAMUSAL ALANLAR

Salih Zeki Pekin

İzmir'in köklü proje bürolarından MATU, Agora Alışveriş Merkezi'ne 20.000 m² arsa üzerine oturan büyük bir ek tasarladı. İşverenin "ilki ile uyumlu olsun" talebini kısıtlayıcı bulmakla beraber ekip, yapının doğal aydınlatmadan maks. düzeyde yararlanmasını, dükkanların rahat algılabileceği bir plan çözümünü ve mağaza kimliklerini özgürce dışa vurmaya elverişli bir iç mekan anlayışını temel aldıklarını vurguluyor.

Balçova Kültür Merkezi ise MATU'nun davetli ihale ile aldığı bir proje konusu. Tasarımın çıkış noktası, Kültür Merkezinin yerleştiği arsanın ön cephesinde kentinin kullanımına açık bir alan yaratmak olmuş. Mimar bu amaçla üstünü örtmek istediği alana kolonlar önermiş ancak mal sahibi Belediye, "... ileride kapatarak inşaat alanını arttırlar" gerekçesiyle izin vermeyince, 6.50 m genişliğindeki bu saçak, binanın çelik çatı makaslarına asılarak çözümlenmiş. Yapı, 768 kişilik bir tiyatro, 150 kişilik bir çok amaçlı salon, 2 sinema ve 1 sergi salonu ile, kütüphane, kafeterya, işlikler gibi mekanları barındıracak.

04 Agora Alış Veriş Merkezi - İzmir

Tasarım : Salih Zeki Pekin, e.s.a. Paris
Müellif Firma: MATU Mimarlık
Proje Ekibi: Nazan Noyan, Enis BEKER
Statik: NU Mühendislik - Necati Uzakgören
Mekanik Tesisat: GG Mühendislik - Güniz Gacaner

Elektrik: MAR Elektrik - Musa Öztufan
İşveren / Yapımcı: ODAK İnşaat
Yapı Alanı: 50.740 M²
Yaklaşık Yatırım Maliyeti: 50.550.000 TL

05 Balçova Kültür Merkezi - İzmir

Yapı adı: Balçova Kültür Merkezi
İşveren: Balçova Belediyesi
Mimar Proje: MATU Mimarlık
Mimar adı: Salih Zeki Pekin e.s.a. Paris
Yardımcı Mimarlar: Enis Beker, Nazan Noyan
Statik: Ardali İnşaat - Selim Ardali
Tesisat: NU Mühendislik - Naci Uzakgören
Elektrik : Evre Elektrik - Ergun Elgin
Arsa alanı: 2340 m²
Yapı alanı: 7706 m² (Emsale dahil 4680 m²)

MOSKOVA ŞOSESİ'NDE SOSYO - KÜLTÜREL MERKEZ

A. Ceyhun Yavuz

Rusya Federasyonu'na Vologda kentinde karma fonksiyonlu büyük bir konsept proje hazırlayan Yavuzlar ekibi, 6 farklı işlevde yapı ve çevre düzenlemesini içeren 130.000 m²'lik bir alanı tasarlamışlar. Komplekste ticaret ve alışveriş merkezi, aqua-park, otel, iş merkezi, konferans salonu, kapalı otopark, buz hokeyi sahası ve spor salonu projeleri yer alıyor. Açık alanlarda ise 30.000 m² yeşil alan yanı sıra 1204 m² büyüklüğünde açık otopark, buz pateni ve çocuk oyun alanları projelendirilmiş. Kompleksteki yapıların büyüklükleri şöyle: Ticaret ve alışveriş merkezi 68.754 m² ; aqua-park 17.140 m² ; buz hokeyi salonu 10.100 m² ; konser salonu 7970 m² ; 422 araçlık kapalı otopark 16.580 m².

06 Çok amaçlı Kompleks

Vologda, Rusya Federasyonu
Proje Müellifi: Yavuzlar Proje Müşavirlik
Tasarım Ekibi: A. Ceyhun Yavuz, Orçun Gündüz, Hamdi Kaya
İşveren: OOO Edinstvo / Koçak İnşaat
Yapı Alanı : 130.000 m²
Yatırım Maliyeti : 170 milyon USD

07

09

08

10

11

ÜNYE YARIŞMASI'NA PROTESTO

Şakir Babacan

Son dönemde uğraştığı projelerden önce yarışmalara vurgu yapan Şakir Babacan, olaylı bir şekilde sonuçlanan Ünye Yarışması'nda belirlenen mansiyonlardan birinin müellifi. Yarışmalar sürecindeki bozulmaların başat örneklerinden biri olan "Ünye Cumhuriyet Meydanı ve Yunus Emre Parkı Kentsel Tasarım Proje Yarışması"nda ödüllerin dağıtılmadığını ve yarışmanın mahkemede dava kaybederek mahkum olduğunu hatırlatıyor ve Jüriyi sorumlu tutuyor :

"... İdarenin açıklamasına göre jüri, yarışmayı herhangi bir ödül vermeden sonlandırmıştır. Jürinin kararında proje veren mimarlara ders verir bir uslupla, projelerin yeterli bulunmadığı belirtiliyor. Oysa Yarışmalar Yönetmeliği hükümlerine göre jüri yarışmayı sonlandırmak zorunda. Sonra 30-35 mimarlık bürosunun çalışmalarını hiçe sayıp "beğenmedik" diyerek böyle bir sonuç veremezsiniz. Şimdi ortaya çıkan duruma bakın: Belediyenin yaptığı Ünye meydanı, jürinin 'lütfen' belirlediği 3-4 projenin karma bir uygulaması oldu. Jürinin böyle bir uygulamaya çanak tutması çok kötü bir durum..".

Babacan, Mart 2008'den buyana Türkmenistan için bir havaalanı projelendiriyor: Yılda 800 bin yolcunun kullanımına göre tasarlanan Türkmenbaşı Havalimanı'nda 2 iç hatlar, 4 dış hatlar terminali bulunuyor. Merhum devlet başkanı Türkmenbaşı'nın kent kimliğine yönelik belirleyici tarzının etkilerini taşıyan yapının inşaatı sürüyor.

07 Türkmenbaşı Şehri Yeni Havalimanı -

Türkmenistan

Müellif Firma: Selkom Proje

Tasarım: Şakir Babacan, Pınar Dinçer, Özgül Çetin Karakuyu.

Proje Ekibi: Özlem Dengiz Uğur, Özden Özçek, Metincan Babacan, Erol Engin

Statik: Kemal Türkaslan Müh.

Mekanik: Bahri Türkmen Müh.

Elektrik: Siemens

Diğer: Selkom Proje, Hidrolink Müh. Ltd.

Toplam Yapı Alanı: 45.000 m²

Yaklaşık Yapım Maliyeti: 150 milyon euro

KAYBOLAN SOKAKLARIN PEŞİNDE

Murat Artu

2006 Yılında projelendirilen ve bugünlerde 2. etabı uygulanmakta olan Avrupa Mahallesi, toplam 154 konutun 132 tanesinin 4'er katlı bloklarda,

22'sinin de 10 katlı bir yüksek blokda tasarlandığı yeni bir konut alanı. Proje, Türkiye'deki sokak kavramının eksikliğine vurgu yapıyor: Projede binalar, sokakları oluşturmamanın bir enstrümanı olarak görevlendirilmiş. Mimarlar, sokağın, dünya üzerindeki bütün kentleri beğenip beğenmediğimize karar verdiğimiz yer olduğunu hatırlatıyor ve sokağın yayalara ait olduğu düşüncesini öne çıkarıyorlar.

ARTU Mimarlık ekibinin uygulanmakta olan projelerinden Nanotam Araştırma Merkez Binası ise, Bilkent Üniversitesi eğitim yapılarının batısında yer alıyor. Mevcut araştırma merkezinin yanına yapılmak üzere tasarlanan yapıda, laboratuvarlar, temiz odalar, toplantı salonları, ofisler ve idari birimler yer alacak.

08 Avrupa Mahallesi – Çayyolu, Ankara

Müellif Firma: ARTU Mimarlık

Tasarım Ekibi: Ayfer Uğur, Onur Akçalı,

Selçuk Köse

İşveren: Ankara İnşaat

Statik: Kınacı Mühendislik

Mekanik: Özgüle Mühendislik

Elektrik: Ptm Mühendislik

Peyzaj Projesi: Vista Kentsel Tasarım

Yapı Alanı: 55.000 m²

Yatırım Maliyeti: 49.000.000 YTL

09 Nanotam Araştırma Merkez Binası -Ankara

Müellif Firma: ARTU Mimarlık

Tasarım Ekibi: Ayfer Uğur, Yasemin Gökkaya

Statik Proje: Kınacı Mühendislik

Mekanik Proje: Ptm Mühendislik

Elektrik Projesi: Yurdakul Mühendislik

Proje Dönemi: 2008

Yapı Alanı: 3.200 m²

Yatırım Maliyeti: 3.067.000 TL

DENİZE BAKAN EV

Dürin Süer

M artı D Mimarlık tasarım ve uygulamasını tamamladığı, 30 farklı evden oluşan Olive Park evlerinden sonra tek aile için deniz kıyısında bir ev tasarladı.

Ev, Urla Zeytinaları'nda denizle arasında 10 metrelik yol ve plaj olan bir parselde konumlanıyor. İki çocuklu ailenin evleri ile ilgili başat istekleri, evin tüm mekanlarından denizi algılayabilmek. U plan şemasındaki evin denize paralel ilk kolu zemin katta kolonlar üzerine oturtularak boşaltılıyor. Böylece arka mekanlar havuzlu avluyu da içine alan ve denize doğru açılan bir vistaya sahip oluyor. Kütle kompozisyonunda da yalın, rasyonel tavrın ifadesini arayan tasarımda cephe kaplaması olarak Urla taşı ve beyaz tarak mozaik seçilmiş.

10 U Evi – Urla, İzmir

Proje Müellifi: M artı D Mimarlık

Tasarım Ekibi: Metin Kılıç, Dürin Süer

Proje Ekibi : Seden Cinasal Avcı

ÇEŞME'YE YENİ TERMAL MERKEZ

Vedat Tokyay

Oran Mimarlık, Çeşme'nin tarihi termal merkeze bir meydan aracılığıyla bağlanacak yeni bir termal merkez tasarlıyor Bu meydana yer alan alış-veriş ve kültür merkeziyle arsanın diğer ucundaki SPA oteli arasında yer alan sirkülasyon arteri, zeminde bir dizi SPA etkinliğini birbirinden farklı pavyonlar halinde birleştiriyor. Üst kattaki yarı açık sokak ise meydan-otel-alışveriş-kültür merkezi ilişkisini kurarak, kentlinin yapının içine katılımını artırmayı hedefliyor.

11 Termal Merkez – Çeşme, İzmir

Tasarım: Vedat Zeki Tokyay

Müellif Firma: Oran Mimarlık

Proje Ekibi: Özge Başağaç, Funda Baltacı

İşveren: Tetusa

Yapı alanı: 26.951 m²

KAYSERİ'YE 'MODERN' YAKIŞIR

Gül Güven / Özdihan Gökçe

Yılbaşında hizmete giren Arte Tıp Merkezi'nin sevincini yaşayan Ven ekibinin, Ümitköy'deki yeni projesi, Alacaatlı'ya uzanan işlek bir bulvar üzerindeki AVM. Bulvara yaklaşık 250 m cephesi olan ve her yönden yollarla çevrili yapı, iki ayrı parselde oturuyor. Zeminde yaygın bir kullanımın amaçlandığı AVM'de büro katları da bulunuyor.

Ekibin sınırlı bir yarışma ile elde ettiği son başarılarından olan Kayseri Adliye Sarayı projesi ise, Adalet Bakanlığı yapılarında görmeye alıştığımız "sözde" tarihselci dilden farklı, çağdaş tavrı ile 'yürekleri su serpiyor': Kent merkezine işınsal olarak bağlanan bir ana bulvar üzerinde yer alacak olan yapı, yoğun kullanımlı bu caddeye geniş avlusuyla açılıyor.

12 Ümitköy Alışveriş Merkezi

Ümitköy, Ankara

Müellif Firma: Ven Mimarlık
Tasarım: Gül Güven, Özdihan Gökçe
İşveren / Yatırımcı: Eyüpoğlu İnşaat
Statik: Kınacı Mühendislik / Zafer Kınacı
Mekanik: Aykal İnşaat / Mahmut Ayık
Elektrik: Promete / Kemal Güravşar
Peyzaj: Promim / Selami Demiralp
Yapı Alanı: 21300 m²
Yatırım Maliyeti: 12 milyon TL

13 Kayseri Adalet Sarayı - Kayseri

Müellif Firma: Ven Mimarlık
Tasarım: Gül Güven, Ceyda Gökmen
İşveren / Yatırımcı: Adalet Bakanlığı
Statik: Kınacı Mühendislik / Zafer Kınacı
Mekanik: Aykal İnşaat / Mahmut Ayık
Elektrik: Promete / Kemal Güravşar
Peyzaj: Promim / Selami Demiralp
Yapı Alanı: 49000 m²
Yatırım Maliyeti: 33,5 milyon TL

SİNCAN'DA TANK YERİNE ADLİYE

Mustafa Aytöre

Aytöre-Genç Bürosu'nun üzerinde çalıştığı işlerden ön plana çıkan Sincan Adliye Sarayı projesi, 28.535 m² büyüklüğünde bir alana oturuyor. Bironun deneyimli olduğu adliye yapılarına, 6 ağır ceza mahkemesi ve 300 kişilik konferans salonu ile katılacak bu büyük programlı yapının 2010 yılında tamamlanması bekleniyor.

14 Sincan Adalet Sarayı - Sincan, Ankara

Müellif Firma: Aytöre-Genç Proje.
Tasarım Ekibi: Mimar Mustafa Aytöre
Statik: Kınacı Mühendislik / Zafer Kınacı
Tesisat: Mühendislik / Abdullah Bilgin

Elektrik: Promete Proje / Kemal Güravşar
İşveren / Yatırımcı: Adalet Bakanlığı
Yapı Alanı: 59161 m²
Yatırım Maliyeti: 41.000.000 TL

YÜZERKEN YANGIN ÇIKARSA

Şükrü Kocagöz

Atatürk Sanayii Bölgesi (İAOSB) İzmir'in en eski ve oluşumunu hemen hemen tamamlamış bir kuruluşu. Elektrik ve doğalgaz servislerini yürüten bölgenin güvenliğini de sağlıyor. Yangın güvenliği de yönetimin öncelikli konularından. Bölge için tasarlanan itfaiye rezervuarı, aynı zamanda bir yüzme havuzu olarak da hizmet vereceği için benzerlerinden ayrışıyor: Bir dakika içinde on tonluk üç itfaiye arazözünü aynı anda dolduracak bir pompaj tesisi ve rezervuar gereksinimini sağlayan havuz, bölgede çalışanların yararlanacağı bir yüzme havuzu olarak da işletilecek. Yapının revakları çağrıştıran pergolası ile kesik kubbeleri andıran simgesel giriş saçağı, modern yapıya tarihi atıflarla katkıda bulunuyor. Havuz ise ufka doğru koyulaşan bir deniz allegorisinin renklerini taşıyor.

15 Yangın Rezervuarı / Yüzme Havuzu - İzmir

Müellif Firma: BİROK İnşaat
Tasarım : Şükrü Kocagöz,
Statik: Necati Uzakgören, Nu Mühendislik
Mekanik: Hakan Bulgun, Eke İnşaat
Elektrik : Ceyhan Olten, Elsis Elektrik
Peyzaj: Şükrü Kocagöz, İbrahim Derya
İşveren: İAOSB Yönetimi
İnşaat alanı: 4.000 m²
Yatırım maliyeti: 3.000.000 TL

ESKİŞEHİR'E 'AVAND-GARDE' FAKÜLTE

Kenan Güvenç / Recep Üstün
Halil Dinçel / Aysen Çelen Öztürk

Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi'nin Meşelik Kampüsü'nde, sanat, tasarım ve mimarlık bölümlerini bir araya getirecek yeni bir fakülte binası projelendiriliyor. Bölümün genç ve kıdemli hocalarının işbirliğiyle tasarlanmakta olan proje toprak şevler tarafından sınırlanmış iki ayrı blokta oluşuyor. Merkezinde bağımsız pavyonların kurgulandığı yapının 2010 yılı sonunda hizmete girmesi planlanıyor.

16 ESOĞÜ Mimarlık Fakültesi - Eskişehir

Müellif: ESOĞÜ Mimarlık Bölümü Tasarım Grubu
Tasarım Ekibi: Kenan Güvenç - Recep Üstün-
Halil Dinçel-Aysen Çelen Öztürk
Yapı Alanı: 3200 m²
Yaklaşık Yatırım Maliyeti: 1.800.000 TL

DÜZELTME ve ÖZÜR

Yeşim / Nami Hatırlı

1. sayıdaki "masaüstü" bölümünde, (sf.09) 16 no'lu başlığın ve ilgili resmin konusu olan TED Eskişehir Koleji Yerleşkesi'nin künyesi yayınlanmamıştır. Düzeltir, özür dileriz.

TED Eskişehir Koleji Yerleşkesi - Eskişehir

Tasarım : Yeşim Hatırlı, Nami Hatırlı
Müellif Firma: Hatırlı Mimarlık
Proje Ekibi: Buket Birlik, Nazan Çapoğlu, Tuğçe Tosun, Sabri Gökmen
Statik: Portal Mühendislik / Gökhan Beşbaş
Mekanik Tesisat: FNP Mühendislik / Filiz Pehlivanlı - Nail Pehlivanlı
Elektrik: Özal Mühendislik / Kemal Aykaç
Yapımcı: Müpesan İnşaat
İşveren: Sürel Özel Eğitim Hizmetleri
Proje Dönemi: 2008
Yapı Alanı: 3.5000 m²
Yaklaşık Yatırım Maliyeti: 50.550.000 TL

Dilerseniz o da olur!

- Yalıtım levhaları •
- Söveler •
- Kat silmeleri •
- Denizlikler •
- Köşe elemanları •
- Kartonpiyerler •
- Asmolen •
- Sütunlar •

çatıpan | cephepan | manto pan | panpor | panboard

Okyanus Grup

01

Proje 01
The O2 Millennium Dome
İngiltere - Greenwich
Mimar
Richard Rogers Partnership
Metraj
97.000m²

02

Proje 02
GSxi Model house
Çin - Sangay
Mimar
Mass Studies
Metraj
2.500m²

03

Proje 03
Columbus Center
Amerika - Baltimore
Mimar
Zielder Roberts Partnership
Metraj
2.300m²

Sonsuz Tasarım Esnekliği ETFE Membran Sistemler

ETFE membran ürünler, dünya üzerinde pek çok projeye esnek ve avantajlı çözümlerle imzasını atmıştır.

- * 2-3 cidarlı hava yastıklı sistem
- * Transparan görüntü
- * Baskı yapılabilir yüzey
- * Geniş açıklıkları hafif çelik taşıyıcılarla geçebilen
- * 350gr/m² ağırlık
- * U=2W/m²K ısı yalıtımı
- * Çevre dostu
- * Kendini temizleyebilen

Parkı Maya St. Maya Meydanı İş Merkezi No: 2 Kat: 7, 34335 Akatlar İstanbul
Tel: +90 212 352 46 00 Faks: +90 212 352 36 66 info@okyanusgrup.com

www.okyanusgrup.com

TURGUT CANSEVER'DEN ÖĞRENMEK...

Gökşin Ilıcalı

Yetmişli yaşlarına çok önemli ödüller kazanarak gelip de 8 yaşındaki yaramaz çocuk bakışlarına sahip biriydi. İlgilendiği konuları, hayatın tam ortasına getirip koyan ve mimarlığa da sıra dışı bir düşünürün kavrayışı ve vizyonu ile yepyeni soluklar getirmiş çok özel bir insandı Turgut Bey. Önce soru sormak ve düşünmek, sonra kavramlarla hesaplaşmak ve tüm bunlardan sonra üretmek yolunu seçiyordu. Dolayısıyla en önemli ve ne yazık ki en az yararlanılabilmiş, kıymeti en az anlaşılmış zenginliği olan soyut yaratıcılık yönünün heba olup gittiğini düşünmüşümdür hep. “Ben özel bir mimar olmak istiyorum” diyen herkesin çok çok önemli bir hoca olarak ders alması, feyz alması gereken müstesna bir kişiliğin, aktarabileceklerinin çok çok küçük bir bölümünü aktarmış olarak aramızdan ayrıldığı kanaatindeyim.

Esasen Turgut Cansever'den öğrenmek, onun eserlerine bakmak ya da yazdıklarını okumak ile olacak bir şey değil diye düşünüyorum. Onunla birlikte düşünmek ve bir meseleyi masaya koyup onunla tartışmak ayrıcalığını yaşamak gerek. Turgut Bey'in bakış açısı zenginliği ve bu zenginliği sağlayan yaratıcı ve soyut yaklaşım becerisini görmek ve bir süre sonra onun bakabildiği yerlere onun bakabildiği pencerelerden bakmak önemli bir deneyimdi benim açımdan. Kalıplar dışı gibi görünen bir okul gibi algılansa da, esasen kalıptan kalıba giren bir yaklaşımı olduğuna inanıyorum. Yapıyı bir kişilik, doğan, gelişen, çevresini etkileyen ve çevresinden etkilenen, mutlu ve mutsuz olabilen bir canlı olarak görebilecek bir bakışı ve derinliği vardı. Soyut perspektifte çok yükseğe çıkarak, esasen hocalıktan uzaklaştığını, arayış fazla açtığını düşünüyorum.

1998'ten başlayarak her yıl birkaç kez birlikte çalışma, düşünme, tartışma ile geçen zamanlarımız oldu. Her defasında bende kalan iz, çok yukarıda olduğu ve esasen onun altında, onu anlayıp anlatacak bir başka seviyeye, mimar, düşünür grubuna gereksinim olduğu, özellikle mimari üretim açısından bu fırsatın kaçırılmış olmasının büyük bir kayıp olduğu yönündedir. Biraz da talihsizdi diyebilirim. Turgut Bey ile olan 10 yılı aşkın kişisel ilişkim ve bu süre içinde oldukça sıra dışı bir restorasyon projesi ile tüm detaylarına kadar ilgileniyor olmanın bende kalan tortusu, Le Corbusier'i sonuna kadar anlamış, Tac Mahal'in ne olduğunu sindirmiş ve bu yönüyle “anıtsal olan”ın bütün meselelerini kavramış, ama Osmanlı'nın sosyal perspektifte yükselen ve anıtsal olmaktan ziyade tevazu zemininde duran mimarlığına duyduğu sonsuz saygı ile bu ikisi arasında düşünmüş, düşünmüş, düşünmüş biridir. Gönül isterdi ki, bu memleketteki mimarlar en az bir günlerini onunla birlikte düşünerek geçirebilselerdi. Fakülte bitirmekten fazlasıdır esasen bu...

© Kemal Nalbant arşivinden : Yıl 1981 Beyoğlu Rumeli Han'daki büroda Cansever ekibi; Arka sıra soldan sağa, Mehmet Ögün, Kemal Nalbant, İffet Orbay, Hasan Cansever, Ayşe Orbay
Ön Sıra Soldan Sağa, Emine Cansever Ögün, Turgut Cansever, Feyza Cansever

BİR ÜSTADIN ARDINDAN

Kemal Nalbant

Türk Tarih Kurumu Binası'na ilk olarak tahminen 1981-82 yıllarında, bir yandan Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğrenci iken, bir yandan da Turgut Bey'in bürosunda çalıştığım esnada, bir evrak götürmek amacıyla gitmiştim. Dönüşte bana binayı nasıl bulduğumu sorduğunda, özellikle taş kaplamaları, avlusu, kütüphanesi ve işçiliğinden etkilendiğimi söylemiş idim. Aradan geçen zamanda Kütüphane'yi kullanmak üzere arada bir oraya gittim. Ve her seferinde yapının bir başka detayından neler öğrenebileceğim üzerine düşündüğümü hatırlıyorum. Son olarak da, 3 ay kadar önce Emine Ögün'ün (kızı) ricası üzerine yapının çatısındaki bazı sorunlarla ilgilenmek üzere gittim. O zaman da daha önce pek fotoğrafı yayınlanmamış yapının, çatısının aslında ne kadar özel bir tasarıma sahip olduğunu, aynı zamanda projenin ruhu ile hayata geçişi arasındaki mutlak uyumu ve ilk yapılmasının ardından geçen kırk küsur yıla karşın parıldayışını düşündüm.

Emine ile telefonda çatı sorunlarını konuşurken Türk Tarih Kurumu Binası'nın aslında "Ankara'nın Karatay'ı" olduğunu söyledim.

Bu belki de yazının sonunda söyleyeceğimi başta söylememi gerektiriyor: Kültür Bakanlığı, Mimarlar Odası vb. kurumlar, yarından tezi yok Turgut Cansever'in öncelikle Türk Tarih Kurumu'ndan başlayarak bütün yapılarının 'tescil'lenerek "20.yy. Modern Mimarlık Yapıtlarının Korunması" kapsamında, değilse 20.yüzyılın Türkiye mimarlık alanındaki en önemli adamının eseri olarak koruma altına alınmasını önermeli ve bunun için çalışmalara başlamalıdır. Aslında karşı karşıya olduğumuz 'insan'ın nasıl biri olduğuna dair fikir vermek üzere çeşitli zamanlarda yaptığı konuşmalardan bir kesit vererek yazıya devam etmek istiyorum:

"... Batı çok sesli musikisinde, musiki etkileyici ses gruplarının birleşmesiyle oluşurken, ritmik düzeni, yani musikinin zaman içerisinde bir olay olmasının bilinciyle meydana getirilecek güzellik hiç gündemde yoktu. Batı klasik yahut Barok musikisini kökünden sarsan hadise, cazdır. Cazı yapanlar, 16. asırda İslamlaşmış Müslüman Afrika'dan zorla götürülmüş esirler. Onlar kendi aralarında bu ritmik düzenin şiirini yaşıyorlardı... Bu insanlar Amerika'da bütün Batı Barok musikisinin dışında bir halk musikisi geliştirdiler. Burada ritmik düzen ve emprovizasyon çok önemli. Emprovizasyon, yani taksim Batı musikisinde mevcut olmayan bir hadise."

"... Bir 'an'ı tarif ettiği zaman, oluşumun o anını dondurup o anın mutlak doğruları yansıttığını düşünüyordu Rönesans insanı. Bunu en açık biçimde ifade eden sanatın, kuşkusuz resim olduğu söylenmelidir. Resim hiçbir çağda Rönesansta oynadığı etkinliğe benzer bir etkinliğe sahip olmamıştır. Dolayısıyla resmin tahlilinden hareket edersek bir çok ipucu elde edebiliriz... Modern çağ, nükleer fizikte elde edilen bilgilerle, kültür alanında oluşan hadiselerin çoğu Asyai yahut İslam kaynaklıdır. Kandinsky'nin resminde mekan telakkisi, o resme nasıl bakılması gerektiğine dair bilgi İslami kaynaklıdır. Rönesans, doğrusu geldiğimiz yanlışların temelini teşkil ediyor."

"... Somut resmin büyük temsilcilerinden bir tanesi Bracque. O'nun birbiriyle çatışan geometrik biçimleri bu trajik çatışmayı devam ettiriyor. Mimarideki tezahür çok önemli, Ortaçağ'da çok belirleyici. Bu da maddi dünya karşısında alınan tavırla ilgili. İslam'da, dünyada ne varsa, hepsini kullanmak, bunlardan yararlanmak insan için meşru addedilirken, Hristiyanlık'ta bütün dünya hayatı günah sayılınca, binayı taştan yapmak mecburiyetinde kalıyorsunuz. Taş da maddenin en büyük sembolü. Bunu mimarinin içine yerleştirdiğinde taşın taş olmaktan çıkartılması için ne varsa hepsini yapmak asli vazifesi. Taşın üzerine bir sürü profiller çiziliyor ve bunlarla siz, taşı taş olarak görmenize imkan bırakmayan gölgeleri, ışıkları ve çizgileri görüyorsunuz. Bir bakıma Katolik Kilisesi'nin iradesi maddi varlığı yok etmeye yönelik oluyor. Bu da maddi dünya ile inançlar arasında çok trajik bir çatışmanın ifadesi oluyor... Kur'an'da "...Onlar dünyayı bildiler" diyor. Bu fiili yapma sonunda günah ortadan kalkıyor fakat cennet, tarifi icabı, mutlak ahengin olduğu bir yer olduğu için, mutlak ahengin bulunduğu yerde bilinç imkansız. Bilincin imkansızlığı aşılmış oluyor. Dünyanın güzelliğini idrak etme imkanı doğuyor insan için."

Bu yaklaşımların ardından bir şeyler yazmak çok kolay değil ama, hayatımın önemli kırılma noktalarında O'nunla karşılaşmış, çalışmış olmanın birikiminin izlerini becerebildiğim oranda yansıtmayı deneyeceğim.

• Turgut Bey'in İstanbul Belediyesi'nde danışmanlık yaptığı 1980 yılında Venedik Bienali'ne gönderilmek üzere hazırlanacak geleneksel Osmanlı Mimarisini içeren panolar için yardımcı olmak üzere yanına gidip tanıştığımızda, Güzel Sanatlar Akademisi'nde pek de görmediğim heyecanına tanık oldum.

• 12 Eylül darbesinin ardından İstiklal Caddesi Rumeli Han'da yeni kurduğu bürosunda, antigron kabloları duvar ve tavanlara kroşe ile tespit ederek döşeyen elektrik tesisatçılarına ve oğlu Hasan'a nasıl kızarak, tarihi bir yapıyla nasıl ilişki kurulacağı üzerine söylediklerinin; aslında çağdaş Restorasyon'un temel ilkeleri olduğunu yıllar sonra tam olarak anlayacaktım.

Bu doğrultuda içini görme fırsatını bulamadığım ama yayınlardan avucumun içi gibi bildiğim Bodrum Erteğin Evi Restorasyonu'nu anlatırken söylediği "... Şakuli menteşelere bağlı olarak açılan tarihi pencere kapaklarına karşılık, ufki menteşelerle bir saçak oluşturacak şekilde açılan kapakların kontrastı, tarihi ve aktüel olanın farklılaşmasını sağlayarak, her şeyin yerli yerine yerleştirilmesinin şiirini oluşturmaya fırsat yarattı... Böylece pencereler gizli asimetriklerle cephe düzenine yaşayan ve hissedilen bir kıpırdanış, bir hareket sağlarken, yapının kendisi, açılıp kapanan kapaklarla adeta yaşayan bir varlık haline dönüştürüldü. Restitüe ettiğimiz yapıya bahçe cephesinde yaptığımız ek, bize bilinçle değerlendirilmiş tarihi muhteva ile yeni yapıların ilişkilerine dair sorunları gündeme getirmek imkanını verdi." sözleri yukarıdaki anıyı bütünlüyor.

• İşte bu Rumeli Han'daki büroda aralıklarla çalıştığım dört sene, benim Akademi'deki tüm eğitimim kadar etkili olmuştur. Öyle ki örneğin yaklaşık bir yıl süren (1981-1982) Ankara Sincan'daki Türk Tarih Kurumu Matbaası projesi yapılırken, Büro'da bir yandan ciddi yeni teknolojileri içinde barındıracak Turgut Bey'in kendi ifadesi ile "endüstriyel binanın iri cüsseli ifadesinin yanında insani faaliyetleri barındıran İdari Blokların narin karakterleri" için yoğun biçimde eskizler hazırlanırken ya da kardeşi Aydın Bey'in makine alanlarının üzerindeki çok etkileyici (bence anıtsal) çatı tonoz ve ışıklıklarının bir ölçüde "dengesizliği/asimetrikliği" eleştirisi üzerine, 16.yy klasik dönem Osmanlı dünyası ile çağımızın koşulları tartışmaları yapılırken, bir yandan da yapının ekonomik olması için yapılan ciddi mukayeseli analizler tartışılıyorsa ya da Prof. Şadi Sirel'e danışılarak doğal aydınlatma analizleri yürütülüyorsa, siz de algılarınız düzeyinde mimarinin meseleleri üzerine düşünmeğe başlarsınız.

Yine aynı dönem içinde yapılan, bizim 'çiçeği burnunda mimar' olarak çalıştığımız "Avanos Oyma Kaya Otel" için Turgut Bey "... İnsanın, çevrenin, tabiatın ta içine yerleştiği, bu efsanevi ortamın bağrından çıkan malzemeyi kullanarak bu rüya aleminin sınırsız mekanı içinde insani ölçekte yapıların, 'artifact'lerin tektonikler olarak Peri Bacalarına tezyini bir düzen ile katılması mimarinin asli amacı oldu. Mimari tasarımda teknik, konstrüktif ve hatta fonksiyonel sebepler ile dik açılı düzenlemelerin, dik açının şiirinin gelişmesini mümkün kıldığı ve kolaylaştırdığı aşikardır. İnsan ürünü yapıların 'suni'liğinin tabiiliği de böyle oluşur." derken, projenin hayata geçebilmesi için o esnada Kültür Turizm Bakanı olan Mükerrrem Taşcıoğlu'na gittiğimizde, bakan ne dese beğenirsiniz? "Hocam çok güzel bir proje, ama buna yabancı yatırımcı bulalım!"

Öte yandan 1985 yılında "Mekke Um Al-Kura Üniversitesi Kampüsü" yarışmasında Stefano Bianca, Makia, Vedia Dökmeci, Gönül Eyyapan, İngiltere'den (adını hatırlamadığım) hastaneler konusunda uzman bir grup, Mısırlı Al Vekil gibi uluslararası çapta isimler ile beraber Turgut Bey'in ana tasarımını yaptığı projeyi üretirken, çalıştığım Kızlar Kampusü projesinde, binaların giriş katının oyularak arkadlaştırılmasının niçin Turgut Bey'in mimarisinde yeri olmayacağını, zig-zag formlu kütlelerin nasıl bir fetişizme denk düştüğünü, deyim yerindeyse yavaş yavaş içselleştirdiğimi kayıt altına almak gerekir diye düşünüyorum. Yine o yıllarda S.Arabistan'da yapılan bir cami projesinin kubbelerine yaptığımız itirazı bizimle nasıl müthiş bir mütevazilikle kaale alarak tartıştığını unutmuyorum. Bizim sabahlamalarımız karşısındaki "gündüzün şerri, gecenin hayrından iyidir" Cansever özdeyişinin pek bir işe yaramadığını da.

• Turgut Bey ile bir diğer beraber çalışmamız ise bu kez Demir Tatil Köyü'nde Mehmet Öğün'ün (damadı) askere gitmesi üzerine şantiye şefliğinin bana teklif edilmesi ile olmuştu. 1988 sonu 1989 yıllarında yürüttüğüm bu görev esnasında Bodrum evlerinin taş duvarlarının şiiri ve derzleri üzerine uzun

konuşmalarımızı, Turgut Bey'in yaklaşık 70 yaşında olduğu o zamanlar İstanbul'dan bindiği otobüs ile bütün gece yaptığı 12 saatlik seyahatten sonra, Torba Yolu'ndan geldiği dolmuştan sabah 7'de dere tepe inerek şantiyeye ulaştığı andaki dinamizmini ve heyecanını; son yaptığımız Bilgin Evi'nde sıvayı ortadan kaldırmak üzere o zaman yeni çıkan 'Betopan' panolardan oluşturduğumuz kalıplarla yaptığımız Roma Beton duvarları ve horasan harcı deneyimini; benim bir işgüzarlık yaparak getirttiğim kırmızı Tomarza parke taşlarını, buradaki yapı geleneği içinde yeri olamayacağı nedeniyle geri gönderişini; Bleda Evi'nin yapılmış bütün temelini yıktırarak kotunu tamamen değiştirmesini; şantiyenin aslında nasıl bir laboratuvar temizliğine sahip olması gerektiği söylemini; Kayserili Mehmet Şahin Kalfa'ya Arnavut Kaldırımını nasıl yapması gerektiğini öğretişini; O'nun 'Demir Zeytinyağı'ndan yaptığı Kabak Kalye yemeklerini; olasılıkla çırağın yapmış olduğu hataları nasıl bağışladığını... hayatım boyunca unutmak pek de mümkün olmayacaktır.

Herhalde benim asıl master eğitimim orada oldu ama diplomayı aldık mı bilmiyorum. Ben bu noktada bıraktım, ama Emine ve Mehmet doktora programını herhalde tamamladılar.

Benim -o yıllarda tüm Bodrum yarımadasının acımasızca talanını tartışırken uğraş ve çabalarımızın aslında 'denizde damla misali' olduğunu söylemem üzerine, ümidimizi asla kaybetmemiz gerektiği yolundaki hadisi açıklamasının ardından, 1989 yerel seçimlerinden sonra seçilen Bodrum Belediye Başkanı Emin Anter'in ricası üzerine "Bodrum kasabası için neler yapılmalı" konusunda yazdığı raporu, o yıllarda ona 'İslamcı' yaftası yapıştıranlara ithaf etmek gerekir herhalde.

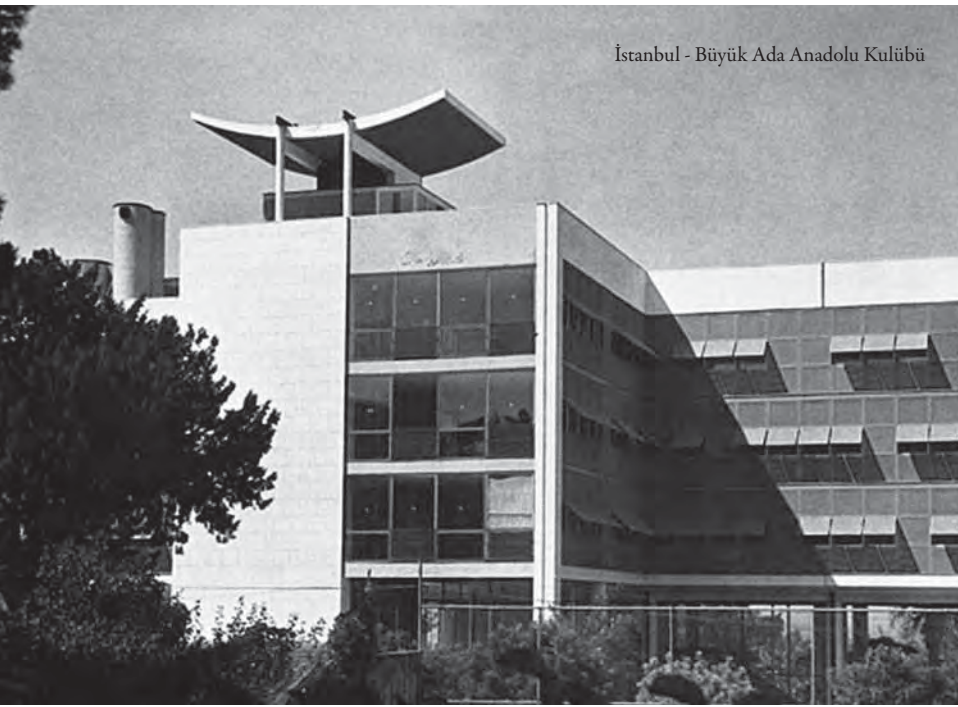
Bodrum Demir Tatil Köyü'nden sonra Ankara'ya dönüşüm ve B.Şehir Metropoli İmar AŞ'de Yiğit Gülöksüz'ün daveti üzerine çalışmaya başlamam da, aslında Yiğit Bey'in Bodrum Demir'i ziyareti ve burada tanışmamız üzerine olmuştur. 90'lı yılların başına gelen bu döneme dair hatırladığım bir anı da Yiğit Bey'in İlhan Tekeli, Haluk Alatan, Doruk Pamir, Nezih Eldem, Doğan Tekeli ve Turgut Cansever'i ayrı zamanlarda danışmak üzere davet etmesidir. Yiğit Bey özellikle de konut konusunda her türlü fikre açık olduğunu söylediği halde, Turgut Bey'in Ankara - Elvanköy Gecekondu Önleme Bölgesi'nde bir adanın projelendirilmesi için istekli olmasına rağmen bu gerçekleşmedi. Aynı şekilde Cansever'in 1970'lerin sonunda yaptığı Batıkent Projesi yerine, bugünkü Batıkent felaketini yaptıranların sadece nicelik ve fiziksel büyüklükler peşinde olduğunu ve buradan yola çıkarak Türkiye'nin son 30 yılda özellikle konut alanında yapılagelen kentsel dehşet'in 'rol modeli'nin de buradan kaynaklandığını söylemek çok da yanlış olmayacaktır.

Sonra da bilindiği üzere "star mimarlar"la yapılan yüzeyel Toplu Konut İdaresi Eryaman deneyimi gerçekleşti. Ama aynı Turgut Cansever'in azmini hiç kaybetmediğini 1996'da yapılan 'Habitat Kongresi'nde bu kez kendinden destek ve müşavere isteyen Hak-İş Konfederasyonu'na konut alanında hazırladığı rapordan görüyoruz. Turgut Bey'in ilk önce resim eğitimi görmek istediğinde, babası Ferit Bey'in karşı çıkması üzerine odasına kapanıp protesto amaçlı uzun süre ney çaldığını bildiğim için, bence bu durum şaşırtıcı değil.

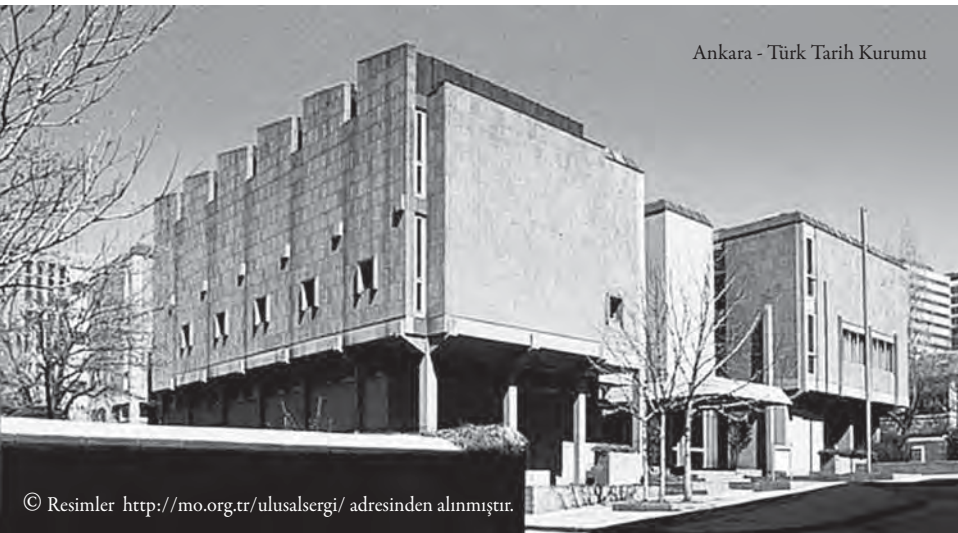
• Sivas Kaleardı Mahallesi Koruma Amaçlı İmar Planı'nın benim kurduğum bir ekip tarafından yapılması da Turgut Bey'le birlikte son çalışmamdır. Bildiğim kadarıyla Planın onanmasının ardından Turgut Bey'in hazırladığı projeler hayata geçmemiştir. 1996 yılında yaptığımız bu çalışmada, bugün ortalama Sivas'ının yerini bile bilmediği Sivas İç Kalesi'nin, yapılacak arkeolojik kazılar ardından, bütün katmanlarının değerlendirilerek sergilendiği Batı Avrupa Ortaçağ Kale Restorasyonlarında takip edilen usulün uygulanması önerilmişti. Yanı sıra, konut yerleşmesinin bulunduğu alanda Turgut Bey'in özenle seçerek önerdiği - üstünde yapı kalmamış da olsa, belki bir avlu duvarı, kapısı, bir pencere ya da cephe - gibi mimari detayların yer aldığı yapı ve/veya yapı parçalarının korunması önerilmişti. Böylesi detaya dair, neredeyse arkeolojik ve müzeolojik ihtimama sahip bir yaklaşım da o güne kadar geliştirilmiş değildi. Özellikle Turgut Bey'in o tarihte park/çay bahçesi olarak kullanılan Kale İç'i'nin korunmasına dair "...uğruna can verilen değerlerin yüce ruhun yalın biçimine yansıdığı, içinde ölüm ve hayatın asırlarca yan yana yer

Bodrum Ertegun Evi

İstanbul - Büyük Ada Anadolu Kulübü

Ankara - Türk Tarih Kurumu

aldığı bir savunma yapısının çay bahçesi, çalgılı gazino vs. şeklinde bir zevk alanı olarak ses ve biçimlerin seviyesiz ortamı içinde yaşanan bir alan olarak kullanılmasına razı olunamaz... Geçmişte İç Kale'nin avlusu içinde subayevleri, asker kışlaları, hizmetkar evleri, mescid, hamam gibi yapıları barındırdığı hatırlanmalıdır... İç Kale duvarlarının ve kale içinin tarihi mimari yapısını ortaya çıkaracak özenli bir kazı çalışması kısa sürede yapılmalı ve kale içi düzeni planı buradan hareketle hazırlanmalıdır." satırları çok önemlidir. Zira geçen yıl (2008) yapılan Kayseri İç Kale Yarışması sonunda, içinde korumacı akademisyenlerin de olduğu Jüri, Kale içini kazarak/ oyarak önerilmiş yapılaşmaları 'bir etki altında kalmadan' seçmiş ise, bizim katetmemiz gereken yolun uzunluğu daha da açıklık kazanır.

Son olarak bir Sivas Seyahati'nden otobüsle Ankara'ya dönerken anlattığı Ertegun evinin tasarımı hikayesi ile bizzat içinde tanıklık ettiğim kısmı aktararak bitirmek istiyorum: Bir yandan mevcut konağın izleri, asimetrik düzeni, bir yandan bunun yeniden çağdaş kullanımı meselelerine kafa yorar iken, Ahmet Haşim'in "Bir taraf bahçe, bir taraf dere / Gel uzan sevgilim benimle yere / Suyu yakuta döndüren bir hazan / Bizi garkeyliyor düşüncelere" dizelerini düşünerek, 'ışığın' burada yandığını söylemiştir. O restorasyon ziyafetinin, bu müthiş entelektüel, bilgece altyapının yanında zaman zaman linguistik çözümlemeleri de içermekte olduğunun bilinmesini istedim. Özellikle de geçen sene okuduğum bir yazıda bahsedilen Peter Zumthor'un bir şirden yola çıkarak yapmakta olduğu tasarımı merakla beklerken.

• Turgut Bey'in çalışma hayatı birçok yönden dramatiktir. Öyle ki bir yandan hakikaten başyapıtlar üretirken, diğer yandan da bazen yönetiminde bulunarak fikir ürettiği İstanbul Şehri planlaması ya da yarışmasını kazandığı Ortadoğu Teknik Üniversitesi Kampüsü, Diyarbakır Koleji, Beyazıt Meydanı projeleri veya Ankara Ulusal Müze ve Kültür Merkezi, Çırağan Sarayı, Batıkent Konutları gibi önemli projelerinin hiç biri hayata geçememiştir. Nasıl ki Turgut Bey'in Akademi'de öğretim üyeliği bir şekilde devam ettirilmemiş ise, hep bir yerlerde fikriyatının ve üretkenliğinin karşısına duvar örülmüştür. Her ne kadar son yıllarda devlet/ hükümet katında aldığı Kültür Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri bu durumu bir ölçüde telafi edebilir gözüktse de, bu noktada Uğur Tanyeli'nin 1991'de "...O'nun tutumu gündem dışıdır, çünkü siyaset sahnesinde at oynatan İslamcılar'ın böyle bir mimari talepleri yok. Talep bir yana, mimarlığa ilişkin kendi ideolojileriyle tutarlı bir öngörüler yok... Dolayısıyla İslamcı politika odakları kendi amaçladıkları yaşam biçiminin nasıl bir kentsel ve mimari çevrede gerçekleşebileceğini düşünmüyorlar. ...Turgut Cansever bu bilinçsizlik nedeniyle, kendisi için potansiyel bir hedef kitle oluşturan İslamcı toplum kesimiyle bağlantısı büyük oranda kopuk bir mimardır... Buna karşılık, İslamcı görüşü savunmayan, hatta ona muhalefet eden bir kitle Cansever'i çok daha iyi tanıyor, onun mimarlığını anlıyor ve ondan mimarlık talep ediyor. Cansever'in çözülmez mesleki gelişmesi bu olmalıdır. Müşteriler onun söylemini pek dikkate almaksızın mimarlığıyla ilgilenmektedirler; onun söylemini dikkate alabilecek olanlar ise mimarlığıyla ilgili değiller." şeklindeki yorumu hala geçerliliğini koruyor. Zira "...Şu andaki hükümetin en önemli projesi olarak altı yılda 350 000 adetlik sefertası üreten TOKİ İdaresi'nin Turgut Bey'in Batıkent projesinden, ya da İstanbul'u tüneller-viyadükler şehri haline getiren Mimar Dr. Kadir Topbaş'ın, Turgut Bey'in 2005 yılında Kültür Bakanlığı Büyük ödülünü elinden aldığı ve şimdi Cumhurbaşkanı olan Abdullah Gül'e hayata geçmesinin nazikçe önemini hatırlattığı Beyazıt Meydanı Projesi'nden, haberi var mı?" sorusunun cevabı bellidir.

Bu noktada Turgut Bey'in bütün eserleri ve külliyatı ile oluşan mimar profilinin olanca azametini karşın, benim çeşitli zamanlarda Mimarlar Odası içindeki çeşitli sorumluluklarım esnasında ondan rica ettiğim yazı (1991'de Ankara Şube'nin 5-10 sayfalık küçücük bültenine bile yazı göndermiştir) söyleşi, konferans vb etkinlikleri nasıl bir ciddiyetle ve görev edinerek beni hiç kırmadan gerçekleştirdiğini mutlaka kayıt altına almak gerekir. Hatta bununla da kalmayıp, bir zamanlar çeşitli ortamlarda beraber mücadele verdikleri Şevki Vanlı, Nezih Eldem gibi insanlarla beraber Oda'nın yürüteceği "Türkiye Konut Sorunu ve/veya Mimarının Sorunları" konulu çalışmalara

her zaman katılabileceğini söylediğine tanık olmuşumdur. (Bu noktada yine Oda'nın 50. kuruluş yılı dolayısıyla yapılması düşünülen bir yayın için çalışırken, 60'lı yıllarda Oda tarafından yayınlanmış ve Boğaz Köprüsü'ne karşı çıkan bir kitapçıkta İlhan Tekeli, Yavuz Önen gibi isimlerle beraber onun adını görünce, bu kitaptaki İstanbul'a ilişkin düşüncelerinin aradan 40 yıl geçtikten sonra hala geçerliliğini koruduğunu görmek O'na olan saygımızı perçinlemiştir.)

• Turgut Cansever 1989 yılında Arredamento Dekorasyon dergisinde yapılan bir söyleşide şöyle diyor “ ... Ama, mesela bir ressamın şansıyla bir mimarın şansı aynı değil. Ben Demir'de bu 35 evi yapabilmek için tam 40 sene bekledim. Orada da meselem, o evlerle ve o evlerde sürekli yaşamak isteyecek orta yaşını tamamlamış kişilerle, hangi mimari nitelikte -fonksiyonel nitelikte değil- bir çevre meydana getirmeliyim sorusuydu.”

Yine 2005 yılında yayınlanan “Mimar Sinan” kitabında “Mimari Nedir?” sorusunu “... Mimari insanın çevresini biçimlendirme çabalarının ürünüdür... Varlığın bütün alanlarını kapsayan ve hayatın getirdiği sorunlarla sürekli girift ilişkiler içinde olan mimari, maddi, bio-sosyal, psikolojik ve ruhi-akli varlık düzeylerinde geliştirilir.” biçiminde yanıtlarken; mimarinin geleceğine dair “... Şurası açıktır ki, İslam kültürünün özünden beslenen birlik içinde çeşitlilik, değişik mimari formlar ancak Tevhid ve onu tesis eden genetik temel anlaşılacak suretiyle kavranabilir... Artizanal üretimin saf, birikmiş, test edilmiş, basit standartlarının yitirilmesi aynı zamanda, mimarlarca benimsenen fetişist tavırlarının etkilerinin yanı sıra, mimari çevrenin sathiliğinin de nedenidir.” diyerek, içeriğine katılın ya da katılmayın, özgün ve manifester bir 'söylem' geliştirmiştir. Bununla da kalmayıp bizim kısır mimarlık ortamımızın cenderesini kırarak düzeyde başyapıtlar vermiştir.

Yapılarının biri diğerinden daha az önemli değildir ve çoğu da yarışmalar yoluyla yapılmıştır. Bunu bizim camiamızın kendisi ile aynı oranda kısır, mimari eleştiri ve yayın dünyasının hemen her kanadından onaylı yazılar desteklemektedir. Bu noktada, biraz da girişte yapılan önerinin gerekçelerini ortaya koymak amacıyla, O'nun birkaç projesi için yazılanlardan bazı alıntılar aktarmak istiyorum.

İstanbul, Büyükkada Anadolu Kulübü Binası

Prof. Uğur Tanyeli : “... Bu tepkiyle Büyükkada Anadolu Kulübü Otel'i'ni (Abdurrahman Hancı ile birlikte) gerçekleştirmişti ki, 2. Ulusal Mimarlık Dönemi'ni gerçekten kapatan yapının, S.H. Eldem'in Adliye Sarayı değil, bu olduğu söylenmelidir. Önemi bu güne kadar yeterince takdir edilmemiş bu yapı Türkiye'de 1930'lardan sonra yapılmış ilk gerçek modern üründür. Yoğun Le Corbusier etkilerini Cansever'in hiçbir zaman yoksun kalmadığı bir ustalıkla işleyen bu yapıda bile 'yerli' bir duyarlılık arayışı vardır.” (Bu görüşü yıllar sonra yapılan Jean Nouvel'in Paris Arap Enstitüsü Binası'na bakarak da değerlendirebiliriz?)

Kadirli, Adana – Karatepe Açık Hava Müzesi Saçakları

Bu ülkede bir eşi daha olması için epeyce beklememiz gerekecek, her yönden nevi şahsına münhasır bu proje için Cansever : “... Kabartmaların tıknaz, yuvanlak, hareketli biçim düzenine karşılık, saçaklar araziye yayılarak eserlerini korurken, 'koruma'nın ve yüksek bir teknolojinin sınırları zorlayan gerilimini aksettiren bir şekilde biçimlendirildiler.” der ve burada Türkiye'nin ilk brüt beton uygulamasını, Nail Çakırhan ile birlikte gerçekleştirmiştir. Prof. Yıldırım Yavuz bu çok özel projeyi “... Koyu yeşil çam ormanlarıyla kaplı tepenin alt yamacında, ağaçlar arasında, incecik kolonların taşıdığı, yatay etkili eğimli saçaklar ve bu arada aynı malzemeyle yapılmış kısa kolonlar üzerinde eğime uyarlanmış kazı evi, doğanın görkemli estetiğine insan eliyle yapılan katkının ne denli ustalıkla, ne kadar akılcı bir yaklaşımla gerçekleştirebileceğinin, geleneksel mimari biçimlerden taklit etmeden ne ölçüde yararlanılabileceğinin ve bunların çağdaş bir anlayışla nasıl kullanılabileceklerinin bir öğretisidir.” diyerek olumlamaktadır.

Ankara, Türk Tarih Kurumu Binası

Prof. Abdullah Kuran : “... Geleneğin yeni yorumları Türk Tarih Kurumu Binası, İstanbul Atatürk Kütüphanesi gibi eserlerde karşımıza çıkıyor.”

Prof. Ekrem Akurgal : “... Çağdaş Türk mimarlığına özgünlük kazandırmak, ona yerli bir nitelik sağlamak için çaba gösterenlerden biri de Turgut Cansever'dir. O'nun Ankara'daki Türk Tarih Kurumu Binası bu akımın başarı ve örnek bir temsilcisidir.”

1980 Ağa Han Jürisi : “... Çağdaş yapı teknolojisini geleneksel fikir ve ilkelere birleştiren bir mimari anlatım biçimine giden yolda olumlu bir aşama oluşturan, Ankara'daki TTK Binası'na (verilmesi kararlaştırılmıştır). Binada, belli başlı işlevsel hacimlerin bir merkezi avlu çevresine toplanışı Osmanlı yapılarının içedönük kişiliğini yansıtırken, İslami (mimarinin) bütünlük ilkesi de parçaların bütünü ilişkisini belirlemekte bir düzenleme aracı olarak kullanılmıştır.”

Prof. Yıldırım Yavuz : “... Bina dışı kapalı çok parçalı taş kütle, taş kaplı duvarları ve batıya bakan yüzeyindeki dendanları nedeniyle savunma amaçlı bir kale görünümünde olup, aynı taşla yapılmış Ankara Kalesi'ni çağrıştırmaktadır... Çatıdan aydınlanan bir orta avlu çevresinde planlanmış çeşitli mekanlardan oluşan 3 katlı bina, bu durumuyla içedönük eski Osmanlı medreselerini anımsatmaktadır.”

Prof. Atilla Yücel : “... İşte bu şekilde, Cansever ve Yener temel bir kökensel söz dizimi çevresinde düzenlenmiş süslemeli ve metaforik bir dil kullanarak, tarihi, çevresel ve davranışsal göndermelerle dolu bir mekansal düzen üretmiştir. Yapıları arkitektelik özellikleri aracılığıyla mimarlık hakkında 'konuşmaktadır'. Böylece mimarlık basit bir eser olmaktan uzaklaşıp, bir söylem haline gelmektedir.”

Bu bölümü, Turgut Bey'in binanın taşları üzerine anlattığı bir anıyla bitirmek istiyorum: Yapı aynen Karatepe Saçakları ve Ertegun Evi'nde olduğu gibi Necati Kalfa ve Nail Çakırhan isimli iki virtüöz eliyle emaneten yapılır iken; bilinen esas kırmızı Ankara Taşı'nı çıkaran ocakların artık var olmadığı haberi üzerine çözüm arandığı esnada, galiba Bağlum'da bir heyelan olur ve TTK'nın kaplama taşları işte bu heyelan sayesinde ortaya çıkan kayalardan elde edilen malzemelerle cephelerde yerini alır.

Sonuç olarak, Turgut Cansever'in hemen hemen Cumhuriyet'le eş zamanlı ve yaşı, 20. yüzyılın büyük bir bölümüne yayılan hayatının geçen ay noktalanması ile birlikte, Türkiye çağdaş mimarlık tarihinde bir dönem kapanmaktadır. Buna yakın zamanda kaybettiğimiz Şevki Vanlı ve Nezih Eldem'i de ilave edersek, bu yorumun daha da güçleneceği düşünülebilir. Bizim bu kaybın ardından bulacağımız teselli, O'nun her şeye rağmen gerçekleştirdiği başyapıtları, gerçekleşmeyen projeleri ve önümüzdeki yüzyıl için son derece umutvar düsturlardan oluşan muhalif/manifester söylemidir. Bu yalnız düşünce adamı/ mimarın bıraktıklarının ne kadar önemli olduğu, belki TTK Binası'nı “Ankara'nın Karatay'ı veya Yakutiye'si diye değerlendirmenin anlamı, zamanın aşındırdıklarından sonra geriye kalanlara bakılınca çok daha net olarak açıklığa kavuşacaktır. Bu yüzden de Turgut Bey'in yapıları tescillenerek 'koruma' altına alınmalıdır. Mümkünse, Beyazıt Meydanı'nda yapamadıklarını (uygulanmayan bölümünü) hayata geçirmek için uğraşılmalıdır.

Hasbel kader, böylesi bir değerle bir dönem de olsa beraber çalışmak benim yaşamımda çok önemliydi. Naçizane izlenimlerim bir köşede kayıt altına alınsın istedim. O'nun bütün kibarlığı, beyefendiliği yanında, hakikaten insana umut, neşe, sorumluluk yükleyen tavırları sonucu, benim ve O'nu anlayanların içselleştirdiği mimari duyarlılık ve mücadele ruhu umarım kolayca tükenmez.

Mimar ve plançı Fahri Yetman'ı 11 Kasım 2008'de sonsuzluğa uğurladık. 1949 DGSA mezunu bu değerli mimar, meslekten ayrılırken yaptığı gibi, hayattan da sessiz sedasız uzaklaştı. Gönümüz bu kadar sessizliğe razı değil! Dönemin başarılı meslek adamını saygı ile anıyoruz.

FAHRİ YETMAN ANISINA

Nejat Ersin

Sınıf arkadaşım olmasına rağmen okul sonrası hayatımızda birbirimize olan sevgi ve saygıya karşılık pek bir beraberliğimiz olmadı. Ancak birçok mesleki konuda sık sık birlikte olduk. Fahri bizim kuşağın Ankara'ya gelip ilk büro açanlarından. Yine sınıf arkadaşımız olan Behçet Baykut'la beraber büro açmışlar ve uzun süre birlikte çalışmışlardır. İlk bürolarının Konur Sokak'ta olduğunu hatırlıyorum. İller Bankası ilgisi dolayısıyla şehircilik projeleri yapmışlar ve ilk şehircilik bürolarından biri olmuşlardı. Bu arada da planladıkları belediyelerde pek çok mimari projeyi başarı ile yapmışlardır.

Fahri, işine bağlı, işini seven, her zaman disiplinli çalışan titizliğe sahip bir kişi idi. Bu bakımdan bizim kuşağın örnek kişilerindendir. Kendisiyle meslek kuruluşlarında çeşitli komite ve komisyonlarda beraber olduk. Eski ismi Türk Yüksek Mimarlar Birliği olan dernekte çok kısa bir müddet beraber çalıştık. Sonradan Mimarlar Odası'nın kurulması ile ben oda yönetim kuruluna seçildim. Odadaki

uzun süren çalışmalarım esnasında Fahri Yetman Türk Yüksek Mimar Birliği'ndeki çalışmalarına devam etti ve hatta başkanlığa kadar yükseldi.

Fahri'nin, Oda'da çok değerli katkıları ile Birlik, çok arzu edilen bir isteği yerine getirdi. Oda, birliğin sahip olduğu Konur Sokak'taki ufakık binasını bir büro binası yapma teklifi yaptı. Yapılan temaslarda Oda 'müteahhit', Birlik mal sahibi olarak bu binayı inşa etmeye karar verdik. İşte bu arada o, Birlik idare heyetinde, ben de Oda idare heyetinde bu kararın gerçekleşmesi için çalıştık. Fahri'nin bu esnada sürdürdüğü Birlik'teki çabaları, bu işin bir protokole bağlanması sonucu kesinleşti ve bina bitirildi. Bu konunun hikayesini Mimarlık mecmuasının 306. sayısında uzun uzun anlattım. Şimdi de şunu açıklamak isterim; bu sürecin oluşmasında Fahri Yetman'ın çabaları unutulmazdır. Bu işin içinde bir kişi olarak çok kimsenin bilmediği bu katkısı dolayısıyla Fahri Yetman'a teşekkürü borç bilirim.

Fahri için son söyleyeceğim şey, dünyanın en efendi insanı olduğu ve daima gülen yüzünün arkasında çok değerli bir kişiliğe sahip olduğu için kendisine yüce tanrıdan rahmet diliyorum.

Huzur içinde yat kardeşim,

FAHRİ AĞABEY

Ahmet Uzel

60'lı yılların başı olmalı.... İller Bankası'nda çalışıyorum o zamanlar.. Müdürüm rahmetli Bülent Berksan. Çalışanlar arasında benden yaşlı Vedat Onomay, Hasan Karahan, Erdem Kırdar var. Hepsi Fahri Ağabeyin sınıf ya da dönem arkadaşları.. Zaman zaman arkadaşlarını görmeğe gelenler arasında Fahri Ağabey de olmalı. O zamanlar tanışmışız.. Çok kesin bir tarih ve yer belirleyemiyorum. Kesin olan şu ki o dönemlerde meslek çevresinde tanıdığım Talat Özışık, Nizamettin Doğu gibi ağabeylerin yanı sıra yaşça onlardan

biraz daha küçük olan Fahri Ağabey, sevimli, cana yakın, güleç ve sakin yüz ifadesi ile hemen yakınlık duyduklarımdan birisi...

İller Bankası'ndan ayrılıp askerlik dönüşü 1963 yılı sonlarında serbest çalışmaya başladığımda Konur Sokak'ta rahmetli Behçet Baykut ağabey ile yürüttükleri büroya sık gider oldum. Bu geliş gidişlerde fotoğrafçılığın, Fahri Ağabey'de bir merak olmaktan öte bir hobi olarak çok gelişmiş olduğunu farkettim. Uluslararası fotoğraf yarışmalarına kabul edilen fotoğrafları, yüzüne yansıyan sevecenliğin, objektifin arkasından yakaladığı karelere nasıl yansıdığını göstermesi; çevreye nasıl sevecen ve dikkatle baktığını anlatması açısından, hatırladıkça insanın yüzünde – mutluluk buysa eğer – mutlu bir tebessümün dolaşmasına neden oluyor.

Serbest çalışma yaşamında giderek artan bir ilgiyle şehircilik hizmetleri üretmesi, üretim sırasında ürettiklerinin niteliğini arttırma gayreti, ilgili kurum ve kuruluşlarda doğru bildiğini savunurken bile yumuşaklığını kaybetmeyişi, yakından izlemiş bir kişi olarak bu tarzını örnek alınacak önemli bir özellik olarak hatırlıyorum.

İş hayatında dürüstlüğü, çalışkanlığı, tevazuu ve sevecenliği ile her zaman hatırlanması; rahmetli Behçet Ağabey gibi çetin bir kişilikle uzun zaman birlikte çalışmış ve mesleki başarıları paylaşmış olması; örnek bir meslek yaşamının özeti olsa gerektir. Meslek hayatından sessiz sedasız çekilip İstanbul'a taşındı. Erdek'te tevazuunu yansıtan tescilli oğlu ile birlikte, ona destek vererek yaşaması da yüzüne yansıyan dingin bir yaşamın, yaşam felsefesinin yansımasıdır diye düşünüyorum. Meslek yaşamının yanı sıra, çok iyi bir eş ve aile babası olduğu, dünya tatlısı sevgili eşi ile sosyal yaşamda yer alışı, insan ilişkilerindeki nezaketi ve başarısı, dost ve arkadaş çevrelerinde hatırlanması gerekli bir başka özelliktir.

Artık örnekleri azalmış, (hiç kalmadı demeğe dilim varmıyor) nadir bulunacak bir büyüğümdü, ağabeyimdi vesselam.

Referanslarımızdan Bazıları

ATEMPO

Anıtkabir Müzesi

Swiss Otel / Rusya

Sungate Port Royal Hotel

City's Alışveriş Merkezi Nişantaşı

Acıbadem Hastaneleri

Sheraton Otel Convation Center

ÇALIŞMA ALANLARIMIZ

Ses Sistemleri

Sahne Aydınlatma & Işık
Sistemleri

Bina, İş Merkezi,
Otel, Tatil Köyü
Zayıf ve Kuvvetli
Akım Sistemleri

Yangın Algılama ve
Alarm Sistemleri

Konferans Sistemleri
Simultane Tercüme Sistemleri

Video / Data Projeksiyon
Sistemleri Sinema Projeksiyon
ve Surround Ses Sistemleri

CCTV Sistemleri

Tv - Radyo Kayıt ve
Yayınçılık Stüdyosu Sistemleri

LED Mimari Aydınlatma

www.atempo.com.tr

ATEMPO
ŞİRKETLER GRUBU

Ank. 0 312 466 82 00

İst. 0 212 288 06 12

Ant. 0 242 324 52 92

Showroom: 0 312 467 10 89

G-ext®
Dış Cephe Dekoratif Paneller

Binanıza hayat sigortası...

G-ext dış cephe dekoratif panellerinin yüksek teknoloji ile üretimi sayesinde , UV dayanımı ve renk stabilizesi çok daha güçlüdür. Yüzeyi hava şartlarına ve iklim değişikliklerine karşı son derece dirençlidir.

- ✓ Kirlenmeyi geciktirir
- ✓ Kolay temizlenir
- ✓ Yanmayı geciktirir
- ✓ Ateş damlacığı oluşmaz
- ✓ Patlamaz
- ✓ Kolay işlenir
- ✓ Darbelere dayanıklıdır
- ✓ Aşınma ve çatlamalara karşı dirençlidir
- ✓ Ekonomiktir
- ✓ Rutubet ve buharı yüksek dayanıklılık sağlar
- ✓ Ebatlanabilir

Dış cephede, **EN 438-7** kalite standardına ve Avrupa normlarına uygunluk belgesi olan **CE** sertifikalarına sahip **ülkemizdeki üretim yapan ilk ve tek firma...**

EN 438-7

www.gentas.com.tr

Genel Müdürlük

Dolente Sokak No: 21 Siten/ANKARA
Tel: (0312) 353 02 06
Faks: (0312) 348 78 67
pazarlama@gentas.com.tr

Genmar A.Ş

Organize Sanayi Bölgesi Keresteciler Sitesi 27. Blok
No: 23 / 25 İkitelli / İSTANBUL
Tel: (0212) 670 32 04 Faks: (0212) 670 32 10
genmar@gentas.co.tr

Ürüne ilgili bilgi almak için irtibat telefonlar:

Ankara Genel Müdürlük: 0 312 353 02 06 Özgür KORKMAZ
İstanbul Genmar : 0 212 670 32 04 Emre KOPTAGEL

dünyayı
daha iyi bir yer
yapmak için...

Projeden uygulamaya
çözüm ortağınız...

UZAY
KAFES
SİSTEMLERİ

ÇELİK
YAPILAR

ÇATI VE
ÇEPHE
KAPLAMALARI

TASARIM,
DANIŞMANLIK
HİZMETLERİ

www.polarkon.com.tr

POLARKON
METAL YAPILAR LTD. ŞTİ.

ISO 9001:2000

AFYON KAVŞAĞINA ÇAĞDAŞ BİR KATKI

OTOBANDA METALİK KIVRIMLAR

Afyon deyince akla, batıya ve güneye yönelen coşkulu tatil programlarının, kaymaklı ekmek kadayıfıyla renklendiği yol üstü durakları gelir. Kenti transit geçerken gördüğümüz yol kenarlarına dizili çirkin yapılaşmanın gerisindeki muhteşem tarihi dokuyu çoğumuz bilmeyiz bile... Yap-Sat müteahhitlerinin Afyon'a biçtiği bu vasat görüntü kentin imajını da belirler. Ama bugün, bu kavşakta, merak ve umut uyandıran yeni bir yapı göz alıyor.

© Fotoğraf: <http://www.afyon-bld.gov.tr> adresinden alınmıştır.

2006 yılında Afyon Belediyesi, eski şehirlerarası otobüs terminalinin hem şehir içinde kalması, hem çevre yoluna uzaklığı, hem de yapısal ömrünü doldurmuş olması sebebi ile yerinin değişmesi gerektiğine karar verir. Bu amaçla önce arsa tahsisi ve ardından proje ihalesi yapılır, proje belediye tarafından sonuçlandırılır. Fakat terminal işletmecileri, öngörülen arsanın ve hazırlanan projenin terminal hizmetlerini yerine getirmeyeceğini düşünmektedirler. Kurdukları dernek aracılığıyla Belediye'ye itirazlarını bildirirler. 6 ay süren görüşmeler maratonu sonunda Belediye, yeni projeleri, inşaatı ve işletmenin sorumluluklarını otogar esnafının üstlenmesi şartıyla, eski yer ve projeden vazgeçmeye karar verir. Bu karar üzerine Afyon Otobüs İşletmeleri AŞ kurulur.

Yönetim Kurulu, "kalkınmada öncelikli bölge" kapsamında olan Afyonkarahisar'da çevre yolu üzerinde 42.000 m² büyüklüğünde bir arazinin, Belediyenin de onayı ve yardımıyla tahsisini gerçekleştirir. Yine Kurul kararıyla projelendirme işi mimar Oktay Okay tarafından üstlenilecektir. Proje ekibi, son yıllarda yurtiçinde yapılmış otobüs terminallerini gezerek inceler. Gezilerde; tesislerin bakım ve temizliği, havalandırma ve ekipmanlarının yetersizliği ya da kullanılmaması ile ilgili fiziksel sorunlar, bağırarak müşteri toplamaya çalışan seyahat şirketi çalışanları, restaurant ve kafeteryalarda üretim standardı belli olmayan gıdaların satışı, hediyelik eşya ve şarküteri ürünlerinin sirkülasyon hollerinde sergilenmesi gibi işletmeden kaynaklanan problemler tespit ederler. Gözlenen mimari sorunlardan bazıları ise; fonksiyon karmaşası, çok katlılıktan kaynaklanan alan kaybı ve maliyet artışı, temel ihtiyaçlar için tasarlanmış mekanların girişlere uzaklığı ve alışveriş birimleri ile araç bekleme mahalli arasında görsel bağlantı sağlanmaması nedeni ile yolcular için huzursuz bir alışveriş ortamı oluşması olarak tanımlarlar.

Bu izlenimlerden sonra, tasarımın ana kriterleri belirginleşmeye başlar: Tek düzlemde hacimsel ve ışıksal konfora ulaşmış; temel ihtiyaçların (wc-kafeterya-alışveriş) en hızlı şekilde karşılanabileceği mesafede olduğu, hediyelik eşya ve yöresel tadların temini için iki giriş

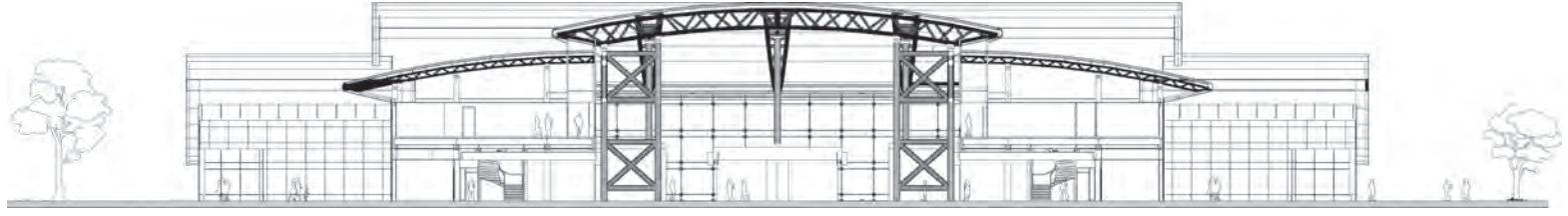
kapısına da yakın noktalarda tasarlanan iki marketin yeterli olduğu, bilet gişelerinin ise sadece merkez yolcu giriş kapısına yakın noktada bırakıldığı bir yapı projelendirmeye karar verilir.

Ardından, bir "kavşak kent" olan Afyonkarahisar için kapasite, fonksiyon, kullanım vb hizmetlerin analizi yapılır. Yeni tesisin yolcu portföyünün %15 oranında merkez yolcusu olduğu, geriye kalan %85'in ise transit geçiş yapan ve maksimum 15-20 dakikalık konaklama süresi olan yolculardan oluştuğu tespit edilir. Tesisin günde ortalama 350-400 şehirlerarası otobüs ve 15.000-20.000 kişi kapasiteli bir yoğunluğa ulaşacağı öngörülür. Tasarım süreci, yarım saat içerisinde maksimum 1000-1500 kişiye hizmet verebilme hedefine göre şekillenmeye başlar.

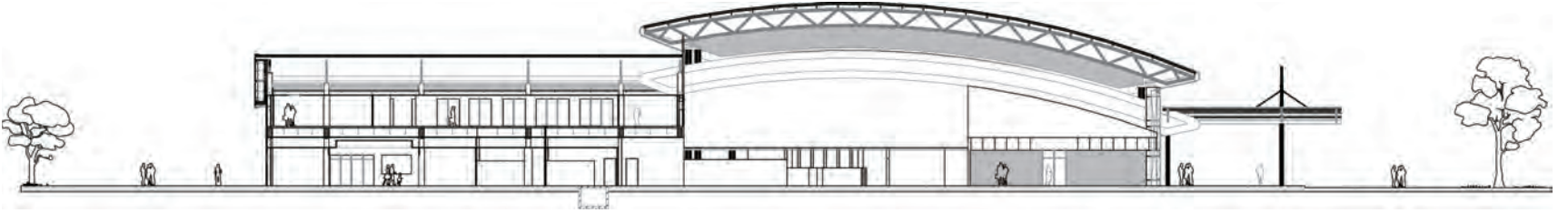
Bina tek düzlemde, birbirine bağlı 'merkez yolcu salonu' ve 'transit yolcu salonu' işlevli 2 temel alandan oluşur. Karasal iklim kuşağındaki Afyonkarahisar'da işletme maliyetlerinin en aza indirilmesine yardımcı olmak üzere, yapının kontrollü gün ışığından en uzun süre faydalanması öngörülmüştür. Konaklama süresinin kısalığı, tuvalet gibi temel ihtiyaç mekanlarının çok kısa sürede karşılanabileceği mesafelerde olmasını zorunlu kıldığı için, servis mekanları eşdeğer 2 ayrı alanda çözümlenir.

Arazinin düşük emniyet gerilmeli oluşu ve geniş açıklıkların düşey taşıyıcılar olmaksızın geçilmesi arzusu, yapının başlangıçta konvansiyonel çelik strüktüre göre tasarlanmasına gerekçe olur. Ancak maliyet analizlerinde açığa çıkan bütçenin büyüklüğü ve buna karşılık uzay kafes sistemin avantajlı maliyeti, projede değişiklik yapılmasına neden olur ve tasarım, uzay kafes sisteme uygun şekle dönüştürülür.

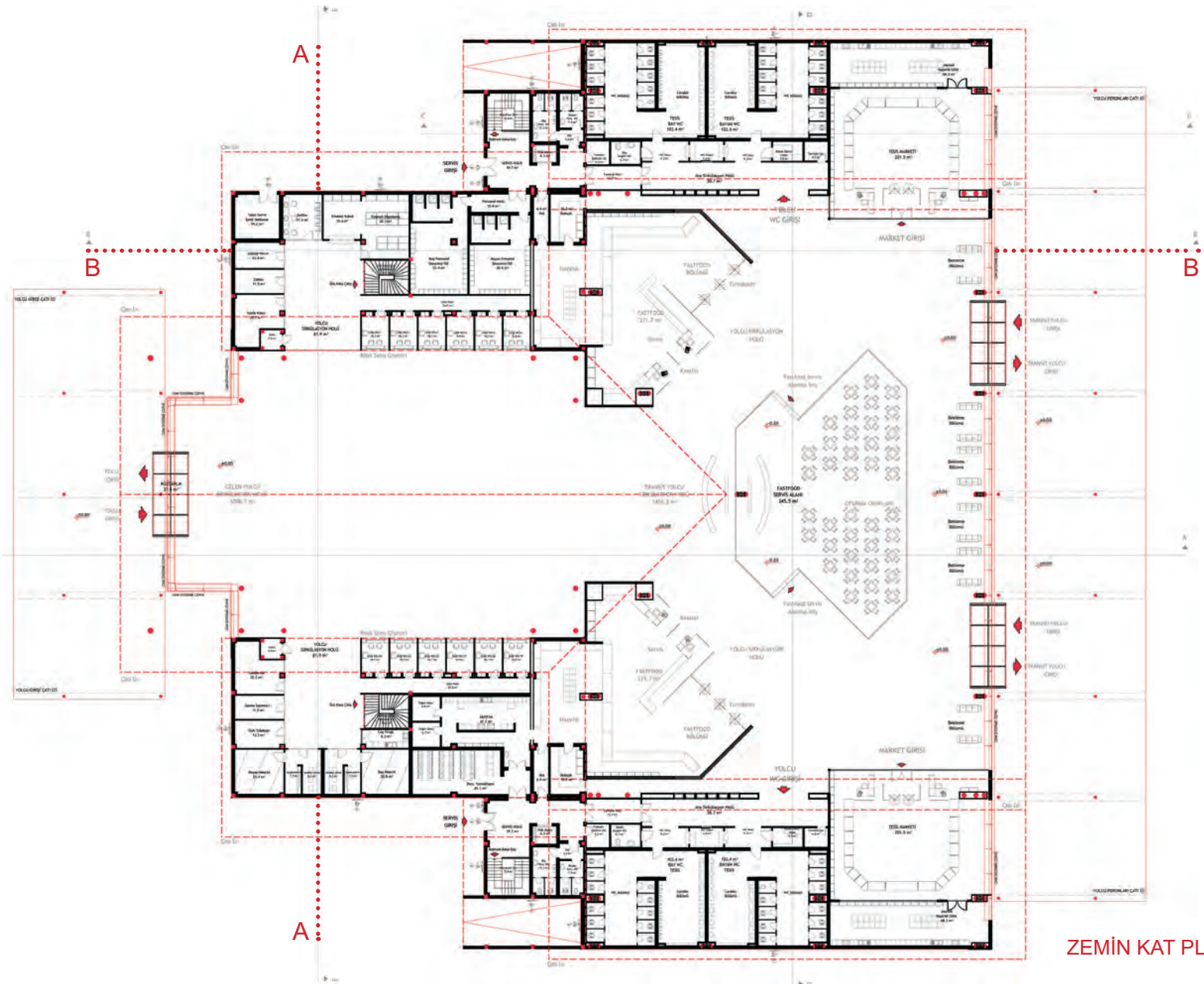
Keşif bütçesi 12 milyon TL olarak tespit edildiği halde, iş bitiminde maliyet 15 milyon TL'ye ulaşmıştır. Fark, alt yapı maliyetlerinin öngörülenden daha yüksek olması ve yapı iklimlendirme sisteminin enerji tasarrufu amacıyla revize edilmesinden kaynaklanmıştır.

AA KESİDİ

BB KESİDİ

ZEMİN KAT PLANI

© Fotoğraflar için Oktay Okay'a teşekkür ederiz.

Afyonkarahisar Şehirlerarası Otobüs Terminali

Mimari : Oktay Okay

Firma : Form Yapı Okay İnşaat Mimarlık Ltd. Şti.

Proje Ekibi : Oktay Okay (YTÜ 1994)

Yasemin Aracı (UÜ 1998)

Statik : Dinamik Mühendislik / Kazım Çeseay

Mekanik : Isı Teknik / Refik Kuru

Elektrik : Elta Mühendislik / Orhan Özkan

İşveren : Afyonkarahisar Otobüs İstasyonu Turizm AŞ

Yüklenici : Afyonkarahisar Otobüs İstasyonu Turizm AŞ

Proje Dönemi : Ocak 2007 – Temmuz 2007

Yapım Dönemi : Haziran 2007 – Ekim 2008

Toplam Büyüklük : 8.500 m²

Yapım Maliyeti : 15 milyon TL

Yeni Afyon Otogarı, otobandan geçerken algılanan çağdaş tavrı ve eğrisel metalik çatısı ile dikkat çeken bir yapı. Afyon ve çevresinde görmeye alışık olduğumuz niteliksiz yapılardan ayrılan bu binanın öyküsünü bir de mimarı Oktay Okay'dan öğrenmek istedik: Merak ettiklerimizi bir internet söyleşisinde kendisine sorduk

serbestMİMAR : Eskizlerinizden, kabuk formunun kuşlardan ilham aldığı anlaşılıyor. Biraz bunu açar mısınız : Bu konumdaki bir otobandan geçerken, araçlarından bakanlarda çatı kabuğunun nasıl bir duygu bırakmasını arzu ettiniz?

Oktay Okay : Kuşun aero-dinamik yapısından esinlendik. Duygu meselesine gelince: Kalıplaşmış otogar yapılarından farklı bir çizgiyle, yapının uzun bir süre çağdaş görüntüsünü korumasını amaçladık. Eğrisel hatların farklı yönlerden farklı gölgeler atması sayesinde yapının yansımalarının farklılaşması algıyı ön plana çıkarsın istedik.

serbestMİMAR : Kalıplaşmış otogar yapıları derken hangi binaları kastediyorsunuz? Ankara, İzmir, Eskişehir, Diyarbakır, Kırşehir... gibi kentlerde otogar yapıları konusunda oldukça özel denemeler uygulandı. Bunları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Oktay Okay : Afyon Otogarı genellikle transit geçiş yapan yolcular kullanıyor. Bu nedenle, konaklama süreleri de kısa oluyor. Kısa sürekli konaklamalarda yolcuların temel ihtiyaçlarını karşılamaları esnasında otobüslerle göz temasını kaybetmemesi gerekir. Bu kabul, projelendirmede de temel kriterimiz oldu. Ankara, İzmir gibi büyük kent otogarlarında kullanıcının hareketi daha farklı ve dolayısıyla böyle yapıların tasarım kriterleri de oldukça farklı.

Afyon'da çatı kabuğu aynı zamanda binaya kimliğini veriyor. Oransal olarak bakıldığında, kütleyi bozan betonarme yapılar çatı kabuğu ile birleştiği anda bir çok problemi de beraberinde getirebiliyor. Biz bu yüzden tüm binayı çatı kabuğunun altında topladık. Binanın cephesini de aslında bu kabuk oluşturuyor.

serbestMİMAR : "... Kütleyi bozan betonarme yapılar çatı kabuğuyla birleştiği anda birçok problem oluyor" değerlendirmenizle ne kastediyorsunuz?

Oktay Okay : Otogarlar büyük şehirlerde, çok fonksiyonlu birer 'yaşam merkezi' mantığı ile tasarlanıyorlar. Talepler de bu yönde oluyor. Bunun sebebi bekleme süreleri ile alakalı. Bir yaşam merkezi (mağazalar, yeme içme birimleri, kafeterya vb) otogar fonksiyonuyla birleştirildiği anda sirkülasyon problemleri başlıyor. Bu nedenle genelde bu tür ikincil fonksiyonlar ayrı bir küttele toplanarak ana kabuğa bağlanmaya çalışılıyor. Sistem karmaşası iyi çözülmediği taktirde yapı zorlanıyor.

serbestMİMAR : Galiba, örneğin İzmir otogarındaki durumdan bahsediyorsunuz: Orada gelen giden yolcu sirkülasyonu alanı kadar saçak altında ortak mekan olarak kullanılan ve dükkanlara açılan meydanımsı bir boşluk var ve bu boşluk, gelen giden yolcu trafiğiyle bekleyen yolcu hareketinin birbirine karışmasına neden olabiliyor. Bunu mu kastediyorsunuz?

Oktay Okay : Evet. Ankara'da ise gelen giden yolcu komple ayrılmıştır. Bu nedenle orada da yön kavramı problemi yaşanıyor.

serbestMİMAR : Örneğin Eskişehir Otogarı da sizinki gibi tek saçak altında tüm fonksiyonları barındıran, simetrik şemaya sahip bir kurguyla tasarlanmıştır... Ama Eskişehir'de, içerideki boşluk bir 'kentsel iç mekan' vurgusu amacıyla öne çıkarılmıştır. Sizin tavrınız da, mimari olarak farklı sonuç vermekle birlikte, Eskişehir'deki yaklaşıma denk düşüyor.

Oktay Okay : Evet ama fonksiyondaki farklılık yazıhaneler bölümünden kaynaklanıyor: Yolcuların otobüslerle göz teması meselesi, Eskişehir'de arkada kalan yazıhanelerden dolayı kayboluyor. Ayrıca tuvaletler de uzak mesafelerde ve gizli kalıyor. Bu tarz transit yolcu terminallerinde yazıhaneler her zaman ana hole cepheli oluyorlar; arka fonksiyonlarda da diğer ihtiyaçlar yer alıyor. Bu da gelen ve giden yolcu sirkülasyonlarının karışmasına sebep oluyor ve temel ihtiyaç mekanlarının hızlı algılanmasını ve kullanılmasını zorlaştırıyor.

serbestMİMAR : Terminallerde mimariyi perişan eden en önemli unsurlardan biri tabela sorunudur. Herhalde tabelalar sadece iç mekanda, yazıhanelerin üzerinde yer alacaktır değil mi? Zaman içinde dış mekanda böyle bir tehdit söz konusu olabilir mi?

Oktay Okay : Dış mekanlar için özel billboard alanları tasarlanarak bunun önüne geçilmeye çalışılıyor. Afyon Otogarı'nın önemli bir özelliği, esnafın topyekün birleşerek kurduğu bir işletme olmasıdır. Bu nedenle geliş güzel iç-dış mekan tabelalaşmasının daha kontrollü olacağını düşünüyoruz. Fakat yine de "tehdit yok" denilemez.

serbestMİMAR : Eski Afyon otogarı'nda çok sayıda yazıhane ve hediyelik/gıda büfesi vardı. Burada ise sadece 12 yazıhane ve az sayıda büfe yeri ayrılmış. Bu farklılık nereden kaynaklanıyor?

Oktay Okay : Birçok firma burada birleşerek yazıhane sayısını da azaltmış oldu. Ayrıca tek bir firmaya dönüşen otogar esnafı, küçük ve bir çok sayıda satış birimi yerine, 2 noktadan hizmet veren ve her şeyin alınabileceği, zaman kaybına da engel olan bir yapılanmayı onayladı. Bu nedenle tüm binada simetrik olarak 2 wc alanı ile yöresel ürünlerin sergilendiği, üretiminin de içinde yapıldığı 2 market birimi yer alıyor.

En büyük etken esnafın bir araya toplanması oldu. Bu birleşme sayesinde artık bilet satışı da eski tür rekabet anlayışıyla yapılmadığı için, bu otogardaki en büyük rahatlık gelen yolcu açısından oldu: "ilk otobüs şu firmada..." sesleri ile ortada gezinen çığırtkanlar yok.

serbestMİMAR : Öngördüğünüz kullanım biçimleri uygulamada gerçekleşiyor mu? "Keşke şunu şöyle yapsaymışız" dediğiniz bir durum gözlediniz mi? Kullanıcılardan gelen tepkiler nasıl?

Oktay Okay : Fonksiyon, genel olarak düzgün çalışıyor şu anda. Kullanıcılardan gelen bir tepki iletilmedi bize. İşletme de memnun görünüyor.

serbestMİMAR : Çatıdaki yalıtım ve birleşme detaylarında, çatı aydınlatmaları uygulamasında sorun yaşandı mı? İç mekanda ses yankılanması, ısının yukarıda toplanması gibi sorunları nasıl aştınız?

Oktay Okay : Kenet çatı kaplama sistemi kullandığımız ve kaplama katman ve detaylarından ödün vermediğimiz için bir problem yaşanmadı. Uygulamacı firmamızın tecrübeli ve özverili çalışması sonucu detaylar düzgün çözüldü. Ağırlıkla zeminden ısıtma kullandık. Mekanik havalandırma ve ısıtma ile sistemi destekledik. Zeminde granit seramik kullandık.

Çatı boyalı galvanizli saclar

Alüminyum ve bakır levhalarla saclar

Alüminyum'da isteğe bağlı ral renklerde istenilen ölçü ebat ve kalınlıkta eksiz, özellikle düşük eğimlerde hemen hemen % 100 kesin çözüm sağlayan

Özel roll-form makinaları ile rulo sac olarak çekilen Özel klipsler ile çatı ve cephe yüzeyine vidalanıp kenet sıkma robotu ile sıkılmak suretiyle yapılan çatı ve cephelerdir.

- Kenetli sistem çatı kaplamaları
- Yağmursuyu taşıma sistemleri
- Sandviç panel
- Çinko uygulamaları
- Trapez uygulamaları
- Diğer çatı uygulamaları

Kenetli sistem çatı örtüleri günümüz yapı sektörünün vazgeçilmez alternatiflerinden biri haline gelmiştir.

Örsan Metal, teknoloji çağında sizlere daha iyi hizmet sunabilmek için çatı sektöründe yaşanan yapısal ve teknolojik gelişmeleri her zaman takip etmektedir.

ÖRSAN METAL İNŞAAT SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ.

ADRES: 21. Cadde 539. Sokak No:25 İvedik Organize Sanayi - ANKARA

Telefon: 0312 394 32 94 Faks: 0312 394 32 93

www.orsanmetal.com.tr

hayatidonmez@orsanmetal.com.tr

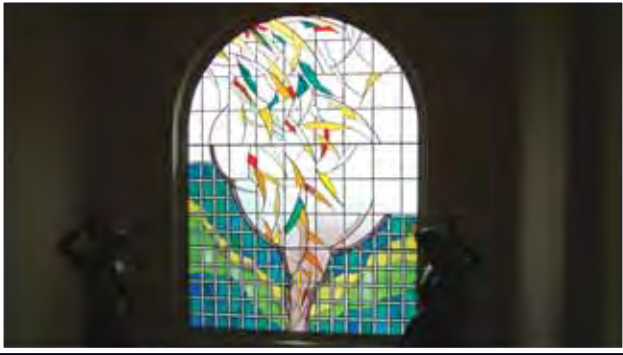
NOVA

Aydınlatma

Mustafa Kemal Mahallesi 2127. Cadde No:8
(Eskişehir yolu Cema AVM arkası)
Çankaya - Ankara
Tel: 0312 219 54 34 Fax: 0312 219 53 66
www.nova-aydinlatma.com info@nova-aydinlatma.com

Camla 35. Yıl

VİTRAY

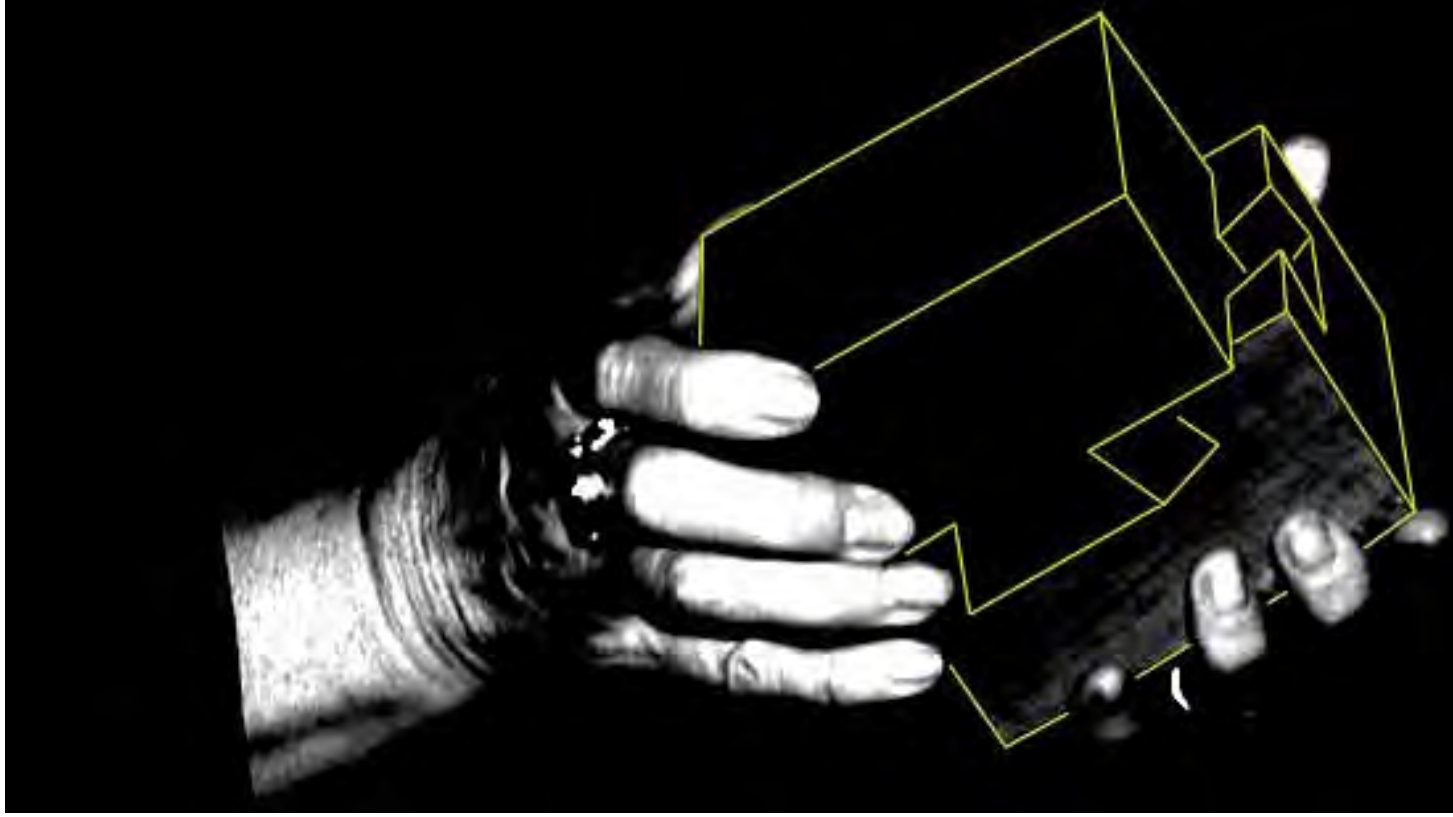
&
sanatsal cam
İZZETTİN BAKI

ATÖLYE

İstanbul Caddesi Huban Sokak 33/A Bakırköy / İstanbul

Tel. 0212 572 59 08 Faks. 0212 542 40 72 Gsm. 0532 611 00 32

www.izzettinbaki.net • www.bakivitray.com • bakivitray@bakivitray.com

8. TSMD ÖDÜLLERİ 2008

MİMARLIĞIN SEYİR DEFTERİ

Ödüller zamanın akışına konulan ayraçlar, setlerdir ve bu akışın oluşturduğu yığın içinde değer addedilen şeylerin yitip gitmemesini sağlarlar. Toplamların bu değerlere sahip çıkma yetisini gösterirler. Dahası, birer tutunma, dayanak noktasıdır. Bir önceki ile bir sonraki arasındaki ilişki onlar üzerinden okunabilir. Bütün değişenlerin içindeki değişmeyi gözle görülür kılarlar. Kat edilen yolun seyir defteri, tutanağı ve şahididirler.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de mimarlık üzerinden bu değerlerin takip edilebilmesini sağlayan, onlar üzerinden topluma ve insanlığa yapılan katkının seyrini süren mimarlık ödülleri var. TSMD Ödülleri ise diğerlerinden bir parça ayrılıyor: Türk Serbest Mimarlar Derneği 1987 yılında, mimarlık mesleğini ve uygulanmasını geliştirmek, toplumda saygınlığını ve etkinliğini arttırmak, topluma karşı sorumluluk anlayışı içinde mesleğin en yüksek standartta uygulanmasını teşvik etmek ve mimarlık kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmak amacıyla kurulmuş bir meslek örgütü. Meslek haysiyet ve onurunu her şeyin üstünde tutmayı, özgür tasarımı ve özgür mesleki faaliyeti savunmayı, korumayı ve geliştirmeyi öncelik olarak görüyor. TSMD ödülleri ise tasarımla uğraşan, dahası kendi varlıklarını onun üzerinden kuran, mimarlığı yüceltmek, geliştirmek ve asli değerlerini korumak amacı ile bir araya gelmiş insanların değerlendirmesi sonucu veriliyor. Bu nedenle de ayrı ve ayrıcalıklı bir yere oturuyor. TSMD ödülleri, merkezine mimarlığın klasik değerleri olan sağlamlık, güzellik ve işlevselliği koyan; bu değerleri yücelten ve onların taşıyıcılarını onurlandıran bir kapsam dâhilinde; Onur Ödülü, Mimarlık Ödülü, Proje Yönetim Ödülü, Basın Yayın Ödülü ve Mimariye Katkı Ödülü olmak üzere beş ayrı dalda verilmekte. 1992 yılından bu yana verilen ödüllerin sekizincisi bu sene sahiplerini buldu.

Onur Ödülü'ne “Uzun yıllar boyunca mimari uygulamalarını onurlu bir çizgide, çağcıl anlayışlardan ödün vermemenin zorluklarına rağmen sürdüren, kullandıkları dili kişiselleştirme başarısı ile özgün eserler ortaya koyan, Nesrin ve Affan Yatman”,

Mimarlık Ödülü'ne “Cumhuriyet dönemi tarihini barındıran Ankara kentine, mimarlık estetiği açısından olumlu katılımları ve tutumları nedeni ile önümüzdeki günlere örnek olacağı düşünülen aday eserlerin arasından Erkut Şahinbaşın tasarımını gerçekleştirdiği Bilkent Doğramacızade Ali Sami Paşa Camisi”,

Proje Yönetimi Ödülü'ne “İçinde yer aldığı doğal ve tarihsel ortama gösterilen saygı, olumlu yoğunluk anlayışı, yönetim konusundaki tutarlılık, projelerin gerçekleştirilmesi sürecinde bilimselliğe ve müelliflerin isteklerine gösterilen uyum ve sağlıklı çevre oluşturmada ortaya konan başarılı tutumu nedeni ile ODTÜ Teknokent”,

Basın Yayın Ödülü'ne *“Mimarlığın uygulanması, tanıtılması, sorunlarının yayınlanması ile sonuçlarının topluma maledilmesine olanak sağlayan, ‘Mega Yapılar’ programı ile National Geographic”,*

Mimariye Katkı Ödülü'ne *“Kendi meslek disiplinlerine gösterdikleri saygı ve bugüne kadar sürdürdükleri hizmetlerde ortaya koydukları kalite anlayışı sayesinde mimarlık mesleğine katkıları nedeniyle; Sn. Haluk Alatan (kent planlama) Sn. Ali Terzibaşoğlu (strüktür mühendisliği) Sn. Ayhan Razgat (tesisat mühendisliği) Sn. Mehmet Yurdakul (elektrik mühendisliği) ve Sn. Faruk Malhan (mobilya ve eşya tasarımı)”* layık görüldüler.

Ödüller, iki senede bir düzenlenen ve dernek üyelerinin yanı sıra, seçkin bir davetli grubu ve basın katıldığı bir gala yemeği ve ödül töreni ile sahiplerine verilmekte. Ödül objesi ise Mimar Sinan'ın kullandığı rivayet edilen bir kilit taşından hareketle tasarlanmış; mükemmeliyeti, olgunluğu ve mesleğe adanmışlığı simgeleyen, birbiri üzerinde kayan iki parçadan oluşan ahşap bir küp.

Jüri: Onur ve Mimarlığa Katkı ödülleri ile diğer kategorilerin 3'er ödül adayı, 12. olağan genel kurulda yapılan seçimle saptanan Seçici Kurul tarafından belirlendi: 2007'deki Genel Kurul'da seçilerek görev üstlenen Seçici Kurul üyeleri (soyadı alfabetik sırasına göre) **Murat Artu**, **Ercan Çoban** ve **Affan Yatman**'dan oluşuyordu. Kurul'a **Ziya Tanalı** ve **Turhan Kayasü** de (Yönetim Kurulu kararıyla) katıldılar. Ancak Affan Yatman'ın Temmuz 2008'deki zamansız kaybı üzerine, yedek üye **Adnan Ural** asli üye oldu.

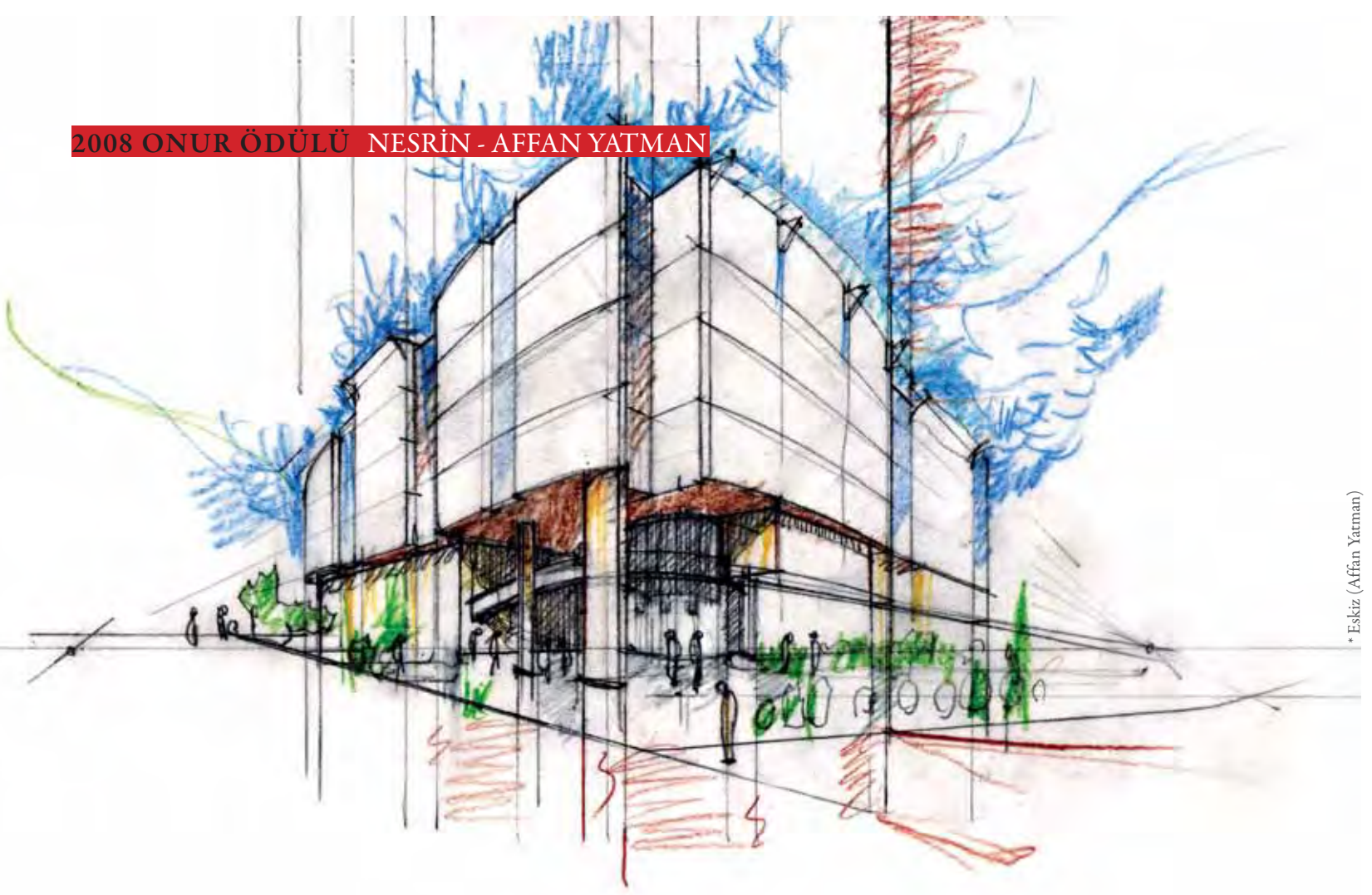
Mimarlık, Proje Yönetimi ve Basın-Yayın kategorilerindeki ödül adayları, yeni Ödül Yönetmeliği gereği Seçici Kurul tarafından belirlendi; ve kazananlar ilk defa bu dönem, TSMD üyelerinin katıldığı bir internet oylaması sonucu saptandı. Ayrıca üç kategoride, mimarlığı kamuoyu gündemine taşımayı amaçlayan ve sosyal sorumluluk çerçevesinde mevcut sektörel dinamiklerdeki 'olumsuz' örneklerle eleştiri getirmeyi hedefleyen Olumsuz Ödüller verildi. Daha ilk senesinden tartışmalara sahne olan bu kategoride, Mimarlık dalında “Adalet Bakanlığı Adliye Yapıları”; Proje Yönetimi dalında “Ankara Büyükşehir Belediyesi”; Basın-Yayın dalında ise “mimarlık mesleğine yeterli ilgiyi göstermeyen basın-yayın organları”, bu dönemin olumsuz ödüllерinin sahipleri oldular.

Ülkemizde mimarlığa dair belge üretimimiz maalesef çok kısıtlı. Üzerinde durabileceğimiz ortak bir zeminimiz yok. Kendi mimarlığımıza ait elle tutulur bir tarih, teori ve de eleştiri üretip bunlar üzerinden kendimizi değerlendiremiyoruz. Bu noktada mimarlık ödüllерinin harekete geçirici bir araç olarak kullanılması gerekiyor. Önümüzde ise yürünecek çok uzun bir yol var. Bu sebeple serbestMİMAR'ın bu sayısında “gündem” konusu olarak TSMD ödüllерini mercek altına alıyoruz. Ödüllerin verilmeye başlandığı 1992 yılından bugüne gelen geniş bir özet bulacaksınız. Belge niteliğindeki bu çalışma hem yapılan işi anmaya ve anlamaya yönelik bir imkân sunarken hem de TSMD ödüllерinin ileriki yıllara nasıl taşınacağı konusunda bizlere bir altlık hazırlamış olacak.

TSMD 2008 Onur Ödülü ile ilgili, Affan ve Nesrin Yatman hakkında hazırlanmış özel bölüme Sayın İlhan Kesmez' in yazısı eşlik ederken, TSMD Mimarlık Ödülü ile ilgili bölümde Sayın Ziya Tanalı'nın değerlendirmesini bulacaksınız. Sizlere sunduğumuz bu derlemenin yeni açılımlarla ve tartışmalarla gelişmesini ve zenginleşmesini umut ediyoruz. Değerlerimize sahip çıkarak onları koruyan ve yücelten, mimarlık mesleğinin ve birikiminin gelişimine ve zenginleşmesine katkıda bulunan bütün meslektaşlarımıza bir kez daha teşekkürler...

Orçun Ersan Mimar

2008 ONUR ÖDÜLÜ NESRİN - AFFAN YATMAN

* Eskiz (Affan Yatman)

© Fotoğraf: Serap Dalmış

REQUEM

İlhan Kesmez, Y.Mimar

Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi

Türkiye’de yapılan mimarlık doğru bir biçimde ele alınıp yeterince incelenmiyor. Yaptıklarımızın üzerine düşünmüyoruz, konuşmuyoruz, yazmıyoruz. Bunların yerine görsel tabanlı bir “irdeleme” yapıyoruz genelde. Yapılı çevremize, mimarlığımıza ve kendimize bakma biçimimize dair özgün ve başarılı ürünler verenlerin yaptıklarının gerçek değerini görmeden, göremeden yanlarından geçip gidiyoruz. Bir benzetme yapmak gerekirse, bilgisayarda çok güzel bir hikâye yazmakta olduğunuzu düşünün; üzerinde saatlerdir çalışıyorsunuz ve epey de tatmin olmaktadır yaptığınızdan. Arada bir eşiniz dostunuz geliyor ve omzunuzun üzerinden bir iki cümleyi kaçamak olarak görüyor, okuyor. Derken birdenbire elektrikler “kesiliyor”, ve siz daha kaydetmemiş olduğunuz yazınızı kaybediyorsunuz. Tek bilenler, o da göz ucuyla yakalayabildikleri kadarıyla eksik parça parça, omzunuzun üzerinden bakanlar.

Mimarlık camiamızın özel insanlarından birini her kaybedişimizde böyle hissediyorum: Onda bunda parça parça kalmış birkaç bilgi, birkaç anı; dergilerde yayınlanmış birkaç “proje”. Dosyaların arasından bulunabildiği kadarıyla çizimler, alelacele toparlanmış fotoğraflar ve kuru bina açıklamaları... Kaybettiğimiz değer yarattığı boşluğu, derinliği ellerimizle arttırıyoruz, kendimizi üretilmiş olan eserlerin gerçek anlamda değerini verebilecek, etkisini ortama yayacak verilerden yoksun bırakarak.

Affan Yatman da böylesi bir kayıp. Bir insan, bir ağabey, bir mimar olarak kaybımızın yanında, onun gelecekteki katkılarını, onda birikenlerin gelişimini kaybettik. Ne yazık ki ancak bu kayıpla birlikte fark ettik Affan Yatman ve Nesrin Yatman’ın bu güne kadar verdikleri eserlerden ne öğrenebileceğimizi, çalışmalarının bize neleri tartıştıracığını hiç ciddi olarak düşünmediğimizi.

Öte yandan, ortaya konulmuş ve de yitirilmiş olan değer bilincinde olduğumuzu gösteren (ve çok yerinde bir kararla) TSMD Onur Ödülü bu sene Nesrin ve Affan Yatman’a verildi. Ben de bu ödül ve onun sonucu olan dosya çalışmasını, bu yazının başından beri ifade etmeye çalıştığım eksikliğimizi giderecek çalışmalar için bir başlangıç, bir fırsat olarak kullanmayı amaçladım. Daha sonra yapılabilecek çalışmalara maya olabilmeye amacıyla, gerçekte Nesrin ve Affan Yatman’ın mimarlığının bana neler öğrettiği ve neleri tartıştırdığı üzerinden onların mimarilerine dair bir değerlendirme denemesi kaleme aldım. Bu çeşit denemelerin azlığı, zamanımızın darlığı ve hepsinden önemlisi bunun gerçekte mimarlık eleştirmenleri ve sanat tarihçilerinin alanı olması sebebiyle, hoşgörünüze sığınarak bu cesareti gösteriyorum.

Kökler / Evrim:

Mimarlık ortamı, Türkiye’deki yapı üretiminin büyük çoğunluğunun devlet eliyle elde edildiği, Bayındırlık Bakanlığı’nın bu sürecin en etkili organı olduğu yılların etkilerinin kapsamlı bir değerlendirmesini henüz tam detaylı olarak yapamadı. Bütün önemli yapıların işverenin burada olmasından dolayı, hemen hemen tüm mimarlık bürolarının Ankara’da ikamet ettiği, onların arasından “yarışmacı” bir avuç mimarın birbirleri ile hem bir rekabet hem de bir dayanışma içinde olduğu ve belki 1960 – 1990 olarak sınırlandırabileceğimiz bir çağdan bahsediyorum.

Belki de Darwin’in doğumunun 200 üncü yılı olması sebebiyle bütün bilimsel yayınlarda evrim teorisinin yeniden gündeme gelmesi yüzünden, Bayındırlık Bakanlığı ağırlıklı Türk Mimarlığı “ekolojik niş”inin belirli bir mimarlığı öne çıkardığını, hatta mimarlık bürolarını şekillendirdiğini düşünmeden edemiyorum. Tıpkı evrim teorisinin öngördüğü, belirli karakterlerin baskın geldiği veya diğerlerinin baskılandığı bir doğal seleksiyon ortamında olmasının beklendiği gibi...

Nesrin ve Affan Yatman’ın mimarlığının köklerinde de bu dönem ve ortamın olduğunu söyleyebiliriz. Onların mimarlığını anlamak, değerlendirmek için öncelikle bu dönemi kavramamız gerekir. Affan Yatman 2003 yılında Mimarlar Odası’nda gerçekleştirilen bir kütüphane söyleşisinde dönemin ortamını şöyle tarifliyor:

“...Dönüp 70’lere baktığımız zaman, işveren olarak önce çeşitli resmi kurumları görüyoruz: Bu resmi kurumların başında hem kural koyucu, hem de en çok işin sahibi bir kurum olarak Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü’nü görebiliriz. Ve bunun yanında İller Bankası, Emlak Kredi Bankası, Türkiye Elektrik Kurumu, Sosyal Sigortalar Kurumu gibi devlete ait kurumlar, “işveren” olarak tanımlanabiliyorlardı. Bütün resmi işlerin merkezi ise Ankara idi. Yani, mimarların en büyük işvereni devlettir. O zamanlar İstanbul’un büyük işleri de Ankara kaynaklıydı. Orada yapılan işler ancak sanayi binaları veya konutlardı. Daha çok ihale yoluyla iş verilir veya

Hipodrom, Aşgabat, Türkmenistan, 2000

TC Astana Büyükelçiliği,
Kazakistan, 2007

Vedat Dalokay Nikah Salonu
Ankara, 1994

EXPO 92 Türkiye Pavyonu Önerisi,
Sevilla, İspanya, 1992

yarışma yapıldı. Şimdi de yarışmalar yapılıyor, şimdi de ihaleler yapılıyor ama o zamanlar bunların sayısı şimdiye göre çok daha fazlaydı. Çünkü hükümet konakları, hastaneler, idari ve sportif birçok yapıya ihtiyaç vardı. Bütün bu konular sırayla, hatta zaman zaman da arka arkaya yarışmaya çıkar, bu sebeple de bazı yarışmalara beş veya altı teklifin gönderildiği de olurdu. Mimarlar, çok fazla sayıda ve ardı ardına çıkan yarışmalara teklif veremez hale gelirlerdi. O kadar iyi ve geniş bir iş ortamı vardı.”

Ancak, son derece pozitif görünen bu açıklamaların ardından özellikle Bayındırlık Bakanlığı’nın tutumu ve bakış açısını eleştiriyor da. Malzeme kullanımı, çatı çözümü gibi kısıtlama ve zorlamaların çok ötesinde, bina elde etme süreçlerinin derinlerinde bir sorun olduğunu düşünen Affan Yatman’ın saptamaları çok önemli. Yatman’a göre Türkiye’de mimarlık, müteahhitliğin herkesin yapabileceği bir iş kolu haline dönüştürülme çabası yüzünden zarar görüyor.

“... Belki de yapılar bu yüzden tipleşti, bilemiyorum. Sermayesi olan olmayan, her kesimden insanın yapabileceği en karlı faaliyetin müteahhitlik olduğu bir ortam doğdu. Küçük ve orta ölçekli, ayrıca bilgi birikimi de olmayan bir müteahhit grubu ortaya çıktı. Politik güce her zaman yakın olan bu grup yüzünden, her türlü mimarlık eylemi, en kötü müteahhitlerin bile yapabileceği seviyeye indirilmiştir. Projelerin hazırlanmasından, yapının inşaatının tamamlanıp sahibine teslim edilmesine kadar görevli ve üstelik sorumlu da olması gereken müellif mimarların şantiyeler ve binalar ile ilişkileri koptu”

Tüm eleştirilere rağmen bahsi geçen dönem Türkiye’de yarışma ile en çok bina elde edilen dönem olmuş, pek çok genç ekip bu yarışmalar sayesinde ortaya çıkabilmiş ve mimarlık ortamına kazandırılmıştır denilebilir.

Mimarlık ortamında yapı üretim pratiğinde yaşanan bu değişim Yatmanlar’ın mimarlığını nasıl etkilemiştir? Affan Yatman’ın deyişiyle, “doğru çatı çözme yarışmaları” ortamında neredeyse anonimleşen bir yarışma pratiğinin ortaya çıktığı söylenebilir. Bir yarışmadan diğerine ekipler ortak değiştirebilmektedir. Bir ekibin bir yarışmada ortaya koyduğu “tarz” diğer yarışmada tamamen başka bir ekibin önerisinde bulunabilmekte, ya da jüriden jüriye, konudan konuya ekiplerin tasarımlarında ciddi değişiklikler olmaktadır. Nesrin Yatman TSMD Onur Ödülü’nü almaları ile ilgili söyleşimizde bu durum hakkında şöyle diyor:

“... Bir sürü şeyin tekrarı, jüriye göre proje sunma gibi olaylarla, şimdi irdelediğimiz zaman aklıma geliyor. ‘Bakanlık bunu kabul eder bana ödül verir’, ‘ancak şöyle yaparsam ödül alırım’ kaygılarıyla kendini orada var ediyorsun ve bu da projene yansıyor. Öyle bir sindirilmiş öyle bir kişiliksizleşmişsiniz ki! Yapabildiğimiz çıkışlar çok az.”

O kadar ki, kendisine mimarlıklarında kendilerince bir dönüm noktası olup olmadığını sorduğumuzda, yurt dışında çalışmanın ve mimarın gerçek yerini görmenin en büyük fark olduğunu söylüyor.

Geç Modernizm / Geometri

Yatmanlar’ın mimarlığının içinde “büyüdüğü” ortam, kendi kimliklerini, kişiliklerini ortaya koyabilme olanaklarının kısıtlıyor. Dönemin yarışma kültürü, mimarlığı ve Yatmanlar’ı “anonimleşmeye” zorluyor. Ama mimarlık, mimar, Yatmanlar, kendi çıkışını, kimlik arayışını sürdürmekten de geri durmuyor. İşlevde, malzemede, detayda, uygulamada anonimleşen mimarın, kendisi bir değer, güzel ya da estetik bir unsur olarak binlerce yıldır saygı gören mutlak geometride kendi “tarzını” bulmaya çalışması, bu çabaların en belirginini. İşlevi mutlak geometriyle tanımlanmış biçime yerleştirme çabalarının zamanla geç modernist bir geometri “tutkunluğuna” dönüştüğü söylenebilir. Özellikle plan düzlemindeki geometrik belirleyicilik kimi yerde obsesif olarak bile adlandırılabilir bir kural gibi ortaya çıkıyor. Vedat Dalokay Evlendirme Dairesi Binası, Limak Genel Merkezi Binası, hatta EXPO’92-Sevilla Türkiye Pavyonu yarışması önerisi, bu yaklaşımlarının en belirgin örnekleri. Aynı tutum, hastane yapılarından küçük konutlara kadar değişik ölçeklerde kendini gösteriyor. Bu durumun hem konjonktürel olarak geç-modernizmden beslendiği, hem de anonimleşen mimarlık ortamından sıyrılmanın bir yolu olarak görüldüğü, sonuçta da “Bayındırlık Bakanlığı Yarışmacıları”nın ortak özelliği haline geldiği söylenebilir. Ancak Yatmanlar’ın mimarlığında bu durumun, özellikle strüktürel bir ekspresyonizm boyutunda olduğunu, dünyadaki geç

Limak İdare Binası – Ankara, 1992

Eskişehir Oobüs Terminali, 1993

Kızılay Derneği Rant Tesisleri, Ankara, 1980
(Yarışma Projesi Vedat İşbılır ile birlikte)

Tiyatro ve Konser Salonu
Kompleksi, Hanty, Mansysk; Rusya, 2003

Merkez Bankası Trabzon Şube Binası, Trabzon, 1992

modernizmin önemli temsilcilerinden geri kalmayan bir seviyeye ulaştığını görebiliriz. Strüktür – geometri ilişkisi, geometrik “doğru” ların taşıyıcı sistemde ifade bulması hatta dışa vurulması Eskişehir Otobüs Terminali Binasında özellikle öne çıkmaktadır. Affan Yatman’ın binayı gezerken yanındakilere uzay kafeslerin arasındaki gölgeleri anlatmaya çalışması gibi küçük detaylar bize, binanın geometrisi ile taşıyıcısının ilişkisinin “estetik” olarak algılandığının ipuçlarını veriyor. Nesrin Yatman’ın ifadesi ile:

“...Doğru ve güzel matematikte yatıyor. Beğeni de matematikte yatıyor. Bir şeye beğenip bak-tığımda kendimce matematiksel bir şeyler buluyorum; bunu bana beğendiren bundaki mate-matik dizge.”

Yatman Mimarlığı, biçim – geometri kısır döngüsünü aşan, mekanı ve yapısal elemanları bir bütün olarak aynı “matematiksel doğrularla”, yalın bir ifadeye kavuşturmaya çalışmasıyla, çağdaş Türk Mimarlığının da bir “söz”ü olabileceğini göstermiştir.

Post –Modernizm / Geometrik Süs

1990’lara geldiğimizde ise Nesrin Yatman’a göre mimarilerindeki en önemli değişim ortaya çıkıyor: Mimarın rolünün farklı algılandığı bir coğrafya olarak eski Sovyet Rusya ülkelerinde, yeni zengin işverenlere proje üretmek... Üstelik bu yeni işverenler, özellikle yeni yıkılmış olan rejimi hatırlattığı için, içten içe bir modernizm düşmanlığı taşıyorlar. Bu düşmanlık, sö-zel olarak olmasa da, post-modern bir dil beklentisi ile kendini ifade ediyor. Bu yeni koşullar altında Affan Yatman’ın post modernizme bakışını aşağıdaki alıntı özetlemektedir:

“... 80’li yılların sonu ile, 90’ların ilk yıllarında hem post-modernist yaklaşımların hakim olmaya başlaması, hem de ithal malzemenin gelişi ile bir değişim yaşandı. Farklı anlayışlar ortaya çıkmaya başladı. Olumlu sonuçlar alınmasına rağmen bazı yapıların neredeyse kitch-leştiğini de fark etmişsinizdir.”

Yatman’ın yeni ortaya çıkan özgürlüklerin biraz süistimal edildiğini, yıllardır hasretini çek-tikleri imkanların “kötü” kullanıldığını düşündüğü anlaşılıyor. Yine de bu dönemde yap-tıkları yapılar incelendiğinde ve çok indirgemeci bir tanımlama ile denilebilir ki Yatmanlar çoğunlukla işveren isteği olan “süsleme” ihtiyacını, yine geometrik bir soyutlama olarak, çağ-daş malzemeler ile gerçekleştirmiştir. Özellikle eski Sovyet Rusya ülkeleri için yaptıkları işler bağlamında, Yatmanlar’ın işverenin taleplerini birebir gerçekleştirme çabası içinde oldukları söylenemez. Geliştirdikleri yalın geometrik dil, hem Türkiye hem de başka ülke ve koşullar için ortak referans noktasıdır. Yatman Mimarlığı, çalıştığı ortamın dayattığı bir kişilik bölünmesine uğramış görünmez. Bu anlamda, bilhassa süsleme konusunda kendini hissettiren post-modern dayatmalarla, kaliteyi düşürmeden yorumlamayı başardıkları söylenebilir.

Türkiye – Dünya / AN Yatmanlar

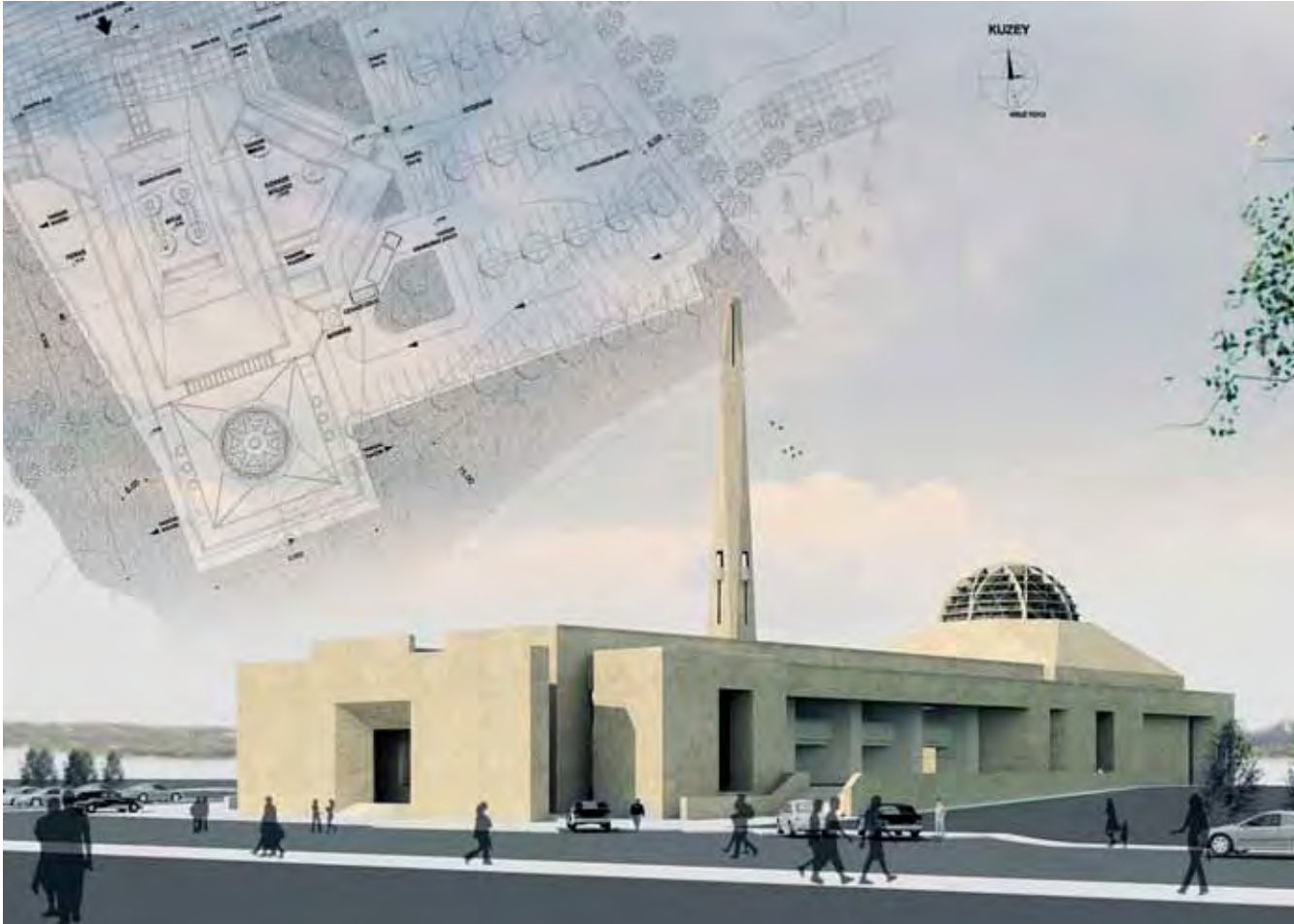
İnsanın başkalarında beğendiklerini kendine bakışı belirler. Bu beğenin nedenlerini, özü-nü kavrayabilmenin, beğenilendeki değeri süzebilmenin, kendindeki karşılığını bulabilme-nin çok incelikli bir duyarlılık olduğunu söyleyebiliriz. Bizimki gibi bilginin bir değer, en-tellektüel olmanın bir “meziyet” olarak kabul edilmediği toplumlarda beğeniler, en çabuk algılanan ve en kolay tekrar edilebilen unsurlara dayanıyor. Mimarlık için bu unsurun biçim olduğunu söyleyebiliriz. Mimarlık, üzerinde söylenecek hiçbir şey olmayan, kendisinin de söyleyecek hiçbir şeyi olmayan içeriksiz kabukların – biçimlerin “pornografik” görüntüleri arasında kaybolup gidiyor. Tekrarlandıkça da mitolojik bir meşruiyet kazanıyor ve kendi ben-zerlerini de teşvik ediyor bu görüntüler. Oysa bu bilgi ve görüntü kirliliği arasından sıyrılmayı başarıp, kendinde aradığını seçebilmekle ayrışanlar da var etrafımızda. Yüzbinlerce mimar ve mimarlık ürünü arasından bir beğeni oluşturabilen ve de kendi mimarisinde bu beğenisini “görsel” olarak ortaya çıkan benzerliklere dönüştürmemeyi başaran çok değerli bir yaklaşımdan bahsediyorum. Türkiye’de Affan ve Nesrin Yatman’ın mimarlığından öğrenilebilecek belki de en değerli ders onların bu yaklaşımıdır. Ancak ve ancak, başkalarının kafasındaki biçimi değil mimarlık tanımına, mimarın kendini ve dünyayı kavrayışına dertlenen, yine Nesrin Yatman’ın kendi ifadesi ile:

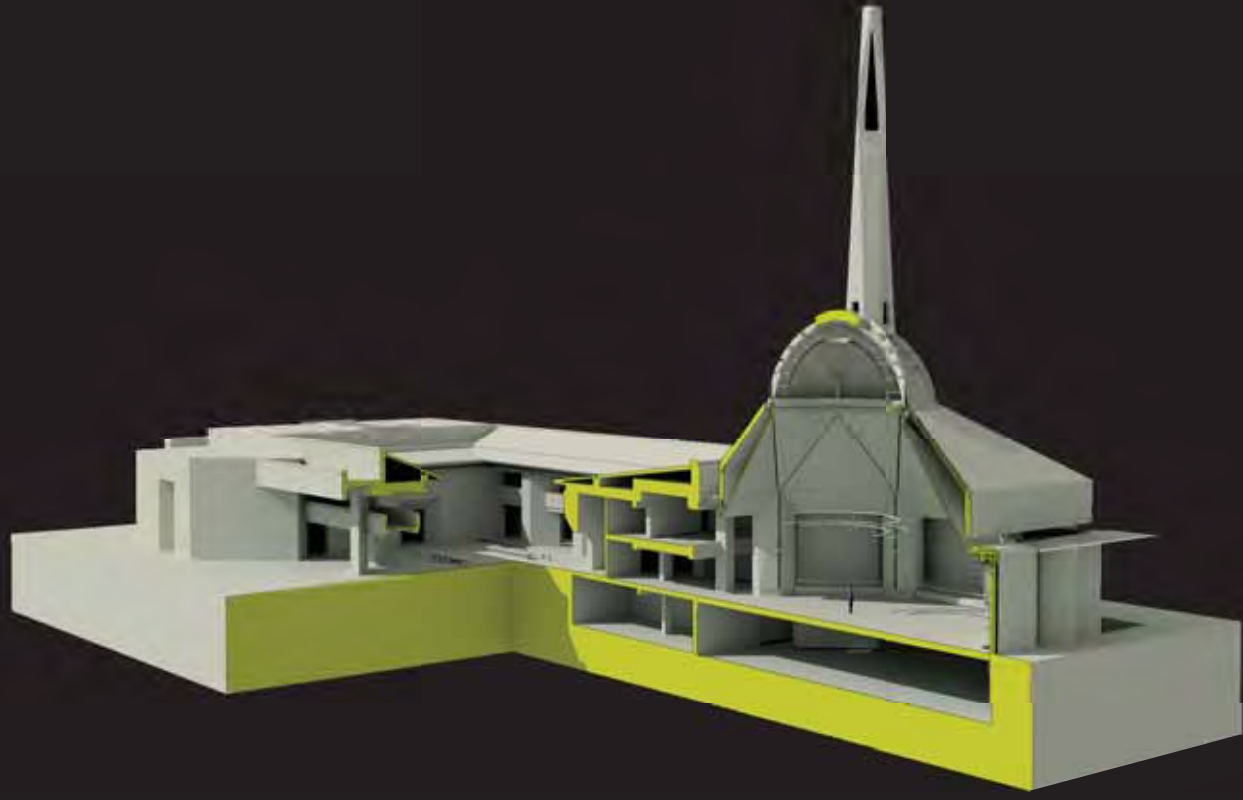
“... Kendi mimarlığımız için daha yapmak istediğimiz çok şey var, daha yeni başladık!” diyebilenlerden öğrenilebilecek bir ders.

Samara (Volga) İş Merkezi, Samara, Rusya, 2003

2008 MİMARLIK ÖDÜLÜ DOĞRAMACIZADE ALİ SAMİ PAŞA CAMİ

“Cami” gibi bir yapıyı uysallaştırıp insan içine çıkartmak zor iştir. Öyle bir yapı olacak ki bu, hem işlevine hizmet verecek hem de çağlar boyunca yaptığı gibi bir duyarlılık aktarabilecek... Hem o mekana, “ister inan, ister inanma ama senden ulu bir güç var” dedirteceksiniz ve bunu insanın içine gireceği oyluma olan oranıyla sağlayıp insanı küçülteceksiniz; hem de dünya mekanının kimin için olduğunu unutmayıp, insana yakın kılacaksınız...

Bir mekân düşünün; inansanız da, inanmasanız da, “Tanrı var, sen onun yanında küçücüksün” diyecek, “ona saygı duy” diyecek ve de siz, inansanız da inanmasanız da yapıya her girişinizde ürpereceksiniz... Oradan çıktığınız anda da “İyi hoş ama daha yaşanacak şeyler var, şimdilik burada olmak daha güzel” dedirteceksiniz. Başka bir deyişle, yirmi birinci yüzyılın başlarında yaşadığınızı bilecek, dünya mekânı ile ahiret mekanını karıştırmayacaksınız birbirine.

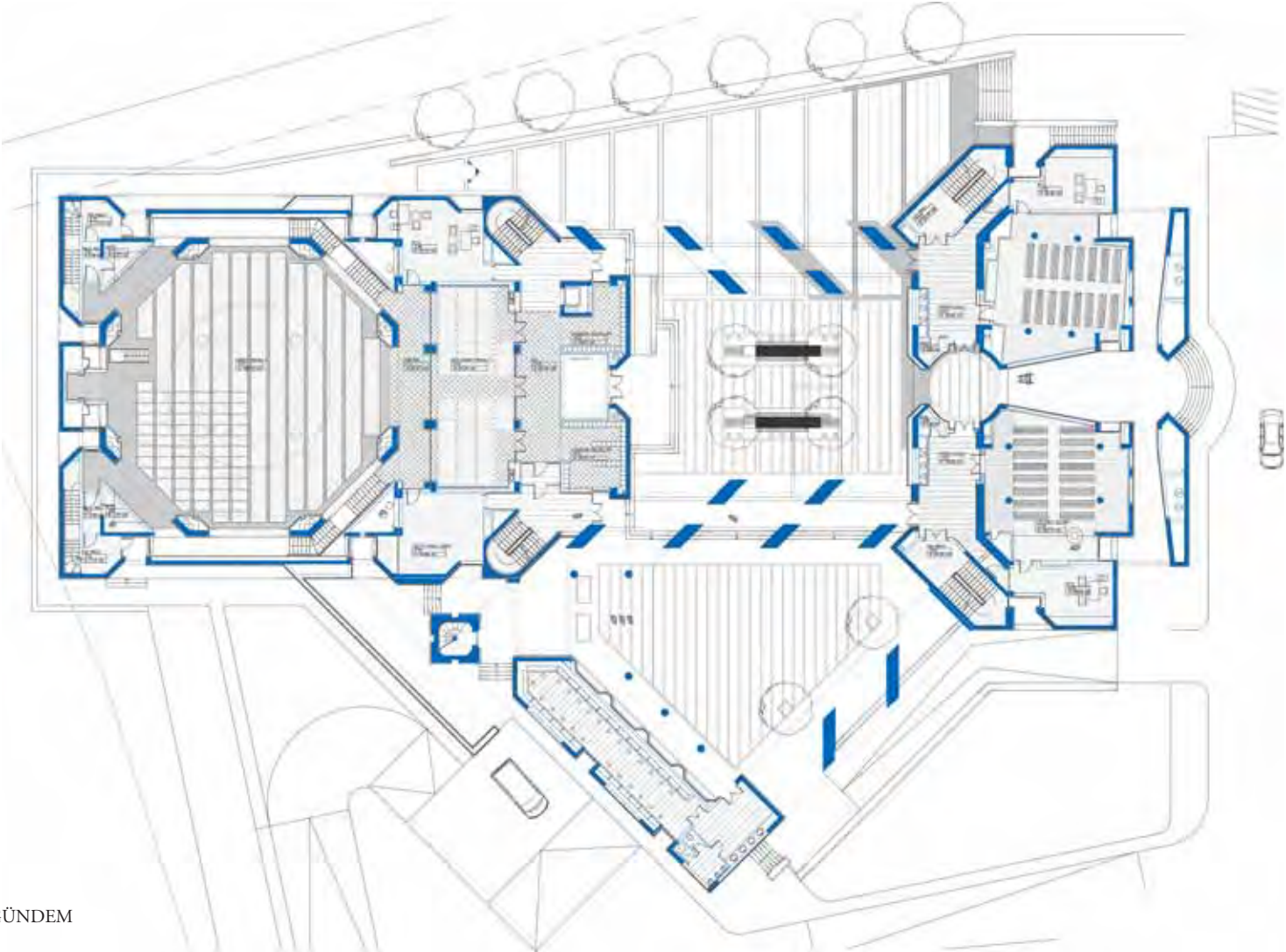
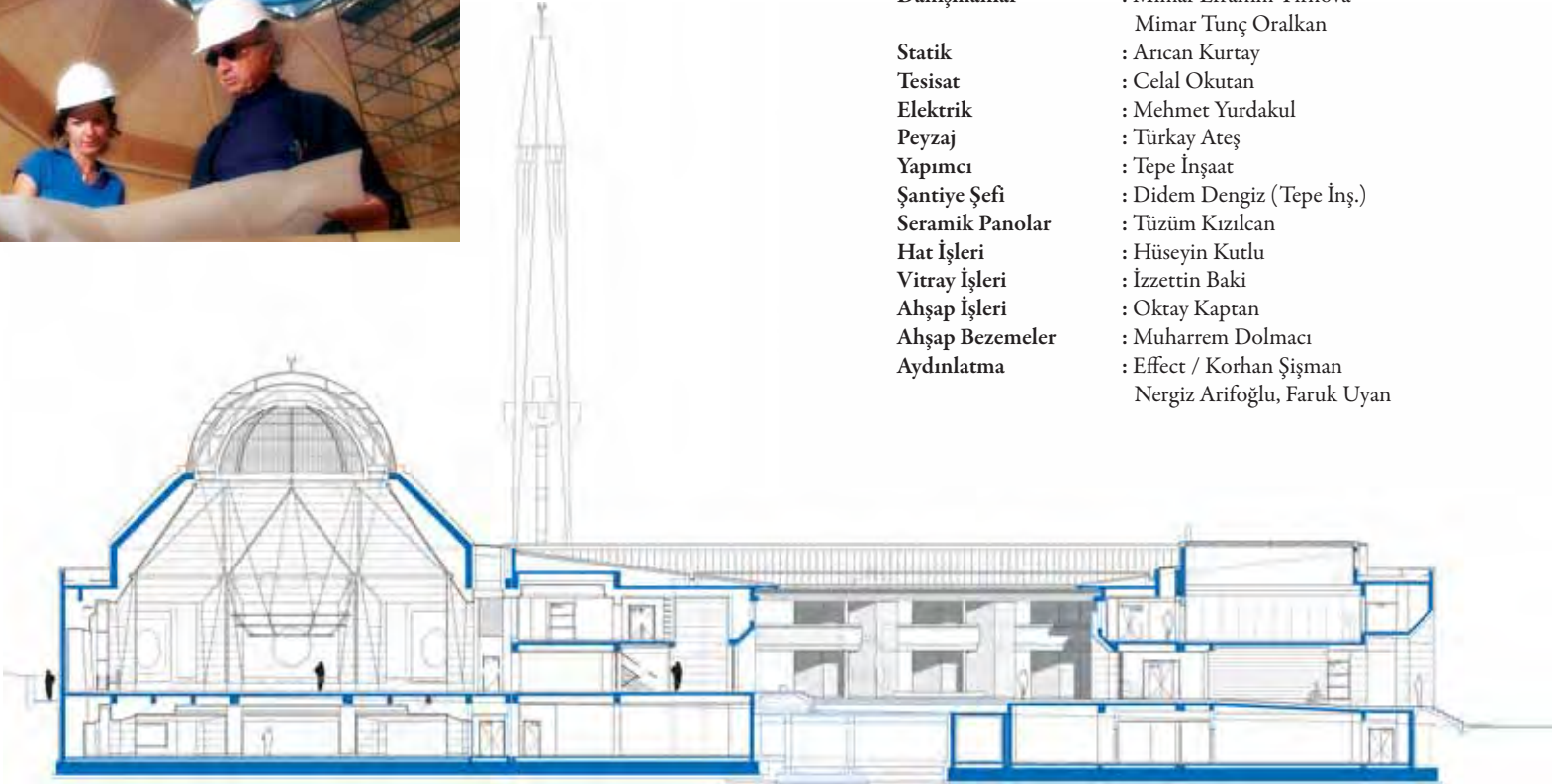
Erkut Şahinbaş’ın, kendinden önce yapılan tapınakların ruhunu iyi kavradığına ve ölçülü bir tavırla ortaya koyduğuna şüphe yok. Tasarımına bildiğimiz, tanıdığımız şıklığını da katarak, özel ve özgün bir eser sunduğunu söylemek hiç de abartılı bir deyiş olmayacak. Son işlerini çok yakından izleyememiş olmama rağmen, bir süre sürdürdüğü günümüze ilişkin dil denemelerinin ardından, birlikte büyüdüğü, iyi tanıdığı, yurt içinde ve dışındaki erken işlerinde büyük başarıyla kullandığı ‘modern’in diline dönüşünü de önemli buldugumu belirtmek isterim.

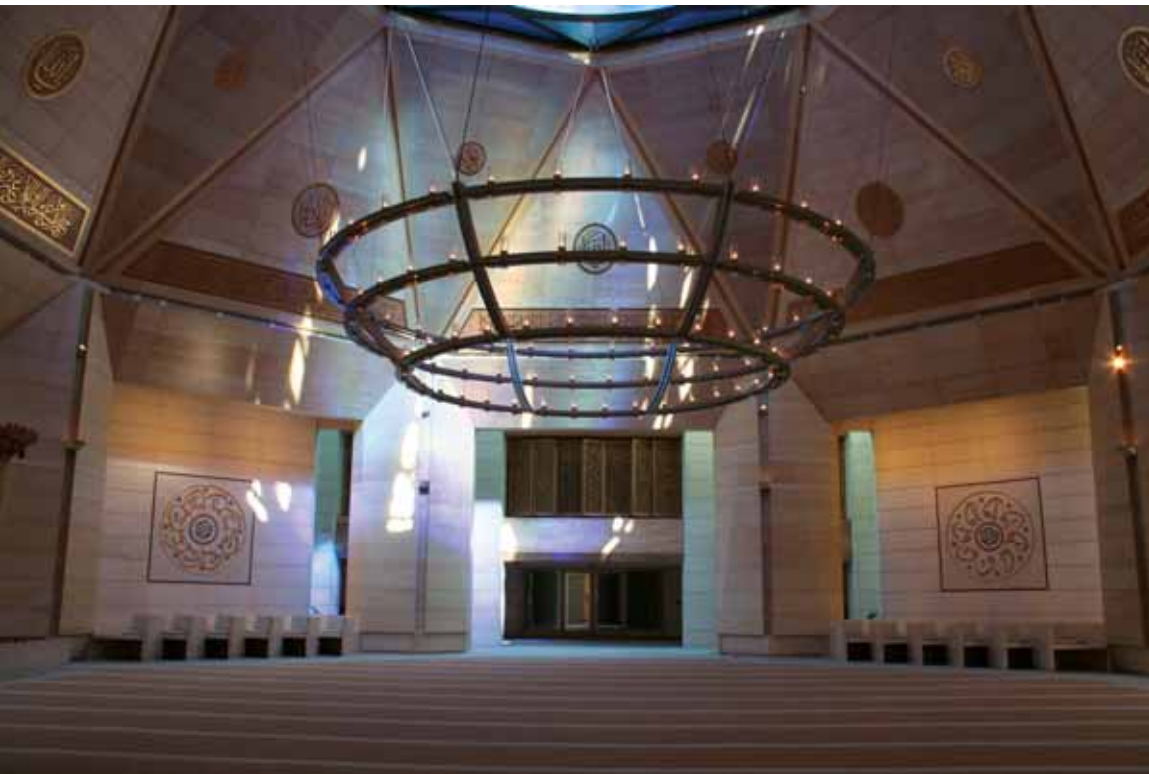
M.Ziya Tanalı

Bilkent Doğramacızade Ali Sami Paşa Camii

İşveren	: Doğramacı Vakfı
Proje Müellifi	: SFMM Mimarlık Erkut Şahinbaş, İzzet Fikirlier
Proje Sorumlusu	: Erkut Şahinbaş
Yardımcı Mimar	: Oya Caymaz
Danışmanlar	: Mimar Efrahim Tırnova Mimar Tunç Oralkan
Statik	: Arıcan Kurtay
Tesisat	: Celal Okutan
Elektrik	: Mehmet Yurdakul
Peyzaj	: Türkay Ateş
Yapımcı	: Tepe İnşaat
Şantiye Şefi	: Didem Dengiz (Tepe İnş.)
Seramik Panolar	: Tüzüm Kızılcan
Hat İşleri	: Hüseyin Kutlu
Vitray İşleri	: İzzettin Baki
Ahşap İşleri	: Oktay Kaptan
Ahşap Bezemeler	: Muharrem Dolmacı
Aydınlatma	: Effect / Korhan Şişman Nergiz Arifoğlu, Faruk Uyan

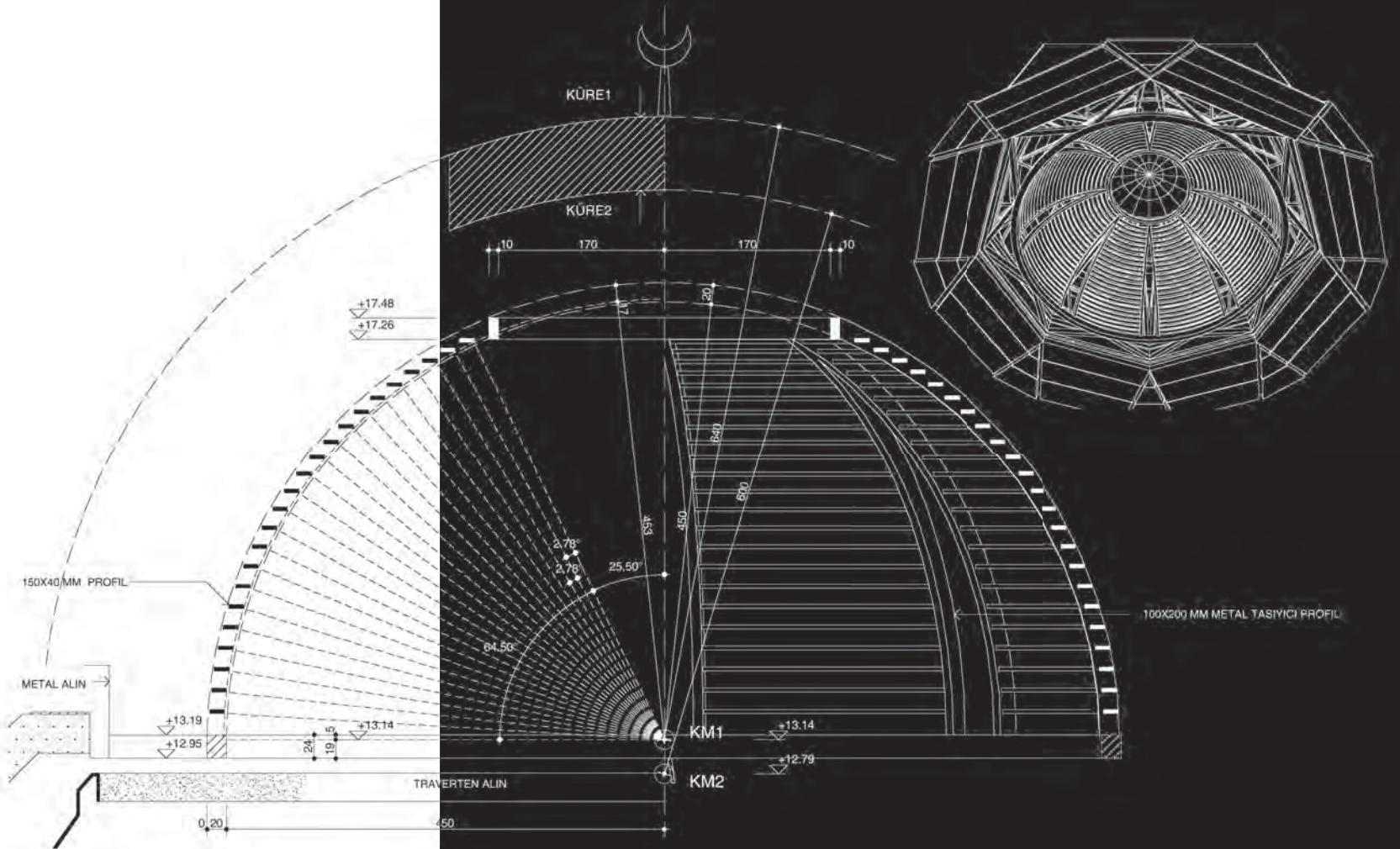

© Görseller SFMM arşivinden alınmıştır.

“... Üniversite’nin girişinde yer alan camiyi 2004-2005 yıllarında projelendirdik. İnşaatı 2007’de başladı ve 2008 ekim ayında bitti. Yapı yaklaşık 6000 m²’lik bir alanı kapsıyor. Cami’nin avlu, kubbe, minare gibi sembolik öğelerini yeniden yorumlamaya çalıştık ve modern bir dil kullanmaya özen gösterdik. İç mekanda hissettirmek istediğimiz “uhrevi” duyguyu, sade bir üslupla ve ‘kozmoz’u simgeleyen, mavi desenli yarı-şeffaf kubbenin de yardımıyla gerçekleştirmeyi amaçladık.”

“... Bilkent Üniversitesi, yabancı öğretmenleri nedeniyle 200’e yakın gayri-müslüm’ün yaşadığı bir kampüs. Bu insanlar bugüne dek dini gereksinimlerini, yaşadıkları lojmanların odalarında, bodrumlarında karşılamaya çalışıyorlardı.

Doğramacızade Ali Paşa Cami bu gereksinimi de dikkate alarak, çeşitli din ve mezheplere mensup gayri-müslümlerin, ibadetlerini toplu halde yapabilecekleri, farklı büyüklüklerde toplantı salonları sunuyor. Cami avlusunun girişinde konumlandırılan bu ‘çok amaçlı’ salonlarda, talep olması halinde, toplu halde ibadet edebilecekleri bir ortam hazırlanıyor. Ancak cami kadrosunda bu dinlere mensup din adamları yok elbette...

Buradaki yaklaşım, bir ‘hoşgörünün’ ifadesi : Bilkent Cami kapılarının, böyle bir ihtiyaca da açık olduğu, buna hoşgörüyle yaklaşıldığı vurgulanıyor. Cami’nin duvarlarındaki yazıtlarda, Hazreti Ali dahil 12 İmam’ın tümüne yer veriliyor... Yoksa çeşitli yayın organlarında yer aldığı gibi bu kurgu, “dinlerin bütünleşmesi” gibi bir iddiadan kaynaklanmıyor.” **

** Erkut Şahinbaş’la yapılan söyleşiden

2008 MİMARİYE KATKI ÖDÜLLERİ

Kent Plancısı
Haluk Alatan

1932 yılında Ankara'da doğdu. 1955'de İTÜ Mimarlık Fakültesi'nden mezun oldu. 1954-1957 yıllarında Azot Sanayi İnşaat Müdürlüğü Mimari Şubesinde çalıştı. 1957-1959 arasında askerlik görevini yaptı. 1959'da girdiği İmar-İskan Bakanlığı Planlama ve İmar Genel Müdürlüğü'nde 1984 yılına kadar çalıştı. 1961-1965 arasında Roma Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehircilik Enstitüsü'nde Prof. Marconi ile ihtisas yaptı ve Prof. Luigi Piccinato'nun bürosunda çalıştı. 1968-1984 arasında Ankara Metropolitan Alan Nazım Plan Bürosu Başuzmanlığını yürüttü. Bu dönemde ekibi ile Ankara Şehri Nazım Planını hazırladı. 1984-1986 arasında BM-Human Settlement Officer olarak Bağdat'ta (ESCWA) görev yaptı. 1986-2005 arasında ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak birikimlerini yeni nesillere aktardı. 1993 Şubat'ında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı'na atandı ve 1995 yılında buradan emekli oldu. 1972'de Uluslararası Şehir ve Bölge Plancıları Birliği'ne üye oldu; 1983-1986 yıllarında başkan yardımcılığını ve 1996-1999 yılları arasında başkanlığını üstlendi. Çeşitli ulusal ve uluslararası yarışmalarda ödül ve mansiyonları bulunan, ayrıca jüri üyelikleri de yapmış olan Haluk Alatan, İngilizce, Fransızca ve İtalyanca bilmektedir.

Strüktür Mühendisi
Ali Terzibaşoğlu

1922 yılında Muğla'da doğdu. İlk ve ortaokulu Muğla'da, liseyi Kütahya'da bitirdi. 1946 yılında İTÜ İnşaat Fakültesi'nde yüksek öğrenimini tamamladı. Mesleğinin ilk yıllarında kürsü asistanlığı yaptı. Askerlik hizmetini takiben, önce TMO tahıl silolarının proje kontrol mühendisi olarak, daha sonra da DSİ Planlama Dairesi'nde 'Reis Muavini' olarak çalıştı. 1957'den bugüne, Terzibaşoğlu Mühendislik Bürosunda (TMB) meslekdaşları ile birlikte yapı tasarım sorumlusu ve danışmanı olarak çalışmaktadır. Çalışma konuları arasında değişik tip ve boyutta endüstri, hizmet, sağlık, eğitim, iletişim, ulaştırma ve savunma yapıları bulunmaktadır. Ali Terzibaşoğlu Türkiye'de uygulamaya giren çeşitli yapı standartlarının hazırlık gruplarında görev almış; özel ve kamu kuruluşlarınca açılan birçok mimari yarışmada jüri üyeliği yapmıştır. Bu hizmetlerine karşılık, aralarında İTÜ Senatosu tarafından verilen Fahri Doktorluk, ODTÜ tarafından düzenlenen Parlar Vakfı Ödülü, TMMOB-İMO tarafından uygun görülen Onursal Yetkin Mühendislik ünvanı gibi birçok ödüllere layık görülmüştür. Ali Terzibaşoğlu'nun birisi şehir plancısı, diğeri mimar iki kızı; inşaat mühendisi, tekstil tasarımcısı, finans mühendisi ve ekonomist olan dört torunu vardır.

Tesisat Mühendisi
Ayhan Razgat

1959 yılında İnegöl'de doğdu. 1983 yılında Gazi Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 1982-1983 Hasal Proje Ltd. Şti.'de, 1983-1984 Lamelta AŞ.'de çalıştı. 1984-1985 arası askerlik görevini yaptı. 1985-1987 arası Kiska Komandit Şti ve Sürtes Proje Bürosu'nda çalıştı. 1987 yılından beri Razgat Mühendislik Bürosu'nda çalışmaktadır. Makina Mühendisleri Odası, Tesisat Mühendisleri Derneği, Türk Müşavir Mühendis ve Mimarlar Birliği'ne üyedir. Bazı önemli projeleri ve ortaklıkları: (Mimarlar - Yılı) Libya/Tripoli Nessco Ofis Yapısı (Mete Öz, Mehmet Soylu - 2009) BİB İstanbul Avrupa Yakası Adliye Sarayı (Mustafa Aytöre - 2007) DHMİ, Ankara Esenboğa Havalimanı (ESSA - 2006) Mng Holding, İstanbul Dünya Ticaret Merkezi (Targem AŞ - 2003) Konya Selçuklu Kulesi Konya Ticaret Merkezi (Seha İnşaat - 2003) BİB Refik Saydam Hıfısıshha Merkezi Başkanlığı Ankara Biyolojik Kontrol ve Aşı-Serum Biyolojik Ürünlerin Üretim Merkezi Binası (Yurdanur Sepkin, Öner Olcay - 2002) Polonya, Varşova Eurocentrum Ticaret Merkezi (Bozkurt Gürsoytrak - 2001) Ankara Kongre ve Kültür Merkezi Opera Yapısı (Özgür Ecevit - 2001) Bursa Zafer Meydanı Kültür ve Ticaret Merkezi (Faruk Eşim, Hayri Anamurluoğlu - 2000) İstanbul Gaziosmanpaşa Devlet Hastanesi (Ünal Kara, U. Bozkurt - 2000) Hidayet Otelcilik Çeşme Sheraton Oteli (Özhan Sökmen - 1998)

Elektrik Mühendisi
Mehmet Sabri Yurdakul

1954'de Ankara'da doğdu.
1977'de ADMMA (bugünkü Gazi Üniversitesi) Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu.
1977-1980 yıllarında Gür-Ser Elektrik AŞ Botaş Yumurtalık Tesisleri ve Çumitaş Traktör Fabrikası şantiyelerinde Şantiye Mühendisliği yaptı.
1980-1982 arasında askerlik görevini yaptı.
1982-1983 arasında Yılser Proje Bürosu,
1983-1985 arasında Libko Türk,
1985-1986 arasında Şevki Vanlı Mimarlık,
1986-1988 arasında Akay Mühendislik,
1988-1991 yıllarında Mehmet S. Yurdakul Proje Bürosu'nda çalıştı.
1991 Ekim ayından itibaren Şirket Müdürü ve Kurucu Ortak olarak proje mühendisliği hizmetleri vermektedir.

Üzerinde Çalıştığı Önemli Bazı Projeler;
Afyon Kocatepe Üniv. Arş. ve Uyg. Hastanesi,
Erzincan Üniv. Tıp Fakültesi Arş. ve Uyg.Hst.,
Samsun 200 Yataklı Onkoloji Hastanesi,
Ankara Arcadium Alışveriş Merkezi,
Ankara Antares Alışveriş Merkezi,
Ankara Bilkent Plaza Tesisleri,
Ankara Ce-Pa Alışveriş Merkezi,
Ankara Kentpark Alışveriş Merkezi,
Ankara Panora Alışveriş Merkezi,
Zafer Meydanı Kültür ve Ticaret Merkezi,
Ankara Aktif Metropolitan Otel,
İzmir Çeşme Sheraton Otel,
Pine Beach Otel ve Kongre Merkezi,
Ankara BBld.-Ego Genel Müdürlük Binası,
Cyberpark Teknoloji Merkezi,
Dünya Bankası Ukrayna Misyonu,
TC Mısır Büyükelçiliği,
TC Özbekistan Büyükelçiliği

Mobilya ve Eşya Tasarımcısı
Faruk Malhan

1971'de ODTÜ Mimarlık Fakültesi'nden mezun oldu.
1972 yılında kendi sözleri ile 'tasarımın hizmetinde bir endüstri' olarak tanımladığı Koleksiyonu kurdu. Yıllar boyu tasarımı sektöre tanıttı. 1972 yılından buyana, öncü üslubunu mobilya ve obje tasarımları ile sürdürdü. Faruk Malhan'ın tasarım ve proje çalışmaları geniş alanlarda gerçekleşiyor: Son olarak, ülkemiz insanının en sık kullandığı çay ve rakı bardaklarını yeniden tasarladı. Paşabahçe'nin Denizli el işliklerinde, kristal camla döner üfleme üslubu elde yapılmakta olan cam kap ve bardaklar, yılların çizgilerine atıflarla canlandırıldı.
Mimari alanda tüm aşamalarını yürüttüğü Bodrum-Risus Evleri, yine 2005 yılında başlayan çalışmaları arasında yer almaktadır.
Ödülleri:

Premio Internazionale Fierra di Milano (1982),
Gran Groce Accademio Milano (1983),
Milli Produktivite Merkezi Yılın Verimli İş Adamı Ödülü, Ankara (1998),
Çevre Bakanlığı Çevre Beratı, İstanbul (1999)

Her biri birer mühendislik ve mimarlık mucizesi, insan zekasının ve emeğinin ürünü olan projelere odaklanan Mega Yapılar, dünya çapında hayranları ve takipçileri olan bir belgesel dizisi.

Her bölümde, tasarım ve inşaat süreçlerinin detayları, bilgisayar grafikleri ve canlandırmalar yardımı ile mimar ve mühendislerin bakış açılarıyla inceleniyor. Projelerde karşılaşılan sorunlar ve bunlara getirilen özgün çözümleri adım adım sunan Mega Yapılar, bu anlamda televizyon ve belgesel dünyasının özgün örneklerinden biridir.

Programın ele aldığı yapılardan bazıları şunlar:

Bahreyn Dünya Ticaret Merkezi
Berlin Tren İstasyonu
Dubai Burj-Al Arab Oteli
Doğa Dostu Pekin
Dubai Dünya Adaları
Dubai'nin Palmiye Adası
Akashi Kaikyo Köprüsü
Güney Kutup İstasyonu
Kansai Havalimanı
Manş Tüneli
Mostar Köprüsü
Pekin Olimpiyat Stadyumu
Pekin Su Küpü: Olimpik Su Sporları Merkezi
Petronas Kuleleri
Rotterdam Limanı

2008 PROJE YÖNETİM ÖDÜLÜ ODTÜ TEKNOKENT

Aselsan - TAI Grubu

Silikon

Gümüş

Milsoft

İkizler

Halıcı

YAPILARIN MİMARLARI Aselsan-TAI Grubu (SATGEB), Milsoft ve Gümüş: HÜSEYİN BÜTÜNER - HİLMİ GÜNER / İkizler ve Halıcı Yazılım: SEMRA TEBER / Silikon: BORAN EKİNCİ

ODTÜ-Teknokent'in amacı, ülkemizin uluslararası arenada rekabet gücünü artıracak teknolojileri geliştiren ve üreten firmalara, araştırmacılara ve akademisyenlere sunduğu çağdaş altyapı-üstyapı olanaklarıyla, gerçekleştirdiği üniversite-sanayi işbirliğini artırma-ya yönelik etkinlikleriyle, taraflar arasında sinerji doğmasına katkı sağlamaktır. Teknokent, üniversite yerleşkesi içerisinde ve şehrin ana büyüme aksı olan batı koridorunda yer almaktadır. 110 hektarlık bir alandan oluşan alanın yerleşim planı, yazılım evleri, araştırma laboratuvarları, prototip üretim merkezleri, sosyal ve spor tesisleri, konaklama ve eğitim tesislerini de içine alacak şekilde planlanmıştır. Yerleşim planlaması yapılırken çevreye uyumlu ve doğa ile iç içe az katlı binalar, zengin yeşil alan, açık spor alanları, gölet gibi yaşam kalitesini de yükselten unsurlar dikkate alınmıştır.

Teknokent binalarının projelendirme süreci ülkemizde ender görülen bir yöntemle gerçekleştirilmektedir: Projelerin elde edilmesi için ODTÜ mezunu genç ve yetenekli mimarlar davet edilerek, sınırlı yarışmalar yolu ile tasarımlarını bağımsız bir jüriye sunmakta; kazanan müellife proje yaptırılmakta, ayrıca inşaatın denetim sorumluluğu da verilmektedir. Proje ile yüklenici firma, sıkı bir işbirliği içerisinde başından sonuna kadar proje ve inşaatı birlikte yürütmekte, dolayısıyla mimarın her aşamada katkısı ve müdahalesi mümkün olmaktadır. Böylece ortaya hem genç ve güncel yapılar çıkmakta, hem de proje, mimarın tasarladığı şekilde gerçekleşmektedir. Bu da işveren-mimar ilişkisinin Türkiye'de ender görülen bir olumlu örneğini oluşturmaktadır.

Teknokent'in gelişiminde ilk adım, 1992 yılında faaliyete geçen TEKMER binası ile atılmıştır. Gelişim planı çerçevesinde ilk olarak 1998 yılında temeli atılan 'İkizler' ve 'Halıcı Yazılmevi' binaları 2000 yılında hizmete girmiştir. Ekim 2002'de hizmete giren 'Gümüş Bloklar' ile birlikte, kullanılmakta olan kapalı alan büyüklüğü yaklaşık 27.000 m²'ye ulaşmıştır. 2003 yılında 'Silikon Blok, SATGEB ve Milsoft Ar-Ge' binasının inşaatlarına başlanmış, 2004 yılı içerisinde Havelsan ve TAİ-1 Ar-Ge binaları ile Ortak Binanın tamamlanması sonucu, kapalı alan 47.000 m²'ye ulaşmıştır. 2005 yılında Milsoft Ar-Ge Binası ile Aselsan ve TAİ-2 Ar-Ge Binaları tamamlanınca, kapalı alan büyüklüğü 60.000 m²'yi bulmuştur. 2006'da, OSTİM Kuluçka Merkezi'nin de eklenmesi ile ODTÜ Teknokent'in toplam kapalı alanı 65.000 m²'yi aşmıştır.

2006 yılı başında, Teknokent içerisinde inşaatına başlanan yeni yazılmevi Haziran 2007'de tamamlanmıştır. 2007 yılında ayrıca, Eskişehir yolu üzerinde yer alan ve 2004 yılında Teknokent sınırlarına dahil edilen ODTÜ-MET (Eski Testaş Fabrikası) alanındaki kullanılmayan fabrika binalarının düzenlenmesi de tamamlanmıştır.

Şu anda geliştirilmekte olan Teknokent 2. Etap alanı, yaklaşık 44 hektar büyüklüğündedir. 2. Etapın gelişimi ile ilgili olarak, Teknokent ana bulvarının 500 m'lik kısmı hariç tüm altyapı tamamlanmıştır.

Türk Serbest Mimarlar Derneği, kuruluşundan 5 yıl sonra hayata geçirdiği ödül projesiyle, meslek alanındaki nitelikli hizmeti ve müelliflerini onurlandırmaya başladı. Sadece mimarları ve “iyi” yapıları değil, sektöre nitelikli hizmet veren yan disiplinlerle, katkıda bulunan kişi ve kurumları da dikkate alan ödül programı, bu yıl 8. dönemini tamamladı. İzleyen sayfalarda, geçmiş dönemlerin ödüllerini hatırlıyoruz...

1. Dönem Seçici Kurul : Sezar Aygen, Yurdanur Sepkin, Ercan Çoban, Jülide Hacaloğlu, Faruk Eşim
Mimarlık Ödülü: Toğrul Devres
Yönetici Ödülü: Toplu Konut İdaresi Başkanı Yiğit Gülöksüz
Basın-Yayın Ödülü: Cemil Gerçek
Yapı Malzemesi Üretim Ödülü: Çanakkale Seramik AŞ

2. Dönem Seçici Kurul : Baran İdil, Yurdanur Sepkin, Kamutay Türkoğlu, Mürşit Günday, Abdi Güzer
Mimarlık Ödülü: Yüksel Erdemir
Uygulama Ödülü: Sürücüler İnşaat AŞ (Ahmet Sürücü)
Yapı Üreticisi Ödülü: Bld. Bşk. Selami Vardar / Eskişehir Otobüs Terminali
Yönetici Ödülü: Fikri Sağlar
Basın-Yayın Ödülü: Doğan Hasol (YEM Yayınevi Yöneticisi)
Yapı Malzemesi Ödülü: Işıklar Holding
Yardımcı Sanat Dalı Ödülü: Selahattin Yazıcı (Maket)
Restorasyon Dalı Ödülü: Nuran Ünsal/Basın ve Gençlik Kültür Merkezi
Eğitim Ödülü: Osmangazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü
Öğrenci Ödülü: *Büyük Ödüller* : Pınar Şahin (AÜ), Nilüfer Akgören (9EÜ), Pınar Yavuz, Yeşim Sezen (GÜ)
Başarı Ödülü : M. Koray Atay (YTÜ)

3. Dönem Seçici Kurul : Baran İdil, Erdoğan Elmas, Semra Uygur, Sezar Aygen, Türkan İnce (katılmadı)
Mimarlık Ödülü: İlhami Ural
Yapı Üreticisi Ödülü: Engin Altaş /Gön Deri Fabrikası
Uygulama Ödülü: Nevzat Sayın-Haydar Karabey
Yönetici Ödülü: Bülent Baratalı / Urla Belediye Başkanı
Yapı Malzemesi Ödülü: Granitaş
Basın Yayın Ödülü: TRT 2 ve Cumhuriyet Gazetesi
Yardımcı Sanat Dalı Ödülü: Mustafa Pilevneli (Resim), Turgay Ateş (Peyzaj)
Restorasyon Ödülü: Darphane Binaları ile Cengiz Kabaoğlu-Aylin Öney
Eğitim Ödülü: İTÜ Rektörü Gülsün Sağlamer - Cengiz Bektaş
Öğrenci Ödülü: *1. Ödül* : Saygın Ayabakan, Alp Burkut, Emre Kaynak, Ahenk Bayıl (9 EÜ) *2. Ödül* : Hakan Şengün (İTÜ) *3. Ödül* : Ali Gökhan Biro (İTÜ) *Mansiyonlar* : Bolkar Açıkkol (OGÜ), Sertaç Tümer (MSÜ), Hacer Ayrancıoğlu (GÜ), Kemal Aydın (Yozgat EÜ), Ayşegül Uğurlu, Volkan Demirel (YTÜ) *Satın Almalar*: Ali Mahmut Demirel (YTÜ), Sinan Çınar, Tuğba Kocatürk (ODTÜ), Ahmet Sertaç Öztürk (İTÜ), Can Gündüz (ODTÜ)

1992 - 1994*

1. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Toğrul Devres

Yiğit Gülöksüz

Cemil Gerçek

1994 - 1996**

2. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

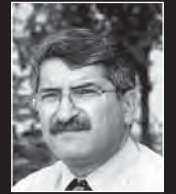
Yüksel Erdemir

Ahmet Sürücü

Selami Vardar

Fikri Sağlar

Doğan Hasol

Selahattin Yazıcı

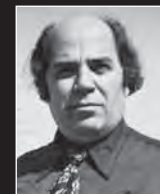

Nuran Ünsal

1996 - 1998***

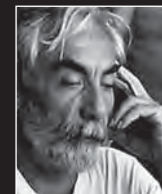
3. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

İlhami Ural

Haydar Karabey

Nevzat Sayın

Bülent Baratalı

Turgay Ateş

Cengiz Kabaoğlu

Cengiz Bektaş

Gülsün Sağlamer

* TSMD Mimar Dergisi, Haziran 1994, Sayı 2

** TSMD Mimar Dergisi, Ekim 1996, Sayı 8

*** TSMD Mimar Dergisi, Temmuz 1998, Sayı 12

1998 - 2000

4. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Seçici Kurul : İLHAN KURAL, ORAL VURAL, NESRİN YATMAN
ZAFER GÜLÇUR, AYDAN BALAMİR

Mimarlık Ödülü: ERSEN GÜRSEL

Modern mimari ile yöresel mimarinin güncel sentezini, özellikle taş ve ahşap gibi geleneksel malzemelerin özgün kullanımında gösterdiği olağanüstü duyarlık ile pekiştirmesi; yıllar boyu yapılarına sahip çıkıp, gerek mal sahipleri ve gerekse yapıları ile ilişkilerini sürdürmede gösterdiği titizlik; özellikle turizm ve konut yapıları alanındaki öncü sayılabilecek başarılı çalışmalar; kendini ön plana çıkartmaktan hoşlanmayan, mütevazı ancak kaliteden ödün vermeyen kişiliği ve eğitimci niteliği nedeniyle...

Uygulama Ödülü: MSB Muhafız Alayı Kompleksi ile UMUT İNAN

Büyük ve kapsamlı bir programa sahip yapı kompleksini ele alışındaki sadelik ve ustalık; yapıların her birinin ayrı ayrı titizlikle ve çok detaylı olarak tasarlanıp modern mimari dili ile başarılı bir şekilde anlatımı; yapıların ve dış mekanların ölçülendirilmesinde ulaşılan intim ölçek; malzeme kullanımındaki beceri ve kontrollüğünü yapmadığı bir projenin aslına uygun olarak inşa edilmesini sağlayabilmiş olması nedeniyle...

Yapı Üreticisi Ödülü: KORAY AŞ

Kırk yılı aşkın bir süredir yapı üretiminde gösterdiği üstün performans; sürdürüldüğü üstün standartlar; Türkiye’de büyük inşaatları yapma görevini başlatan kuruluşlardan biri oluşu ve ürettiği yapıların niteliğinden ödün vermemesi nedeniyle...

Yönetici Ödülü: Eski ODTÜ Rektörü KEMAL KURDAŞ

Türkiye’de ilk kez planlı bir üniversite kampusunun inşaatının başından sonuna kadar, proje mimarının kontrolü altında gerçekleştirilmesinde gösterdiği titizlik; mimara ve mimarlık mesleğine verdiği değer; başlattığı restorasyon ve kazı çalışmaları ile kültürel mirasımıza katkısı; ODTÜ arazisinin ağaçlandırılması suretiyle diğer pek çok kuruluşa öncülük yapması nedeniyle...

Basın-Yayın Ödülü: YAPI ENDÜSTRİ MERKEZİ (YEM)

Kültür yatırımlarına gereken önemin verilmediği, dergi ve kitap satışlarının çok düşük seviyelerde kaldığı bir ortamda, sadece mimarlık, tasarım ve yapı malzemeleri alanında uzun yıllar boyunca kalite ve seviyeden ödün vermeksizin süreli yayın ve kitap yayınlarak, konferanslar düzenleyerek, sergiler ve fuarlar açarak mesleğimizin gelişmesine ve halk arasında tanıtılmasına öncü olması ve katkıda bulunması nedeniyle...

Basın-Yayın Ödülü: ÖNDER ŞENYAPILI

Basın ve yayın kuruluşlarında, mimarlar ve diğer sanatçılarla gerçekleştirdiği programlarda, özellikle de yaptığı söyleşilerde, mimarlık mesleği ve mimarların kamuya tanıtılması, mimarın ve sanatçının nasıl çalıştığının belgelenmesi ve mesleki sorunların ortaya konmasında süregelen çabaları ve eleştirmen-eğitici kimliği nedeniyle...

Yardımcı Sanat Dalı Ödülü: Heykeltraş HAKKI ATAMULU

Türkiye’de çağdaş heykel sanatının ilk örneklerini veren birkaç yontucudan biri olarak Anadolu’nun çeşitli kentlerindeki anıtlarıyla kent imgesine yaptığı katkılar; Anıtkabir rölyeflerinin bir kısmından, İstanbul Üniversitesi ve ODTÜ kampüsündeki yontulara uzanan sayısız eserlerine karşılık, sanatçı kimliğini medyatik ortamlardan uzak tutmayı tercih ederek, yaşamının 40 yılı aşkın süresini Derinkuyu’daki atölyesinde Cumhuriyet kuşağı aydınlarına özgü bir idealizmle sürdürüşü; Derinkuyu’da oluşturduğu Kültür Parkı’nın peyzajı, anıt ve yontuları yanı sıra kurup yaşattığı kültür ve dinlence odakları ile doğduğu yerin insanına örnek oluşu; tüm tarihi eser koleksiyonu ile yontularını Erciyes Üniversitesi’ne bağışlayarak, sürdürüldüğü çağdaş değerleri üniversite gençliğine taşıma kararlılığı nedeniyle...

Restorasyon Ödülü: İstanbul Rahmi Koç Sanayi ve Teknoloji Müzesi ile
GARANTİ KOZA İNŞAAT

Türkiye gibi tarihi mirası zengin bir ülkede eski eserlerin restore edilip yeniden hayata döndürülmesi sürecine çok kaliteli bir örnek teşkil etmesi; koruma ilkelerine uygun olarak eski-yeni malzeme ayırımının başarılı bir şekilde uygulanması; mevcut bina ile kontrast oluşturan çağdaş malzemele- rin kullanımında ulaşılan başarı; aynı şekilde mevcut yapıya eklenen yeni bölümün çağdaş eklentiler olarak mevcut yapı ile uyumu nedeniyle...

Eğitim Ödülü: LEYLA BAYDAR

Çağdaş mimarlık ve mimarlık kuramları ile özdeşleşmiş; mimarlık tarihinin eğitimdeki önemini kavrayan ve sevdiren, mimarlık ve mimarlık tarihi konusunda merak ve heyecan aşılayan dersleri hazırlayışı ve sunuşunda yeni yorumlara ulaşan ve tarihi bağlayan kişiliği; öğrencisine ilgilendiği her konuyu kendi düşünce ve eleştiri eleğinden geçirmeyi öğretmesi ve bunu bir sorumluluk olarak kabul etmiş olması, klişeleşmiş bir öğretim yerine kendi yorumlarını yapabilen mimarların yetiştirilmesine öncülük etmesi nedeniyle...

Eğitim Ödülü: DOĞAN KUBAN

Sayırsız makaleleri, mimarlık tarihi ve koruma konusunda yoğunlaşan çalışmaları, eğitim alanında düşünce üreten üretken kişiliği; sesini uluslararası düzeyde duyurmuş bir bilim adamı olması; koruma bilincinin yaygınlaştırılması konusundaki büyük gayretleri; üniversite alanında yetişmesine katkıda bulunduğu gençleri ülkenin bilim hayatına kazandırmasındaki başarısı ile seçkinleşen bir öğretim üyesi olması nedeniyle...

Öğrenci Ödülü: *Başarı Ödülü:* Beyza Kasapoğlu (İTÜ), Tuğça Kazanasmaz (ODTÜ), Öykü Taş (OÜ), Öznur Sayı (İTÜ), Betül Gül Özyol (ODTÜ), İmdat As (ODTÜ) *Jüri Özel Ödülü:* Seda Sayın (UÜ), Burak Turgutoğlu (ODTÜ), Baharak Tabibi (UÜ), Onur Yüncü (ODTÜ), Alper Doğan (ÇÜ)

2000 - 2002

5. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Seçici Kurul : YAKUP HAZAN, ÖZCAN UYGUR,
CAFER BOZKURT, ŞÜKRÜ ÜNAL, BÜLENT KURAL

Mimarlık Ödülü: ERKUT ŞAHİNBAŞ

Meslek yaşamı içinde hayata geçirdiği yapılarında farklı düşünceleri barındırması; inatla ve kararlılıkla zamana direnmesi; mimarlık yaşamında kendine özel yorumu ile mimarlık ortamına verdiği duyarlı mesajları, üretkenliği ve uygulamaları ile mimarlık disiplininin gelişmesine katkıları nedeniyle...

Uygulama Ödülü: Levent Milli Reasürans Otoparkı ile
LEVENT AKSÜT ve YAŞAR MARULYALI

Teknolojinin ve malzemenin kullanılmasını başarı ile mimarlık ortamına taşımaları ve bunu İstanbul Levent'teki Milli Reasürans TAŞ Çok Katlı Otomatik Otoparkı yapısında olağanüstü duyarlılıkla hayata geçirmeleri nedeniyle...

Yapı Üreticisi Ödülü: METAL YAPI

Yapı üretiminde gösterdiği üstün performansı; malzemeyi ve teknolojiyi kullanarak üstün standartlı yapıları hayata hazırlamaları nedeniyle...

Yönetici Ödülü: Bu dalda ödül verilmesi uygun görülmedi.

Basın- Yayın Ödülü: XX1. MİMARLIK KÜLTÜRÜ MERKEZİ

Mimarlık kültürünü yazılı ve görsel basında başarı ile tanıtmaları; kalite ve seviyeden ödün vermeden çalışmalarına devam etmesi; mesleğimizin gelişmesine ve halk arasında tanıtılmasına öncü olması nedeniyle...

Yapı Malzemesi Ödülü: ECZACIBAŞI

Ürettiği kaliteli banyo, mutfak, tesisat ve seramik ürünleri ile mimarlığa katkıları nedeniyle...

Yardımcı Sanat Dalı Ödülü: LEVENT AKSÜT- YAŞAR MARULYALI,
MUSTAFA ASLANER

Mimarlık yapıtlarının yanı sıra sanatçı kimlikleri ile uzun meslek yaşamları boyunca ürettikleri anıt ve plastik çalışmaları ile kültür ortamımıza katkıları nedeniyle...

Restorasyon Ödülü: CAFER BOZKURT

Restorasyon çalışmalarıyla mimarlık ortamına katkıları nedeniyle...

Eğitim Ödülü: UTARİT İZGİ, GÖNÜL TANKUT, ESEN ONAT,
ORHAN DİNÇ, YURDANUR SEPKİN,
ÖNER OLCAY, ERCAN ÇOBAN

Mimarlığı sevdiren; merak ve heyecan aşılayarak, klişeleşmiş bir öğretim yerine kendi yorumlarını yapabilen mimarların yetişmesine özen gösteren; yılmadan, usanmadan mimarlık eğitimine katkılarını sürdüren ve bunu bir yaşam biçimi haline getirerek mimarlık ortamı ve eğitimine yaptıkları katkıları nedeniyle...

1998 - 2000

4. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Ersen Gürsel

Umut İnan

Kemal Kurdaş

Önder Şenyapılı

Hakkı Atamulu

Leyla Baydar

Doğan Kuban

2000 - 2002

5. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Erkut Şahinbaş

Yaşar Marulyalı

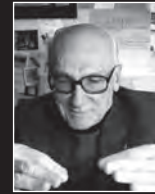
Levent Aksüt

Mustafa Aslaner

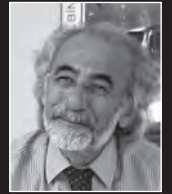
Cafer Bozkurt

Utarit İzgi

Yurdanur Sepkin

Ersan Çoban

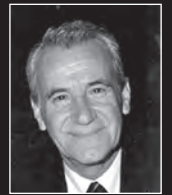
Orhan Dinç

Gönül Tankut

Öner Olcay

Esen Onat

Öğrenci Ödülü: *Başarı Ödülü*: İsmail Erten (ODTÜ), Orhan Demirçelik (Yozgat EÜ), Fulay Uysal (GÜ), Binnur Tulga (Anadolu Ü), *Jüri Özel Ödülü*: Zeynep Yılmaz (KTÜ), Mehmet Köroğlu (SÜ), Onur Karahan (TÜ)

2002 - 2004

6. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Seçici Kurul : NURAN ÜNSAL, ERCAN ÇOBAN, CAN ERSAN, ÖZCAN UYGUR, ESEN ONAT

Mimarlık Ödülü : BARAN İDİL

40 yılı aşan mimarlık mesleğinin geniş perspektifi içinde çok yönlü katkısını tasarımda, uygulamada, meslek örgütlerinde, eğitimde, yapıdan kente ve meslek etiğinden ödün vermeden sürdüren; meslek yaşamını yaşam biçimine dönüştüren; örnek davranışları, çok yönlü kişiliği ve deneyimlerini sevgi ve saygı ile paylaşıp, yol gösterici kimliği ile meslek camiasında önemli, saygın ve özgün bir yer edinmiş olması nedeniyle...

Uygulama Ödülü: DANYAL TEVFİK ÇİPER

Tasarım ve uygulama ürünlerindeki özgün tutumunu kararlılıkla sürdürmesi, bu süreçte tüm ayrıntılarda sergilediği titiz uygulama tavrı nedeniyle...

Yapı Üreticisi Ödülü: MESA ŞİRKETLER TOPLULUĞU

Yapı üretiminde gösterdiği üstün performans ve duyarlılıkla birlikte, malzeme ve teknolojiyi de kullanarak üstün nitelikli yapılar üretmesi; özellikle konut sektörüne getirdiği ve sürekli kıldığı yüksek standartlar nedeniyle...

Yönetici Ödülü: Eski Safranbolu Bld. Bşk. KIZILTAN ULUKAVAK
1970-1980 yılları arasında Safranbolu'da Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde İTÜ Mimarlık Fakültesi ile işbirliği yaparak, Türkiye'de mimarlık değerlerinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması yolunda ilk adımların atılmasında öncü olması; Safranbolu'nun tarihsel ve kültürel değerlerinin bir bütün olarak Türk ve dünya kamuoyuna tanıtılması ve koruma altına alınması konusundaki karar ve uygulamaları gerçekleştirmesi nedeniyle...

Basın-Yayın Ödülü: CNN TÜRK ve DESIGN 360 PROGRAMI

Mimarlık ve çağdaş tasarım kültürünün ve bilincinin yaygınlaşmasına, tanıtılmasına görsel basın aracılığı ile yaptığı katkı; özellikle "Design 360" programının bu amaca etkisi nedeniyle...

Design 360 Program Künyesi

Yapım: CNN Türk / CNN International ortak yapımı

Yapımcı / Sunucu: Tülin Hadi

Yapımcı: Esra Güven

Program Koordinatörü: Başar Başarır

Yapım Yönetmeni: Mete Büyükkapınar

Program Danışmanı: Paul McMillien

Kameramanlar: Engin Elmas, Faruk Solmaz, Barış Aladar

Program Sponsoru: Eczacıbaşı/Vitra

Yapı Malzemesi Ödülü: FİBROBETON Yapı Elemanları

Geliştirdiği ön yapım - prekast teknolojisi ile ürettiği alkali dayanımlı, fiber takviyeli beton cephe paneli, söve, korniş vb. yapı elemanları ile "tasarlanan her formun yapı kaplama malzemesine dönüştürülebilmesi" yönünde mimarlık ortamına sağladığı olanaklar nedeniyle...

Eğitim Ödülü: ARKİTERA Eğitim Hizmetleri

Ulusal ve uluslararası mimarlık etkinliklerini, mimari proje ve ürünlerini, tüm ayrıntılarıyla sanal ortamda sunarak; ayrıca mimari söyleşiler ve sergiler düzenleyerek, mimarlara, mimarlık öğrencilerine ve ilgilenen herkese, mimarlık alanında sürekli bir iletişim ve eğitim ortamı sağlaması; bu ortamı en uygun ve kaliteli düzeyde sürdürmesi nedeniyle...

Öğrenci Ödülü: *Başarı Ödülü*: Melike Çelebi (Maltepe Ü), Betül Kömürcü (GÜ), Başak Uçar (ODTÜ), *Teşvik Ödülü*: Hande Ünlü (YÜ), Selen Yetişkin (MÜ), Fernaz Öncel (Maltepe Ü)

2004 - 2006

7. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Seçici Kurul : AYTEK İTEZ, ÜNAL TÜMER, İLHAN KURAL, MÜRŞİD GÜNDAĞ, SİNAN ERBUĞ

Mimarlık Ödülü : DANYAL ÇİPER

Meslek hayatı boyunca kendini adadığı mimarlık mesleğini ülkemizin zor koşullarına karşın ödün vermeden sürdürmesi; hep aynı sevgi ve disiplin içinde hayata geçirerek kendine has özgün eserler vermesi; mimarının asal niteliklerini daima ön planda tutarak, tüm meslekdaşlara ve özellikle genç kuşaklara örnek olması nedeniyle...

Uygulama Ödülü: Ankara Esenboğa Havalimanı ile

ERCAN ÇOBAN, SÜLEYMAN BAYRAK,

SUZAN ESİRGİN, AHMET YERTUTAN

Modern bir havalimanı yolcu terminali tasarımının kapsamı gereken işlevsel ve estetik öğeleri, insancıl, sıcak ve bize özgü anlayışla yorumlamaları sonucu, yarışma birinciliği ile başlayıp inşaat sürecini tümüyle yaşarken, başlangıçtaki ana fikri sonuna kadar geliştirerek sürdürme başarısını göstermeleri; tüm bürokratik ve yönetsel zorluklara karşın mimarlık mesleğinin gerektirdiği etik tutum ve proje prensiplerinden ödün vermemeleri; ortaya çıkarılan mekansal kaliteler, kullanım açısından getirilen özellikler, kullanılan malzeme, renkler, detaylar ve tümüyle tasarımın başarısı ve Başkent'e yapmış oldukları katkı nedeniyle...

Restorasyon Ödülü : Ankara Rahmi Koç Müzesi ile

CENGİZ KABAOĞLU

Günümüze kadar bir türlü istenilen düzeyde düzenleme ve restorasyonu yapılamayan Ankara Kalesi ve çevresinde, kullanılmayan ve harap durumdaki eski bir han yapısının ele alınarak ona kültürel ve sosyal anlamda hizmet verecek düzeyde yeni bir yaşam kazandırılması; gerçekleştirilen nitelikli restorasyon projesi ve uygulaması ile çevrede yeni restorasyon ve düzenleme çabalarına, içinde bulunduğu fiziki ve sosyal çevrenin gelişmesine önayak olabilecek, yeni hevesler uyandırabilecek bir örnek oluşturması nedeniyle...

Basın - Yayın Ödülü: NTV

Özellikle 2005 İstanbul UIA Kongresi sırasında mimarlık mesleği ile ilgili yaptığı yayınlar; bu yayınlar aracılığı ile mesleğimizin daha geniş halk kitlelerine tanıtılması ve sevdirmesi yanında tüm yayınlarında tutturduğu kalite ve düzeyden ödün vermeden yayınlarını sürdürmesi nedeniyle...

Yapı Yöneticisi Ödülü: İstanbul Modern Sanatlar Müzesi ile

OYA ECZACIBAŞI – BÜLENT ECZACIBAŞI

İstanbul gibi bir dünya kentinde var olan büyük bir kültürel boşluğu doldurarak, eski antrepoların “Modern Sanatlar Müzesi”ne dönüştürülmesini sağlayarak sanata olan ilginin artmasına önayak olmaları; restorasyonu yapılan antrepoların içeriğine uygun modern mimari dil ile ve yetkin mimarlar eliyle tasarlanmasındaki kararlı tutumları; yanısıra, özel sektörün ülke kültürüne nasıl destek olabileceğini göstermeleri ve yapı malzemesi üreten firmalarında tasarıma verdikleri özel önem nedeniyle...

Yapı Malzemesi Üreticisi Ödülü: IŞIKLAR HOLDİNG

Tarihi neredeyse insanlık tarihiyle yaşdaş olan pişmiş toprak, ahşap ve taşla birlikte yapı üretiminde kullanılan en eski, asal ve çevre dostu malzemelerdendir. Pişmiş toprak, günümüz mimarlık ürünlerinde geliştirilmiş tipleri ile çağdaş ülkelerde bolca kullanılmaktadır. Buna karşın ülkemizde pişmiş toprak ürünü olan tuğla, yüzde doksanın üstünde bir oranda sıva altı olarak kullanılacak kalitenin üzerine çıkamamıştır. Işıklar Holding’in yıllardır bıkmadan, usanmadan tuğlayı cephe malzemesi olarak kullanılacak düzeyde üretmesi, geliştirmesi, çeşitlendirmesi ve detaylarda sağlıklı çözümlere ulaşılmasını sağlayacak üretimler yapması nedeniyle...

Yardımcı Sanat ve Meslek Dalları Ödülü: İnş. Müh. ALHAN GEDİK

Meslek yaşamı boyunca, mimarlara “çözülmez” ifadesini hiç kullanmadan, her mimari tasarımın statik çözümünü bulma yönünde düşünce ve çaba harcayarak, çözümler veya olumlu alternatifler üretip, tasarımların yaşama kavuşmasına destek olması nedeniyle...

Yapı Üreticisi Ödülü: ÖDÜL VERİLMEMİŞTİR

Son yıllarda giderek hızlanan yapı üretim sektörünün göstermiş olduğu gelişme ve büyümeye rağmen nitelik olarak temel konularda hala dünya standartlarının altında olduğumuz görülmektedir. Bu olgunun baş nedeni, sektörün, eseri yaratan mimarı uygulama sürecinde devre dışı bırakma arzu ve alışkanlığı olarak öne çıkmaktadır. Ender de olsa bunun aksi örnekler, ulaşılan olumlu sonuçları sergilemektedir.

Eğitim Ödülü: HÜSEYİN YURTSEVER

Mimarlık eğitiminin çeşitli kademelerinde eğitim ve yönetim görevlerinde gösterdiği başarılı çalışmalar nedeniyle...

Öğrenci Ödülü : TSMD-Ödülü- Fatih Hamza Çimen (YTÜ), Yüksel Erdemir Ödülü- Selahattin Tüysüz (YTÜ), Hasan Öncüoğlu Ödülü- Ömer Halıcı (EÜ Yozgat), Melih Baturalp Ödülü- Enes Tamtürk (DÜ), Orhan Genç Ödülü- Erhan Yıldız (YTÜ), Merih Karaaslan Ödülü- Ali Can Atagür (İTÜ), Erkut Şahinbaş Ödülü- Demet-Küçük-Derya Keskin (GÜ), Nuran Ünsal Ödülü- Gülbeniz Öztuğ (İTÜ), Affan Yatman Ödülü- Melike Sağun-İsrafil Konyalı (OÜ), Yakup Hazan Ödülü- Melih Çapur (YTÜ), Ali Osman Öztürk Ödülü- Güzin Aktepe (İTÜ)

2002 - 2004

6. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Baran İdil

Danyal Tevfik Çiper

Kızıltan Ulukavak

2004 - 2006

7. TSMD MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Danyal Tevfik Çiper

A. Yertutan, E. Çoban, S. Esirgen, S. Bayrak

Cengiz Kabaoğlu

Oya Eczacıbaşı

Bülent Eczacıbaşı

Alhan Gedik

Hüseyin Yurtsever

Master Duvar içine çalışan sürme kapı ve pencere mekanizmaları

Master Slide, duvar içine çalışan sürme kapı ve pencere sistemleriyle kapı ve pencereler duvar ile bir bütün haline geliyor. Böylece, kapıların yaşam alanlarındaki dezavantajları ortadan kaldırılıyor, yaşam alanlarımıza rahatlık ve fonksiyonellik geliyor. İşte Master Slide Kaybolan Kapıların Kullanım avantajları; Kapılar, ihtiyacımız yokken duvar içerisine gizleniyor, böylece şık bir görünüm sağlıyor.

Kapı yüzünden kaybedilen yaşam alanları geri kazanılıyor, özellikle yer kazancının daha önemli olduğu banyo, mutfak, kalorifer odası, ardiye ve kiler gibi yerlerde yer tasarrufu sağlanıyor.

Ev eşyalarının, mutfak dolaplarının ve banyo ekipmanlarının yerleştirilmesinde kısıtlayıcı rol oynayan mevcut kapı sistemlerinin yarattığı sıkıntılar "duvar içine çalışan Master kapı mekanizmaları" ile ortadan kalkıyor.

Klasik kapı sistemlerinin açılıp kapanması sırasında hava akımı neticesinde meydana gelen ısı kayıpları ve yine hava akımı sebebiyle kapının çarpması da önlenmiş oluyor.

Sürme kapılar açılıp kapatılırken ses çıkarmıyor.

HAMAŞ LTD. ŞTİ.

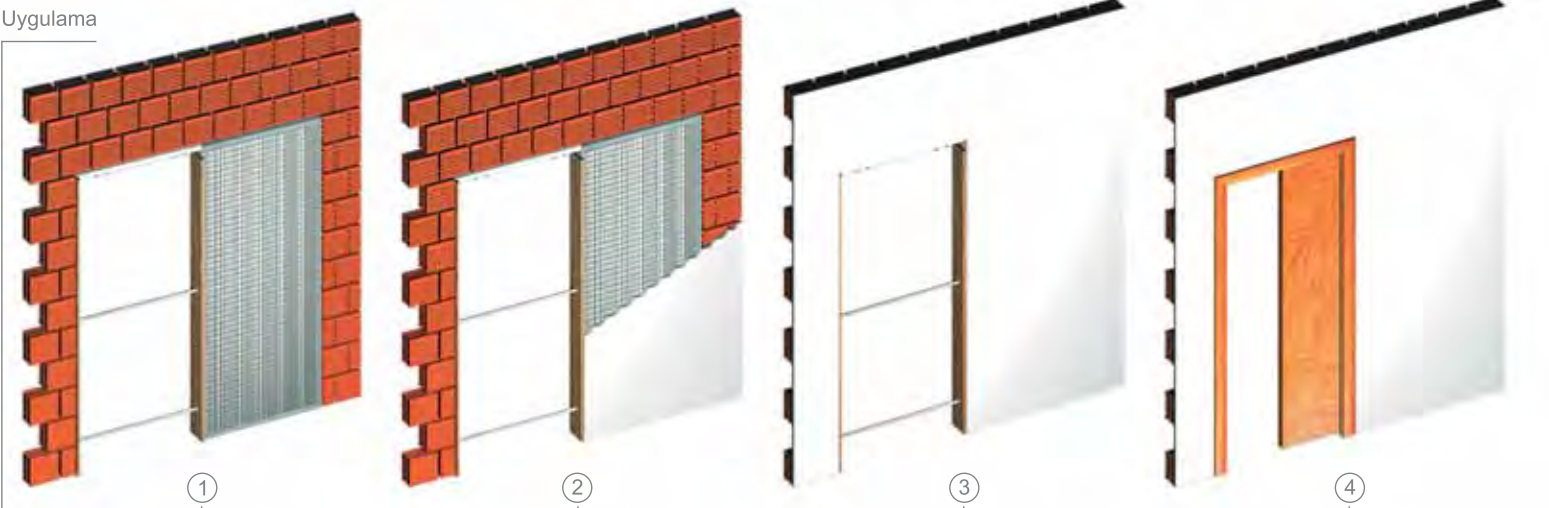
Adres: 10041 sokak N0:24 Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Çiğli/ZM

Tel: 0.232.328 28 65 / 328 10 30 • **Faks:** 0.232.328 28 66

E-posta: info@master-slide.com

Web: www.master-slide.com

Uygulama

Uygulama avantajları;

Bu mekanizmalar tüm konutlarda kullanılabildiği gibi; restaurant, otel, motel ve benzeri iş yerlerinde, bürolarda da kullanıma çok uygun. Kapılar için özel geliştirilen “Master Kilit Sistemleri” ile kolayca kilitlenebiliyor ve kapı açıldığında kilit sistemi kapı ile beraber duvar içerisinde kayboluyor. “Duvar içine çalışan Master kapı mekanizmaları” montajı yapıldıktan sonra, duvar ile aynı düzleme gelecek şekilde sıva yapılıp üzerine istenilen şekilde boya, kağıt v.s. uygulamaları yapılabilir. Ayrıca alçı panel duvarlarda da mükemmel sonuç alınır. Mekanizmalar inşaat sırasında montaj edilebildiği gibi tadilat esnasında da uygulanabilir. “Duvar içine çalışan Master kapı mekanizmaları”; Standard (tek kasa içerisine giren tek kapı), Double (tek kasa içinde birbirini çeken iki kapı), Symmetry (tek kasa içinde ters yönde çalışan iki kapı) ayrıca bu mekanizmaların karşılıklı çalışanları; Standard Twin, Double Twin olmak üzere toplam 5 ana çeşitten oluşuyor.

Her bir seçeneğiyle Master Slide yaşam alanlarında yer tasarrufu sağlıyor. Geriye hayatınızı dolu dolu yaşamak kalıyor.

Sıvalı Sistem

Alçıpanlı Sistem

Su yüzüne çıkan teknoloji

Havuz • Sauna • Spa

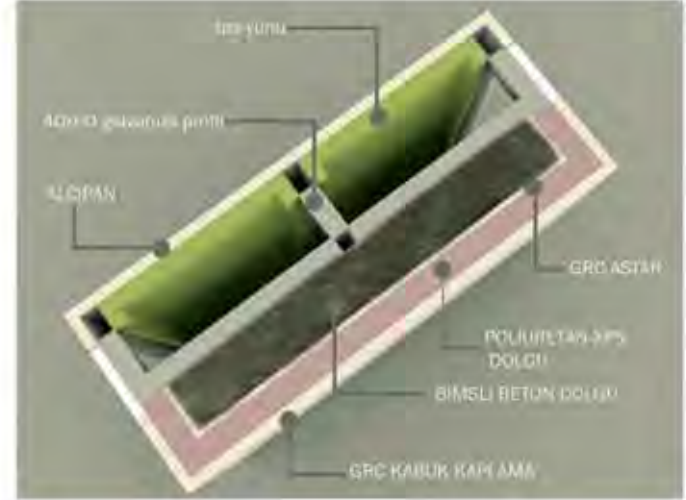

Yılların tecrübesi, özenli işçiliği ve ileri teknoloji olanaklarıyla Dekart Havuz, mekanınıza uyumlu, mükemmel çözümler sunar.

Siz sadece yerini gösterin, her forma ve amaca uygun alternatiflerimizle tasarımlarınızı hemen gerçekleştirelim.

Detaylı bilgiyi (0312) 444 0 124 numaralı hattımızdan veya www.dekarthavuz.com web adresimizden alabilirsiniz.

DESOS PRECAST

DESO-BLOCK ISI YALTIMLI DUVAR SİSTEMİ

Kalınlık

İstenilen ısı, ses ve su yalıtımı 15-18 cm arası bir panel kalınlığı ile sağlanabilmektedir. Hafiflik 15-18 cm arası kalınlıklarda, 55-60 kg/m² arasında birim aralığı. Bina cephelerinde klasik sistemden 4 kat daha hafiftir.

Boyut / Hafiflik

Projeye bağlı olarak oluşturulmakta olan panel boyutları ve 5 mt ye kadar üretilme olanağına sahiptir. 15 m² alanla sahip paneller üretilmektedir.

Isı yalıtımı

15-18 cm kalınlığında K=2.7 K.cal/m² °C sağlayan ısı yalıtımı alışlagelmiş blok panel sistemlerine göre 4 kata yakın daha fazla ısı yalıtımı sağlamaktadır/ Bunu yanında alışlagelmiş blok panel sistemlerinden 2 kat daha hafiftir.

Su yalıtımı

Dikeyde ve yatayda oluşturulan contalı sistem kendi içinde kendini kapatan ve maksimum da su yalıtımı sağlayan bir çözümdür. Ses yalıtımı 500 Hz'de 35 dB ses yalıtımı sağlamaktadır.

Alan kazanımı

Deso-Block paneller döşeme betonlarına zemin ve tabandan olmak üzere, dış cephe üzerinden bağlandığı için, iç hacimde duvara bağlı alan kaybını ortadan kaldırır.

Form Kolaylığı

Malzeme kalıplanarak hazırlandığından her türlü şekil doku ve renk olanağına sahiptir. Binada her türlü alanda üstün detay rahatlığı ve çözümü sağlar.

Deso-Block, GRC ile Bimsli beton ve poliüretan yalıtım malzemesi ile üretilmiş kompozit bir duvar sistemidir.

Deso-Block panel, kompozit yapıda, hafif bir cephe panelidir. Dış kabuk malzeme fiber takviyeli 10-15 mm kalınlığında istenilen form, renk ve dokuda üretilen bir betondur. GRC kabuk, üretim aşamasında çelik taşıyıcı sistem ile desteklenerek istenilen boyutlarda panel haline getirilir. Bu kabuk panel, içinde 6 cm kalınlığında poliüretan veya extrüde polistren ve 10 cm kalınlığında bimsli beton uygulanarak üretilen ve aşağıda teknik özellikleri verilen Deso-Block panel elde edilmektedir.

Duvar örmenin mantolama işçilikleri ve maliyetlerinin üzerine cephe kaplama maliyetleri eklendiğinde binalarda, Süre, İşçilik, Nakit kaybı çok ciddi biçimlerde hissedilmektedir. Deso-Block ısı yalıtımlı duvar sistemi Duvar örmenize mantolama yapmanıza üzerine glydirme uygulaması yapmanıza gerek kalmadan, tek bir blok panel sistemi ile tüm bu zorunlu uygulamaları ortadan kaldırmaktadır. Alışlagelmiş duvar mantolama sistemlerine nazaran, çok daha yüksek ısı yalıtımı sağlayan, içerisindeki poliüretan ve bimsli agrega beton sayesinde bezerleriyle kıyaslanamayacak bir ısı tasarrufu, sağlar. Bunun yanında hareketli ankraj sistemi sayesinde depreme dayanıklı bir sistemdir. Döşeme ve kırslere bağlandığından binaya yük bindirmez kendi arasında yük birikimi sağlamaz. İskele, duvar imalatı, sıva, boya, cephe glydirme işlemlerini tek seferde çözmenizi sağlar. Binaya özel üretiltiğinden detaylar binaya özel çözülür.

YARIŞMA KURUMUNU HIRPALAMAK YERİNE

ALTERNATİF YÖNTEMLER DENESEK...

Yarışmaların varlığı, Türk mimarlığını uzun yıllar ayakta tuttu. Neredeyse hepimiz kazandığımız bir yarışmadan sonra yürüyüp çıktık dünyaya... Çok eleştirildi, çok hırpalandı sonlara doğru da eleştiriler, “aklı başında” olmaya başladı, ama “hiç olmaması” olasılığı akla bile getirilmedi. Biz bir yandan, ilgili kesimler diğer taraftan, yedik bitirdik! Dayanamadı, bir gün çekip gitti aramızdan. Başlangıçta fark edemedik yokluğunu. Sonraları, “işverenler” değiştiğinde, İstanbul’da küçük ve seçkinler arasında oynanan sınırlı bir oyun olarak görüldüğü söylendi. Yeni yeni de “misafir sanatçı” olarak Ankara’da tekrar sahne alıyor... Kendini yenilemeden, bu haliyle hayatını daha ne kadar sürdürebileceği de merak konusu...

M. Ziya Tanalı

Biz özledik ama bugün bile adını duyanlar irkiliyor... O hantal haliyle kimse görmek bile istemiyor yüzünü; bir “cemile” olarak davet ediliyor şovlara. Eleştiriler alıyor; “zaman nereye geldi, o hala nerede duruyor” diyorlar, “dünya nerelerde fink atıyor, bizimse onun aracılığı ile elde ettiklerimize bak” diyorlar ve her zaman olduğu gibi kabak yanlış kişilerin, örneğin jürilerin başına, jürinin yaşını başına almış benim gibi üyelerinin başına patlıyor...

Saygıları nedeniyle açıkça dillendirmiyorlar ama “çağ dışı” olmakla, “zamanına ayak uyduramamakla” suçluyorlar. Tam olarak söylenmese bile cümlelerin arasına sıkıştırılan anlamlardan okuyorum bunu. Olabilir tabii ama şöyle bir düşününce, öykü hiç de jürilerden kaynaklanmıyor...

Bir yarışma, kullanılan dilin, elbette kullanılan gramerin ve benzerleri gibi estetik unsurlarla değerlendirilmesi gerektiği kadar, barındırdığı işlevlerinin çözümü ile de değerlendirilmek zorundadır. Bunun ayarı da “istenenlerin” ölçeğidir. Şimdi hepimiz mimarız, siz söyleyin bakalım; bir-bölü-iki-yüz çizilen bir projenin işlev organizasyonunu nasıl ihmal edip, sadece çağını ve gününü temsil etmesi üzerinden değerlendirebilirsiniz ki? İkisini birlikte üretmesi istendiğinde de yarışmacıların sırtına çok ağır bir yük biniyor, neredeyse tümüyle bitmiş bir proje istenmiş oluyor. Bunun karşılığı da ödenmiyor, aksine avan proje bedelini ödememeye kalkıyor yönetimlerdeki meslektaşlarımız. Bizler çok kazanıyoruz ya!..

Mimari imgeyi çağdaştırmaya önem veriyorsak, işlevsel organizasyonları daha ikincil plana itecek bir ölçekte, istenilenleri “beş-yüz” de isteyebiliriz diye geliyor akla. O zaman işlevlerin ayrıntılı çözümleri değil de, sadece kümelerin belirtilmesi yeterli olur, yarışmacılar da vıdı vıdı ayrıntı çözmekten kurtulur, nasıl olsa sonra yapacak... Düşünsel ölçek öne çıkar. Yapı elde etme süreci tartışılıp konuşulurken, “yarışma” sözünü duyup da, yüzünü ekşitmeyen bir işveren bulmak oldukça zor görünüyor. Bize, pek masum gibi gelen bu “yarışma” sözcüğü-

nü duyduktan sonra, ilk şoku atlatıp, biraz durulup kendine gelir gibi olursa ve siz de bu yarışma işine karşı olduğunu anlar da, karşınızdakini daha da delirtmek isterseniz, o zaman ”niye yarışmalara karşısınız?” diye bir soru sormanın da tam sırasıdır!

Arzu ettiği yapının, yarışma aracılığı ile elde edilmesi konusundaki iyi niyetli (!) ısrarınızı sürdürüp, karşınızda duran kişinin itirazlarının nedenini bilmiyormuş gibi yaparsanız ve o da sorduklarınızı cevaplayacak kadar sağlıklı ve terbiyeli biriyse; bizler için vazgeçilmez niteliklerine karşın, yarışmaların bir işveren için ne kadar ağır işleyen, pahalı ve korkulalı bir sistem olduğunu da istemeye istemeye öğrenmiş olursunuz.

Belki de, bizler bu itirazları kabullensek; sevdiğimiz, saygı duyduğumuz ve işe yaradığına inandığımız şu yarışma düzenini, şu eleştirilen niteliklerinin hangilerinden, nasıl kurtarabileceğimizi, nelerini saklamak isteyeceğimizi tartışmaya başlayabiliriz.

Farklı yarışma biçimlerinden söz etmeye başlayabiliriz belki. Bugünkünden farklı olan bazı alternatif yarışma yöntemlerinin, o bildiğimiz şikayetlerin tümüne çare olmasa bile, bir kısmına cevap verebileceğini görebiliriz belki de... Farklı kültürlerde bunları uyguluyorlar, hayatlarından da memnun görünüyorlar.

Farklı ülkelerde, farklı yarışma sistemleri deneniyor, farklı seçenekler uygulanıyor. Bu denemeler;

- Yarışmalarda üst düzeyde, çağdaş sonuçlar elde edilmesine,
 - Çok sayıda yarışmacının gereksiz yere çalıştırılmamasına,
 - Gereken yerde, gerektiği kadar emek sarf edilmesine,
 - Ortaya konan çalışmaların karşılıklarının ödenmesi gerekliliğine,
 - Genç mimarlara da olanak hazırlanmasına,
 - Gençlerin yanında deneyimli ve becerikli mimarların yarışmaya katılmasının sağlanmasına,
 - Yarışmayı kazananların yapı yapabilecek deneye ve düzeye sahip olmalarına,
- ilişkin kaygılardan kaynaklanıyor ve çözüm arayışları olarak deniyor.

Alternatif düzenler kurgulanabilir, Türk SMD ve/veya Mimarlar Odası bu konuda ortak ya da ayrı ayrı çalışabilirler; farklı yarışma yöntemleri için farklı yönetmelikler oluşturulabilir, işverenler istediklerini kullanabilir diye geliyor akla.

Bazı örnekler değinmek gerekirse: Açık yarışmalarla, sınırlı yarışmalar birleştiriliyor, yani isteyen herkes katılıyor, ama aynı yarışmada çağrılı kişiler de oluyor. Katılmak isteyen genç kişilerin önüne engel koymuyorlar, ama dertlerine deva olacağına inanılan deneyimli mimarları, ödül alsın ya da almasın, ayrıca ücret ödeyerek davet edip yarışmaya katılmalarını sağlıyorlar.

Başka sistemler de var: Yarışma iki etaplı açılıyor; ilk etabı çok kısa, fikir projesi ölçeğinde tutup, öne çıkan düşünceleri görüp, ikinci tura kalan 8–10 kişiye ödeme yapıyor ve ikinci etaba devam ettiriyorlar. Seçmeyecekleri, uygun bulmayacakları düşünceleri sonunda değil başında eliyor, insanları lüzumsuz yere çalıştırmıyorlar. İşverenin istekleri ve jürinin tercihleri doğrultusunda daha ayrıntılı çözüm üretiyorlar.

Bazen de, bir kaç kişiden proje teklifi isteniyor; akli başında, itiraz edilemez deneyimli “aksakal”larla birlikte, hangisini istediklerine, hangisinin işlerine geldiğine karar veriyorlar (Bu şimdi biraz başıbozuk bir biçimde bizde de yapılıyor). Bu yaklaşım süreci kısaltıyor, daha ucuza mal oluyor, işveren beklentilerine daha fazla cevap veriyor. Niye olmasın, iş olsun, akli başında yürütülsün de...

Amaç işvereni yarışma yapmaya ikna etmek, en iyi çözümü bulmak, proje süresini kısaltmak, iş dağıtımı ve mesleki aktivite kurgulamak, bunları da mesleki ahlak kuralları içinde gerçekleştirmek değil mi?

Yarışmaların, genç kadroların sahneye çıkmaları için fırsat sunduğu, iş yapma olasılığı sağladığı; gereksiz emek harcanmaması, kaliteli sonuçların elde edilmesi; gençleri kadar deneyimli mimarların yarışmaya katılmasının sağlanması gerekliliği; harcanacak emeğin karşılığının ödenmesi mecburiyeti, farklı yarışma yöntemlerinin gerekliliği unutulmamalıdır.

Zamanın kısaltılması konusu bir gereksinme. Bakmayın sade bizde değil her yerde böyle... Ancak süreyi, yarışmadan kısmak yerine, “proje sürecinde uygulamalı diye geliyor akla. Bu bizim keşfimiz de değil, öyle yapıyorlar.

Batı proje üretim geleneğinde hem zamanı, hem para tasarrufu sağlayan bir tutum izleniyor. Bazı ara etapları ortadan kaldırıyorlar. Örneğin “fikir projesi” ya da “avan proje” elde edildikten sonra, kati proje falan çizilmiyor; doğrudan, hangi ölçekte yapılacaksa, tatbikat projesine giriliyor. Bu tatbikat projesinin denetimi, ara etapların tesliminde gerçekleştiriliyor, diğer disiplinlerle koordinasyon sağlanıyor, zaman kısalıyor.

Zamanın kısalması, hizmetin süre olarak azalması, yapılacak işin niteliğini ve niceliğini değiştirmiyor, aksine daha karmaşık bir organizasyon haline dönüştürüyor, bu nedenle mimarın, mühendisin ücretlerinden indirim düşünülüyor.

Proje yapımındaki esas süre kısaltıcı ve ucuzlatıcı fark ise, imalat çizimlerinin, *müteahhit aracılığı* ile elde edilmesinden kaynaklanıyor. Böylelikle, pek seyrek işe yarayan ama çoğunlukla kimsenin kullanmadığı işler yapmaktan vaz geçmişler; tasarım bürolarına ayrıntılı detay çizdirmiyorlar. İmalat detaylarını, imalatı yüklenen kişiler, müteahhitler üretiyor. Tasarımcılar sadece prensip detaylarını hazırlıyor. Ama tasarımcılar, detayları, malzemeleri ve ne istediklerini anlatabilmek için şartnameler, malzeme listeleri vb gibi bir yığın yazılı belge üretiyorlar; sonra da müteahhidin yaptırdığı imalat çizimlerine onay veriyorlar. Mukavele dokümanları bizde olduğu gibi “teftiş fırçası” değil.

Hem proje süresi kısalıyor, hem toplam iş ucuzluyor. Unutmayın, proje ücretleri “asgari” denen “azami” ücret tarifeleri üzerinden yapılmıyor. O da var ama harcanan zaman ücret saptamada en etkin faktör. Bilmem buna hazır mıyız? Detay safhasının, imalat safha

ısıyla bütünleşmesinde sayısız yarar var. Yarışma, Proje elde etme ve yapım süreçlerini birlikte düşünüp, daha pratik hale getirmemiz lazım, yarışmaları herkesin işine yarayan, kabullenilebilir bir araç haline dönüştürebilsek ne iyi olur değil mi?

Yarışma konusunda da, deneyimden kaynaklanan ve belirtmek istediğim bir-iki mimarlığa ilişkin konu var: Jüri hazırlık çalışmaları sırasında, düşündüklerini yazarak dile getiriyor ama bir mimarın yaptığı en iyi iş yazı yazmak değildir. Hatalar oluyor, “...olasıdır” gibi bir kanıyı taşıması gereken cümleler, “...melidir”, “...cektir”, “...caktır” gibi kesin ifadelerle dönüşebiliyor. Buralarda jürinin çok dikkat etmesi gerektiği açıktır. Nelerden vaz geçilebileceği, nelerden vaz geçilemeyeceği, neyi nasıl yaparlarsa herkesin daha memnun kalacağı etraflıca açıklanabil-melidir elbette.

Ama bu yazılı dokümanlar jüri üyelerinin ön kanılarını, kendi düşündüklerini yarışmacılara bildiriyor. Jürilerin her şeye hazır cevapları olduğu da düşünülmemelidir. Jüri üyeleri ne kadar ayrıntılı düşünürlerse düşünsünler, değerlendirmek için gelen proje yaklaşımlarının kanıları ve değerlendirmeyi etkilediği, bunun da çok doğal olduğu kabul edilmelidir. Yarışmanın ana amaçlarından biri de budur, herkes tarafından kolaylıkla düşünülemeyecek olanı beklemez miyiz yarışmadan?

Jüri üyeleri yarışma dokümanlarını hazırlarken çözüm önerilerinin ne olacağını düşünmeden çalışıyor. İş değerlendirmeye geldiğinde, gelen projelerin tümü görüldüğünde, genelde düşündüklerinden farklı, yeni ve en az kendi öngörülerini kadar önemli ve geçerli nitelikler algılayabiliyor ve bunlar değerlendirmeyi etkiliyor elbette, bu yadırganmamalı... Bu kez de jüriler, yarışma dokümanlarında olmadığı belirtilen ölçütleri kullanmakla suçlanıyor.

Jüri üyelerinin, yarışma dokümanlarında olmadığı halde kullanmakla eleştirildiği başka bir durum daha var! Mimarının asal ölçütleri bunlar. Oran, ölçek, denge ve benzerleri...

Bir yarışma kologyumunda sonuçlara itiraz eden kişiye, kazanan projenin, katılımcıların hiç biriyle kıyas kabul etmeyecek kadar dengeli ve oranlı kitlelerden oluştuğunu söylediğimde, itirazını sürdürdüğünü, “ama otopark girişi yanlış, şu çekirdeklere bir baksanıza...” dediğini anımsıyorum. İlerde çözümü olabilecek hatalar hoş görülebilir. Bunlar elbette yarışma dokümanlarında yer almıyor; mimarın eğitimi çerçevesinde kazanması gerekiyor!

Az hata yapmak demek de yarışmayı kazanmak anlamına gelmiyor; ya da kazananın hatalarının, başka birinden çokluğu, yer değiştirmelerini gerektirmiyor. Mimarlık da diğer sanat alanları gibi, sadece analitik düşünceyle açıklanamıyor, duyarlılıklarla da ilintili... Bu yüzden de jüri değerlendirmeleri her zaman öznel tabanlı ve ağırlıklı bir değerlendirme olarak kalacak.

Yarışmacıların ortaya koyacakları öneri kabul görmezse, o jürinin kendi düşüncelerine katılmadığını düşünmek ve kabullenmek gerekiyor. Jüri üyelerinin kafalarındaki ya da projeleri gördükten sonra vardıkları

rı “önem sırası”, her zaman yarışmacının “önem sırasıyla” uyuşmuyor. Sonunda kendi yaptığının haklı olduğunu savunan o kadar çok kişi oluyor ki, bunlardan en azından bir kısmının yanılğı içinde olduklarını kabullenmek lazım. Çağdaş olmak öncelikle bunu gerektiriyor. Mimarlık disiplini mühendislik disiplini gibi değil, hepimiz biliriz. Formüller, optimum değeri şıp diye çıkartır ortaya. Oysa mimarlığın optimizasyon yöntemi ‘yap-boz’a dayanır. Bir yarışma projesinin elde edilmesi sırasında, önemli olduğuna inandığınız şeyleri sağlamak uğruna çeşitli değerlerden vazgeçip, fedakarlık etmek zorunda kalabiliyor mimar ve o kadar kısa süre içinde de hepsiyle başa çıkamıyor.

Tekrarlıyorum, bu yazının başında değindiğimiz gibi, çok ayrıntı istiyoruz, gelince de istediğimiz için o ayrıntıları değerlendirmek zorunda kalıyoruz. Değerlendirmeyi daha genelde tutulabilmek için “beş-yüz” ölçekli istemek daha doğru gibi geliyor. Şayet çağcıl estetik değerleri taşıyan projeler seçilecekse, o değerlere ağırlık verecek kadarını istemek gerekiyor.

Hepsinin uzun açıklamalar gerektirdiğini bile bile, kısa keserek, yarışma sürecinde algıladığım bir iki noktayı belirleyerek bu yazıyı bitirmek istiyorum.:

- Bazı jüri üyeleri tarafsız ve sorumlu görünmek ve bunu dışa yansıtabilmek için biraz abartılı davranıyorlar. Hem kendi geri dönüşleri kalmıyor, hem de bu tutumları diğer üyeler üzerinde gereksiz bir baskı oluşturuyor, oysa gerek yok...

- Bir değerlendirme kurulu olarak toplanmış olan üyelerin mimarlığın ne olduğuna ilişkin kanıları ve mimarlığa nasıl baktıkları, değerlendirme ölçütlerini de etkiliyor.

- Tatbikat olasılığı da olması gereken ilk projenin dışında, işlevsel ve rasyonel günahları ne olursa olsun “değer” taşıyan projelerin sıralamada yer alması gerektiğine inanıyorum. Bunu yüreklendirici buluyor, gelişimi olumlu etkileyeceğini düşünüyorum.

- Yarışmaların güncel gereksinimleri yerine getirmek için olduğu kadar “tasarımın geleceği için” olduğuna inanmak istiyorum. Yarışmacılara jüri için değil de kendileri için proje yapmalarını öneririm. Oysa jürinin nasıl ve neyi olumlu bulacağını saptamaya çalışmak “profesyonellik” olarak kabul görüyor.

- Son olarak değinmek istediğim bir konu daha var: Mimarlarımız yeryüzünde yapılan ve yapanın imzası haline gelmiş yaklaşımlara gidip eklemlenmeyi erdem biliyor ve çoğumuz da bunu “çağdaşlık” olarak görüyor, böyle zannediyor. Bu konuda benim kanılarım bellidir, orada burada konuşurum, bu yüzden burada fazla söz etmek istemiyorum ama bu tür öneriler hemen okunuyor elbette. Eleştirenlerin de “çağdaş” dedikleri projelere daha dikkatli bakmalarını diliyorum. Kiraladıkları ne olursa olsun, kişiselleştirmeden, içselleştirmeden olmuyor.

Bunlara daha pek çok ek yapılabilir. Saptadıklarımızı tartışırken ince ince örmek lazım onu da biliyorum ama ne yer, ne zaman sınırlamaları buna uygun düşüyor. Meslektaşlarımdan dileğim, yarışma kurumunu hırpalamak yerine, onu nasıl daha iyi yaşatabileceğimizi tartışmaları, “şu şöyle olursa bakın bu sorun ortadan kalkar” diyebilmeleridir. Hepsi doğru olmasa bile, bunu yaparsak, yapabilirsek değişime yol göstermiş olacağız.

MINİMAL SANAT

MAKET ATÖLYESİ

MAKET & MİMARİ GÖRSELLEŞTİRME

Atv Hill Plaza - 1/200
Medi Proje - Mim. Hasan SÖKMEN

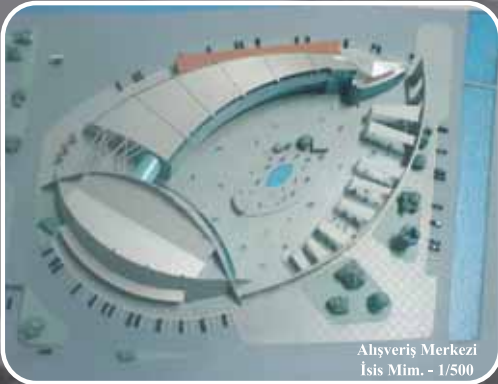
Alanında uzman mimar ve mühendislerle, maket ve üç boyutlu görselleştirme üzerine çalışan firmamız Lazer - CNC teknolojilerini kullanarak siz müşterilerimize zamanında teslim ve kalite garantisiyle hizmet vermektedir.

Yıldız Park Evleri
Boz Grup - 1/100

Villa Tipi Büro
Ermit İnşaat - 1/75

Alışveriş Merkezi
İsis Mim. - 1/500

My Residence
Anko İnşaat - 1/200

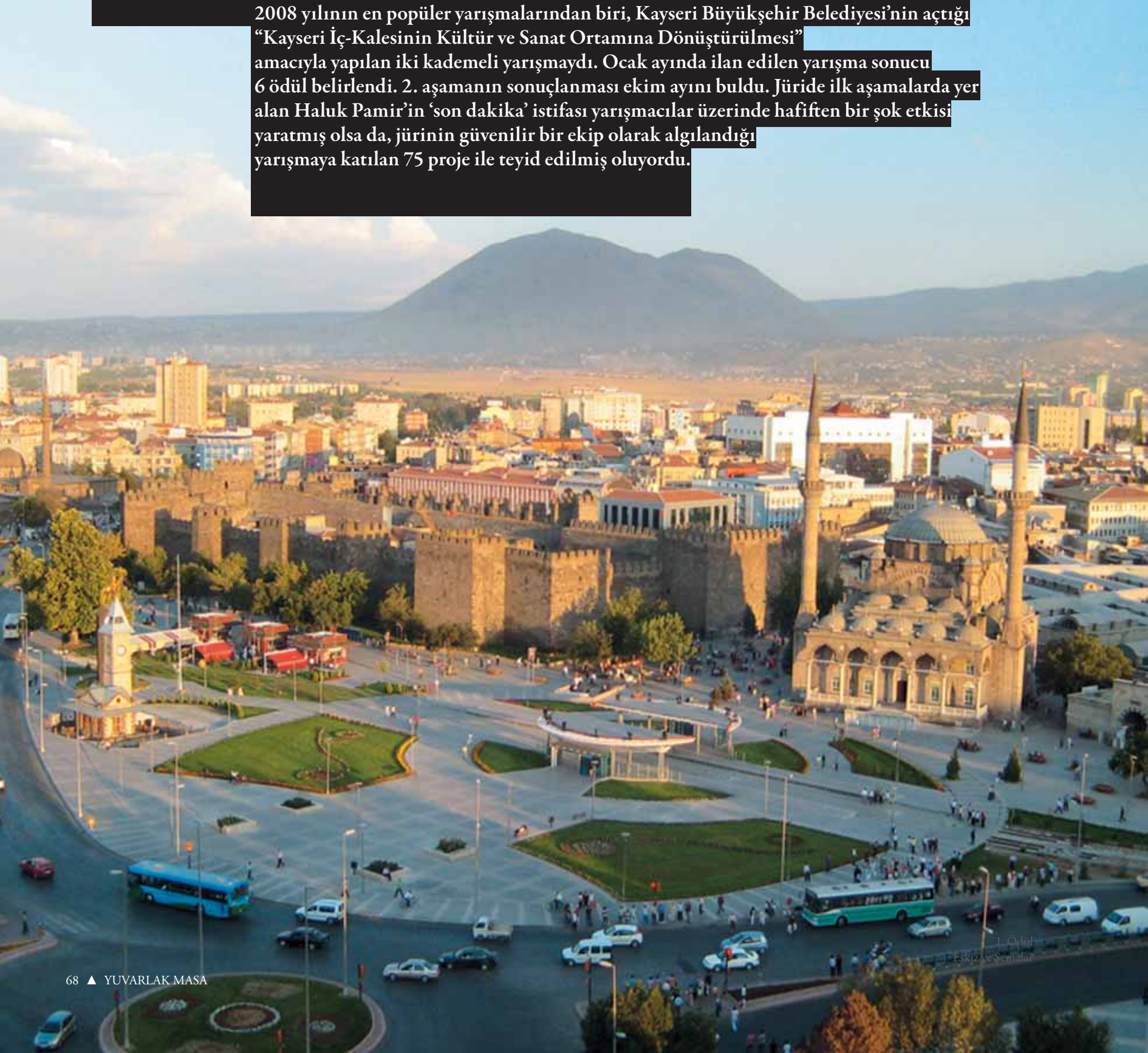

Elit Konutları
Erol İnşaat - 1/200

KALE İÇİNİN HATIRLATTIĞI TABULAR VE OLANAKLAR

GÖMMEK YA DA GÖMMEK

2008 yılının en popüler yarışmalarından biri, Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin açtığı "Kayseri İç-Kalesinin Kültür ve Sanat Ortamına Dönüştürülmesi" amacıyla yapılan iki kademeli yarışmaydı. Ocak ayında ilan edilen yarışma sonucu 6 ödül belirlendi. 2. aşamanın sonuçlanması ekim ayını buldu. Jüride ilk aşamalarda yer alan Haluk Pamir'in 'son dakika' istifası yarışmacılar üzerinde hafiften bir şok etkisi yaratmış olsa da, jürinin güvenilir bir ekip olarak algılandığı yarışmaya katılan 75 proje ile teyid edilmiş oluyordu.

1. Ödül
Eskiz ve Semalar

Kent merkezinde, önemli bir tarihi kalenin canlandırılması, mimarlık ortamının büyük heyecan gösterdiği zorlu bir problemdi. Yarışmanın sonuçları da süreci kadar tartışıldı. Bu tartışmaları örnekleyen bir kesiti sizlerle paylaşmak üzere serbestMİMAR, 14.Şubat 2009'da, Ankara TSMD ofisinde, jüri başkanı Sevgi Lökçe'nin de katıldığı bir yuvarlak masa toplantısı düzenledi. Bu tartışmanın tamamına yakın bölümünü, kazanan 6 projenin eşliğinde yayımlıyoruz. (Katılanlar : Sevgi Lökçe, Kemal Nalbant, Yakup Hazan, Hasan Özbay, Abdi Güzer, Saadet Sayın, Mehmet Soylu)

Sevgi Lökçe : Kayseri Kale-içi düzenlenmesiyle ilgili bir çalışma yapmak isteyen belediye başkanlığı, yarışmalara çok da iyi bakmadıkları halde, fakültemizle işbirliği yaparak böyle bir konuda yardımcı olunup olunamayacağını sordu. Biz de yarışma yolunun uygun olduğunu ve yıllardır hep bu yöntemi savunduğumuzu söyledik. Bunun üzerine MO Kayseri şubesindeki arkadaşlarla beraber belediye başkanıyla bir görüşme yapıldı ve yarışma yolu seçildi. Mimarlar Odası'na başvuru yapıldı, birkaç jüri üyesi önerisinde bulunuldu. Jüri'yi MO (genel merkez) belirledi. İlk toplantı Kayseri'de yapıldı. İlk jüri toplantısında bunun ne tür bir yarışma olacağı konusunda tartışmalar yapıldı. İhale yasası ve yarışmalar yönetmeliğinin kuralları - ki çok eleştirilecek kurallar - ve yöntemleri üzerinden yarışma son şeklini aldı.

Takvimle ilgili olarak Haluk Pamir, sürecin çok uzamasından yana olmadığını söylemişti: Çok uzun sürelerin yarışmacıları motive etmeyeceği, tersine, yarışmacıları geri çekeceğine dair karşı görüş de olmasına rağmen iki aşamalı yarışmaya geçildi. İkinci toplantı ODTÜ'de Haluk Bey'in Dekanlık toplantı salonunda yapıldı. Orada, dünyadan tarihi değeri olan bölgelerde yapılan örnekleri ve programın ne olup ne olmayacağını konuştuk. Yasal olarak herhangi bir eksiklik/yanlışlık yapılmasın hukuk işleri danışmanlarından destekler alındı. Yarışmanın yaygın duyurulması için çok çaba gösterildi.

Belediye başkanının ya da danışmanların özel bir şey dikte eder bir tavrı olmadı. Örneğin, "müze binası yapılsın" diye herhangi bir baskı yoktu. Ama bir tarihçi olan danışman üye, müzeye çok ihtiyaç olduğunu her toplantıda dile getirdi. Müze için oranın yeterli olamayacağı, başka yerlerin de değerlendirilebileceği dile getirildi. Biz jüri olarak özellikle iki aşamalı ve ilk aşaması fikir aşaması olarak yorumlanabilecek bir yarışma olsun istedik. Bunun için de kesin bir programla çıkılmadı. Çünkü yer, gerek konumlanışı gerek kalenin özel durumu nedeniyle çok farklı düşüncelere açıktı. Sonuçta sevindirici bir şekilde 75 proje geldi. Jüri fikir aşamasında çalışırken, son toplantımızda Haluk Pamir, annesinin rahatsızlığı haberiyle erken ve ayrıldı. Daha sonra da jüriye katılamayacağını belirtti ve onun yerine yedeklerden ikinci bir mimar arkadaş geldi.

(*) Yarışma projeleri ve diğer görseller için Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na teşekkür ederiz.

Mustafa E. Tercan, *İKÜ, Mimar*

1. Ödül Jüri Raporundan

“...Kalenin içine yapı yapılmaması, kale içi zeminin bir kent içi parkı biçiminde kullanılması ve kapsamlı müze yapma fikri çok olumlu bulunmuştur. Projeye yaklaşımda basitlik, yalınlık ve rasyonelitenin öne çıkması olumlu bulunmuştur. Malzeme seçimi konusunda Modern Mimarlığa vurgu yapılması, estetik açıdan hem çok çağdaş ve aynı zamanda kalenin kendi yalınlığına uygun bir seçim olarak görülmüştür. Kalenin zemin düzleminde cam ve çeliğin birlikte kullanılması, ilk sunumda kullanılan üzerinde oturulan geleneksel malzemeler kadar etkili olamamakla birlikte, kabul edilebilir bulunmuştur.”

“...İşlevlendirmede kalenin kendisinin bir müze olarak izlenmesi önerisi; yaparak, görerek öğrenme ortamının öncelik kazanması, doğal malzemelerin kullanılması ve eko yapı özelliğinin kazandırılması, peyzaj için bitkilendirmede anıt ağaç ve endemik bitki türlerinin seçilmesi olumlu bulunmuştur. Çağdaş yaşam açısından ekosistemin korunması ve sürdürülmesi amacıyla tedbirlerin düşünülmesi, İç Kale’yi bir yeşil proje olarak ele alması çok önemli bir katkı olarak değerlendirilmiştir.”

“...Durağan bir sergileme yapısından ziyade çeşitli etkinlikleri ve değişken sergileri ile hareketli bir merkez olma öngörüsü ve iç mekanı bozmadan kale içinde zemin üstünde görünmeyen bir yapılaşma önermesi ve Kayseri çevresinde yüzyıllardır süregelen yer altı yerleşmelerinin bir anlamda çağdaş bir biçimde sürdürülmesi geçmişle kurulan olumlu bir ilişki olarak değerlendirilmiştir.”

75 proje arasında çok değerli, farklı yaklaşımlar vardı. Benim jüri başkanı olarak bazı sıkıntılarımdı: Fikir yarışması olarak çok özgün değerler taşıdığını düşündüğüm birçok projenin oy çokluğuyla elendiği bir süreç yaşandı. Ama bütün jürilerde bu böyledir zaten. İlk aşamada elenen bir iki proje için gidip gelip tekrar değerlendirdiğimiz projeler oldu. Sonuçta ikinci aşamaya 6 proje seçildi. Asıl sürpriz bizim için o noktada başladı: Jüri olarak o yarışmacıları hiçbir şekilde bilmeme gerçeğiyle yüz yüze geldik. Oysa ilk aşamadan sonra davetli yarışma gibi devam etmesini düşünüyorduk ama yasal olarak bunun mümkün olmayacağı söylendi. Müelliflere raportör aracılığıyla, hem projelerin özel durumlarına ilişkin hem de genel beklentiler doğrultusunda görüşlerimiz iletildi ve ikinci aşama başladı.

Abdi Güzer : 75 tane proje gelmesi sayısal olarak tatmin edici ama, jüri çeşitlilik olarak da tatmin edici buldu mu yoksa kerhen mi bir ayıklama yaptı?

Sevgi Lökçe : Jürinin çok özel bir tezahüratta bulunduğunu söyleyemem. Fakat ilk aşamada, jüri üyelerinin kendi bireysel tavırlarıyla ilgili olarak bazı projelerinin hiç şansı olmadı. Çünkü beklenti çok farklıydı. Net bir şekilde “şu olsun” denmediği için birinci aşama, hepimiz açısından sürpriz bir biçimde sonuçlandı. Örneğin “a” grubunda bir proje için öne sürülen bir neden varsa, bu “b” grubundaki bir proje için de neden sayılabildi. Bu nedenle çok büyük sayıda elenme oldu ve hatta bu eleştirildi. Programı serbest bırakmak bu tür riskler barındırıyor ama o kadar da değil: Jürinin de aşağı yukarı nelerde ortak davranabileceği nelerde ayrılabilceği gibi bir ikilemi de taşıyor.

Yakup Hazan: Tasarımın tarihi bir kalenin içine yapılıyor olması bu süreci getirmiş olabilir mi? Böyle bir alanın içindeki öneriler, jüri tarafından çok ekstrem bulunup elenmiş olabilir mi?

Sevgi Lökçe : Tabi, mesela ikinci aşamaya geçtiğimizde ‘...Çok büyük bir yapılaşmaya hayır!’ gibi bir tavır oluştu. Güçlü bina tavrı sergileyenler jürinin genel eğilimine -ben katılmasam da- ters düştü. Sadece forma yönelik, kaleyle hiçbir şekilde bir araya gelemeyecek örnekler de vardı. Ama özellikle vurgulamak istediğim konu, jürinin genel tavrı kalenin anıtsal özelliğinin maksimum şekilde korunması yönündeydi. Bunun böyle olması durumunda programın ne olacağı, işlevin kapsayıcı olup olmayacağı tartışıldı.

Yakup Hazan: Ben, Koruma ve Restorasyon Uzmanları Derneği Başkanı olarak bir noktaya dikkat çekmek istiyorum: Şimdiye kadar birçok yarışma izledim, yarışmacı oldum, jüri oldum... İlk defa bu yarışmada bir ‘koruma uzmanı’ müellifin istenmesi çok olumlu idi. Fakat bu durumun jüri kompozisyonuna yansımadığını düşünüyorum. Bu konuda acaba bir tartışma oldu mu?

Kemal Nalbant : Sizce, iki aşamalı yarışma ile hedeflenen sonuçlara ulaşıldı mı? İki aşamalı programın böyle mi olmalıydı? Mesela kolokyumdan hatırladığım kadarıyla, seçilen 6 projenin aslında ikiye ikiye üç gruptan oluştuğu ve projenin üç ana grup altında toparlandığı söylenmişti. Yani jüri olarak, biri alanı tamamen boş bırakan, diğeri yassılaştıran üçlü bir gruplama yapmışsınız. Sizce ikinci aşamaya 6 tane proje bırakılması doğru muydu? Bu durum birinci aşamanın bitirilmesi noktasında bazı sorunlara yol açtı mı? Elde edilen birinci aşama projeleriyle ikinci aşama projeleri arasındaki farklara baktığım zaman ben bunu çok hissedemiyorum.

Hasan Özbay : Yarışmalar Yönetmeliğine göre iki aşamalı yarışmalarda ikinci aşamaya kalan tüm projelere ödül verilmek zorunda. Bildiğim kadarıyla sayısı 6’ya değil 8’e kadar çıkartılabilirdi. İki aşamalı bir yarışma 1995 yılında Harran Üniversitesi için yapılmıştı. Uzun zamandır kullanılan bir yarışma şekli değildi bu. İki aşamalıyı tercih etmek hedefe ulaştı mı? İstenenlerin abartılı olduğuna dair bir kanaat de vardı. Herkes şartnameden farklı şeyler anlamıştı: Mesela ben, plan ve kesitlerin 200 ölçekli istendiğini anladım; Kadri (Atabaş) “500 isteniyor!” dedi... Yatay ve düşey kesit terminolojileri karışıklık yarattı vs... İlk aşamada bile böyle bir karmaşa olması, bu ölçekte bir maket isteniyor oluşu, 2. aşamada nerdeyse 1/50’ye varan çizimler istenmesi... İstenenler biraz daha azaltılsaydı, belki maket istenmeydi, fikri yöndeki emeğe biraz daha ağırlık verilebilirdi gibi bir izlenim edindim ben.

Ekip Temsilcisi :

Sevince Bayrak, İTÜ, Mimar

Ekip Üyeleri :

Oral Göktaş, İTÜ, Mimar

Danışmanlar :

Selin Karsan, İTÜ, Rest. Uzm. Y. Mimar

Cafer Aktürk, YTÜ, Mak. Müh.

Gülsun Parlar, YTÜ, İnş. Müh.

Mehmet Karadurak, İTÜ, Elk. Müh.

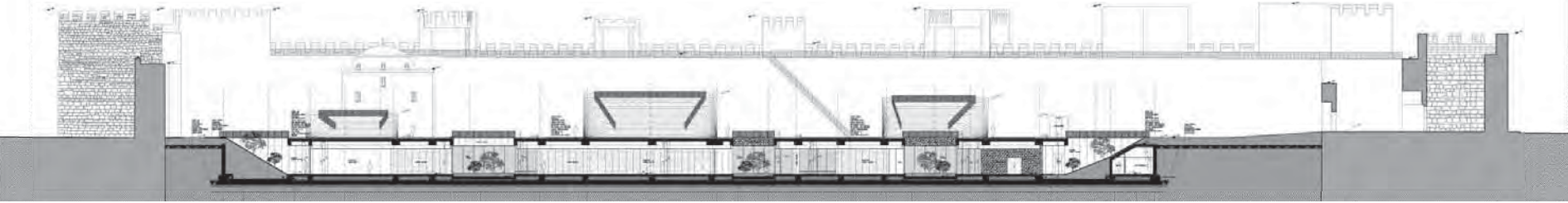
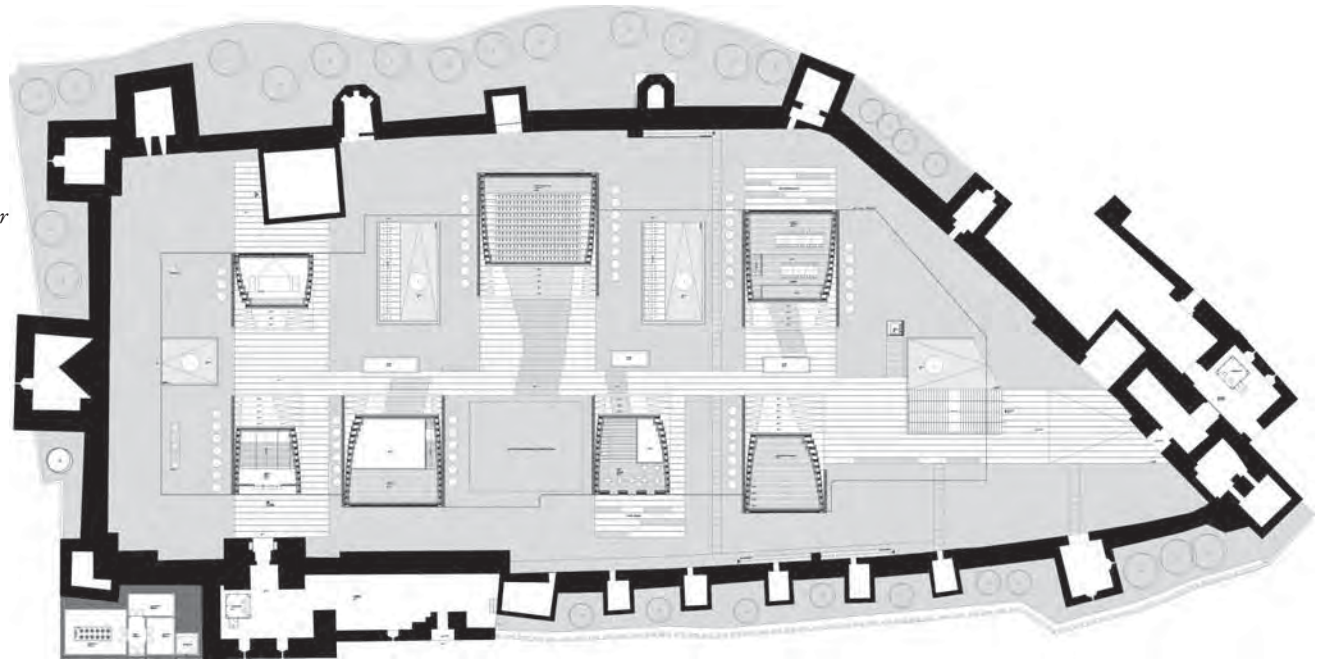
Ceyda Özbilen, Peyzaj Y. Mimarı

İlker Aksoy, Y. Mimar

Ali Şan Çırakoğlu, Y. Mimar

Yardımcılar :

Emine Derya Ertan, İTÜ, Öğrenci

2. Ödül Jüri Raporundan

“...İç mekanın bütünlüğünü yok etmeyen yapılaşmanın yapay bir topografya olarak ele alınması ve sur içi mekanda aşırı yükselmeden, büyük ölçüde yer altında maksimum mekan kullanımı önermesi, ayrıca yapılaşmanın surlardan yeterli uzaklığa çekilmesi olumlu bulunmuştur.

Kalenin sur duvarlarının algılanması için iç mekanların surları algılayacak şekilde yönlendirilmesi, dış ve iç mekanlarda sürekliliğin kazandırılması ve doğal ışık alma olanaklarının artırılması, iç ve dış mekan ilişkilerinde etkili perspektifler yaratılması olumlu bulunmuştur. Ancak, birinci aşama sonrasında jüri önerileri doğrultusunda yapılan değişiklikler sonucunda iç mekanlarda doğal ışık kullanımı daha olumlu hale gelmişse de iç koridorun halen yaşanabilir bir iç sokak niteliği kazanamamış olması, bu sokağa açılan mekanlardaki kademelendirilmenin işlevsel zorlukları eleştirilmiştir.

Tarihi önemi olan caminin ikinci plana itilmesi ve önerilen proje ile bütünleşememesi, projede önerilen işlevsel programın kültür alanı olarak yetersizliği ve çeşitlenememesi eleştirilmiştir.”

Son bir soru da “programsızlık” konusunda: Bu konuda hiç yön verilmemiş olması değerlendirmede nasıl bir sorun yarattı? Mesela belediyenin bir müze talebi yoktu. Acaba bir çerçeve program verilebilir miydi yoksa programsızlık istenilen hedefe ulaştı mı?

Saadet Sayın : Ben 75 projenin ne kadar sürede değerlendirildiğini merak ediyorum. Raporlar yeterince irdelendi mi? Çünkü Jüri değerlendirme ölçütleriyle proje seçimleri önemli ölçüde çelişiyor. Yarışma şartnamesi kapsamında, Kayseri İç Kalesi’nin “korunarak kültür ve sanat ortamına dönüştürülmesi” proje önerisi ile işleve yönelik program önerisi isteniyordu. Ödül alan projelerin raporları ile jüri raporlarında bu bağlamda herhangi bir çalışmanın yapılmadığını, genel yaklaşım olarak müze işlevinin ağır bastığını görüyoruz. Ödül alan projelerde de genel olarak hep ‘programsız tasarım’ kurgusunu görüyoruz. Program önerisi için kentin mevcut kültür yapılarının programları irdelenerek benzer işlevlerin tekrar etmemesi, kent kültürü bağlamında zayıf kalan alanların programlanması gerekirdi. Ödül alan proje raporlarından ve değerlendirme raporlarından “program” önerisinin göz ardı edildiği anlaşıyor.

Kayseri’de bu anlamda 5 kuruluş var: Kültür Bakanlığı’na bağlı üç devlet müzesi (Kayseri Arkeoloji Müzesi, Güpgüpoğlu Konağı Etnoğrafya Müzesi, Atatürk Evi), yine ilgili Bakanlığın denetiminde bir özel müze (Gevher Nesibe Tıp Tarihi Müzesi) ve müze işleviyle düzenlenmiş iki müze (Ahi Evran Sanatkarlar Müzesi ve Kadir Has Müzesi)... Bu tespitlerden yola çıkarak, iç kalenin işlevlendirilmesine yönelik program önerisi gereği dikkate alınmamış.

Sevgi Lökçe : İlk sorudan başlarsak: Jüri kompozisyonunun “korumacı” bir ağırlığı var mıydı dersanız, evet vardı. Ama, kent plancı ve tasarımcı hocalar da vardı. Jürinin kompozisyonunda bir eksiklik olduğunu söyleyemem. Evet, 6 ödül bu kadar yüksek katılımın olduğu yerde az ama bu, bütçe ile ilgili ve belediyenin tasarrufu altında olan bir konuydu. Biz uğraştık ama sayıyı 8’e çıkaramadık. Tüm işveren belediyeler gibi idare, yarışma yolunun zaten çok pahalı bir yol olduğunu; bir iki kişiyi çağırıp yaptırmanın aslında çok daha ucuz ve kolay olduğunu savunarak direndi.

İstenenlerin abartılı olması ve programsızlık konusunda ise jüri, ilk aşamada daha çok grafik anlatımlarda kalan ürünler gelebilir tahminiyle, ikinci aşamada teknik boyuttaki eksikliklerin giderildiği, olabildiğince donanımlı, ihtiyaç programı önceden belirlenmişçesine detaylı çizim teknikleri istedi. Çünkü fikir aşamasında kalan bir öneriyi ikinci aşamaya taşımak için takvim uygun değildi. Diğer yandan, Yönetmeliğin öngördüğü koşullar doğrultusunda da gelişti bu istekler. Terminolojiye gelince, yatay kesite “plan” deyip geçmiyoruz: “Yatay kesit” plandır ama yatay kesit demenin de bir sorun olduğunu düşünmüyorum.

Seçilenlerin hepsi müze değil, neden böyle bir yargıya vardınız bilmiyorum! Program konusunda, gerçekten idare bize bir şey dikte etmedi ve biz de burada çok ilginç fikirler olabileceğini düşündük. “Bırakalım herkes kendi ihtiyaç programını, buraya uygun gördüğü işlevi yapsın” dedik. Bence hem elenenler hem ödüllenenler arasında kendi programını oluşturup, ona uygun çözümleri yaratanlar vardı. Mesela “medya merkezi” yapan birisi vardı. Raporların okunmadığı imasına ise “hoşgörü gösteriyorum”... Tabi ki hepsi okundu! Bir kere jürinin profilinde, işini ciddiye alıp okumaktan yana olan insanlar ağırlıktaydı. Her jüri üyesine “hepsini okudun mu okumadın mı?” denmez. Okundu mu diye jüri başkanı sorar ve değerlendirmelere geçilir. Soruyu iyi niyetle sorduğunuzu düşünerek bu cevabı vereceğim.

Değerlendirme ölçütlerinde fikir aşaması olarak gördüğümüz ilk aşama için çok bağlayıcı kriterler koymadık. Sonuçta oylamayla öne çıkan ürünler gösterdi ki jüri üç ayrı yaklaşıma vize vermiş oldu: Ben mesela alanın tamamen boş kalmasına çok sempatik bakmadım. İlk elemelerde eller, sanki çok yoğun bir yapılaşmanın doğru olmadığına dair kalktı: Yoğun yapılaşmanın iyi-kötü-orta karar çeşitliliğe örnekleri olmasına rağmen, çoğunluk bu tepkileri gösterdi. Tabii elenmesine üzüldüğüm projeler olmadı değil: Çok yenilikçi bakıp kalenin dışına taşan, sur duvarlarının üst kotlarını aşan çok ilginç fikirler de vardı ama sonuçta bu bir yarışmadır ve jürinin takdiridir.

Ekip Temsilcisi :

Doç. Dr. Ayhan Usta, K.T.Ü., Y. Mimar

Ekip Üyeleri :

Prof. Dr. Gülay Usta, K.T.Ü., Y. Mimar

Ali Kemal Şeremet, K.T.Ü., Mimar

O. Güneş Erden, K.T.Ü., Mimar

Danışmanlar :

Umut Bilgiç, O.D.T.Ü., Rest. Uzm. Y. Mim

Metin Başaran, Gazi Ü., İnş. Müh.

Bahri Türkmen, O.D.T.Ü., Mak. Y. Müh.

Yaşar Arzu İşeri, A.D.M.M.A., Elk. Müh.

Engin Aktaş, K.T.Ü., Peyzaj Y. Mimarı

Yardımcı Ekip :

Osman Karatepe (maket)

Umut Cantürk (maket)

3. Ödül Jüri Raporundan

“...Bu öneri, kalenin iç mekanın algılanmasını zayıflatacak bir yapılaşma izlenimi vermekle birlikte seçilen malzemelerdeki şeffaflık, narinlik, yalınlık ve ayrıntılarındaki ustalık nedeniyle eski ile yenin birlikteliğini yansıtan çağdaş mimari çözümü ile olumlu bulunmuştur. Ancak yapısal yoğunlukta, kalenin anıt yapı özelliği açısından problemli bulunmakla beraber iç mekanlardan surların algılanmasına her yönde olanak sağlaya şeffaflık dikkate değerdir. Sur içinde oluşturulan yapısal yoğunluğa karşın yeni bir mahalle düşüncesinden yola çıkan iç mekan organizasyonlarındaki yetkinlik, mekanların ve peyzaj önerilerinin yatayda ve düşeyde birbirine eklemlenmesi, önerilen işlevlerin ayrıntılarındaki özen ve özellikle bodrum kattaki program zenginliği açısından olumlu bulunmuştur. Yapıya ilişkin detaylardaki rasyonelliğe karşın surlara dayanan gergi demiri düşüncesinden hareketle önerilen saçaklar yine de restorasyon ilkeleri açısından doğru bulunmamıştır.”

Seçimler nedeniyle, idare uygulamayı hızla gerçekleştirmek istiyordu. İkinci aşamadan sonra, kazananın hızla yapılabilir hale gelmek zorunda kalacağını düşündüğümüz için, olabildiğince detaylı bir sunuşun öne çıktığı bir sonuç oluştu. Mesela ikinci ödül, ikinci aşamada biraz daha yetkin bir performans gösterebilseydi, birinci olabilirdi.

Kemal Nalbant : İki aşamalıdan hedeflenene ulaştığınızı düşünüyor musunuz?

Sevgi Lökçe : Bunu bana kişisel olarak değil de jüri başkanı olarak soruyorsanız, yaşanan bütün sıkıntılara rağmen jüri kendi oylarıyla hedefe ulaştığını, oyları ve özgüveniyle ortaya koymuştur.

Mehmet Soylu : Birinci etap sonucuyla ikinci etap sonucu arasında seçilen projelerin kişisel olarak üst düzeye doğru taşındığı konusundaki jüri eğilimini mi kastettiniz?

Sevgi Lökçe : Sürece ilişkin söyledim.

Mehmet Soylu : Birinci seçilen proje mal sahibini memnun etti mi? Mal sahibi bu yarışmadan beklediğini aldı mı? Çünkü çoğu kez jürinin seçtiği projeyi mal sahibi beğenemeyebiliyor. Ankara Büyükşehir Belediyesi yarışmasında olduğu gibi. Bu yarışmaların sürekliliği açısından çok önemli. Kayseri’de belediyenin beklentileriyle jürinin yaptığı seçimler örtüştü mü?

Sevgi Lökçe : Başlangıçta jüri, program vermeme konusunda dirençli davrandığı için, onlar da içten içe bir pişmanlık duymuş olabilirler. Ama kolokyumda jüriye teşekkür ettiler; seçilen projenin uygulanması için ellerinden gelen çabayı göstereceklerini ve %99 yapmayı planladıklarını söylediler. Hatta müze isteyen danışmana da “başka yerde müze sözü veriyoruz” dediler. O nedenle, “ne umduk, ne bulduk” gibi bir durum söz konusu değil.

Saadet Sayın : Elbette jürinin değerlendirmesine her durumda saygı duymak gerekir. Ancak jüri raporlarında belirlenen değerlendirme ölçütleri ile yarışma sonuçlarını karşılaştırdığımızda vahim bir şekilde çeliştiklerini görüyoruz. Mesela 1. aşama değerlendirme raporunda diyor ki:

“... Kalenin beden duvarları ve temellerinin zarar göreceği bir yapılaşma olmaması gerektiğine.” Oysa, iç kale alanında yaklaşık 7-8 metre kazılarak toprağa gömülen bir yapılaşmanın gerektirdiği kazı çalışmaları ve sonrasında, surların zarar görmeyeceğini hiç kimse garanti edemez.

“... Kale’nin anıtsal özelliği ile avlusunun bütünlüğünün ve dış çevre ile uyumunun öncelikle dikkate alınması.” Jüri tarafından “avlu” olarak tanımlanan alana “iç kale” denir. İç kaleyi çevreleyen duvarlara da “sur” denir. Savunma amaçlı kalelerin yanısıra yerleşim alanı olarak günümüze gelen kaleler de vardır. Bu alanda cami, kilise ve benzeri yapılar ile konutlar yer alır. Kayseri Kalesi de bu niteliktedir. Kale surlarının yanısıra ‘kullanım değerlerinin de korunması’ evrensel bir ilkedir. Asırlardan beri yeryüzünde yerleşik bir yapılanmanın bulunduğu bir alanın fiziksel yapısını tamamen alt üst ederek yapıları gömmek ve yaşamı yeraltına alarak anıtsal yapıyı tabulaştırmak ‘koruma’ kavramı ile çelişen bir yaklaşımdır. Kayseri İç Kalesi’nde asırlardan beri yerleşim alanı olarak çeşitli toplumların barındığını biliyoruz. Bu alanda bilimsel bir kazı yapılmadığı, 1983 – 1984 yıllarında dönemin Müze Müdürü tarafından 5m’ye kadar inen noktasal sondaj kazısının yapıldığı ve kalıntı bulunmadığından (şifahen) söz ediliyor ve yazılı-çizili herhangi bir belge bulunmadığı da ifade ediliyor. Yani Jüri, bilimsel ve somut bir belgeye dayanmadan, “şifahen” aktarılan söylentilerle, alanın tamamen kazılabileceğine karar vermiştir.

Sonra Jüri, “... Tasarımın biçimsel çözümünün, anıtsal kalenin tarihsel bağlamı ile ilişki kuramadığı”nı ifade ederek burçların işlevlendirilmemesini eleştiriyor ve “...Kalenin özgün iç mekanının ve burçlarının işlevlendirilmesi” önerisinde bulunuyor. (37 Sıra nolu projenin jüri değerlendirme raporundan) Birincilik ödülü alan projede, rölövelerin yetersiz olması gerekçe gösterilerek burçların işlevlendirilmediğini görüyoruz. Rölöveler, bu aşamada işlev önerisi için yeterli niteliktedir. Uygulama aşamasında sağlıklı müdahale kararı geliştirmek için daha ayrıntılı rölöve ihtiyacı gerekebilir. Ancak birincilik ödülü alan projenin, tamamen toprağa gömdüğü yapıyı - istese de - burçlarla ilişkilendirmesi ve bütünleştirmesi imkansızdır. Ayrıca

Ekip Temsilcisi :

Lütfü Ünver, İ.T.Ü., Y. Mimar

Ekip Üyeleri :

Prof. Dr. Hasan Şener, İ.T.Ü., Y. Mimar

Doç. Dr. Can Ş. Binan, İ.D.M.M.A., Rest. Uzm. Y. Mimar

Danışmanlar :

Prof. Dr. Rengin Ünver, Y.T.Ü. Y. Mimar

Hüseyin Kaya, Gazi Ü. Mak. Müh.

Prof. Dr. Ahmet Cengiz Yıldızcı, İ.Ü. (Orman Fak.)

Yardımcı Ekip :

Müjgan Pehlivan

Aylin Çorakçı

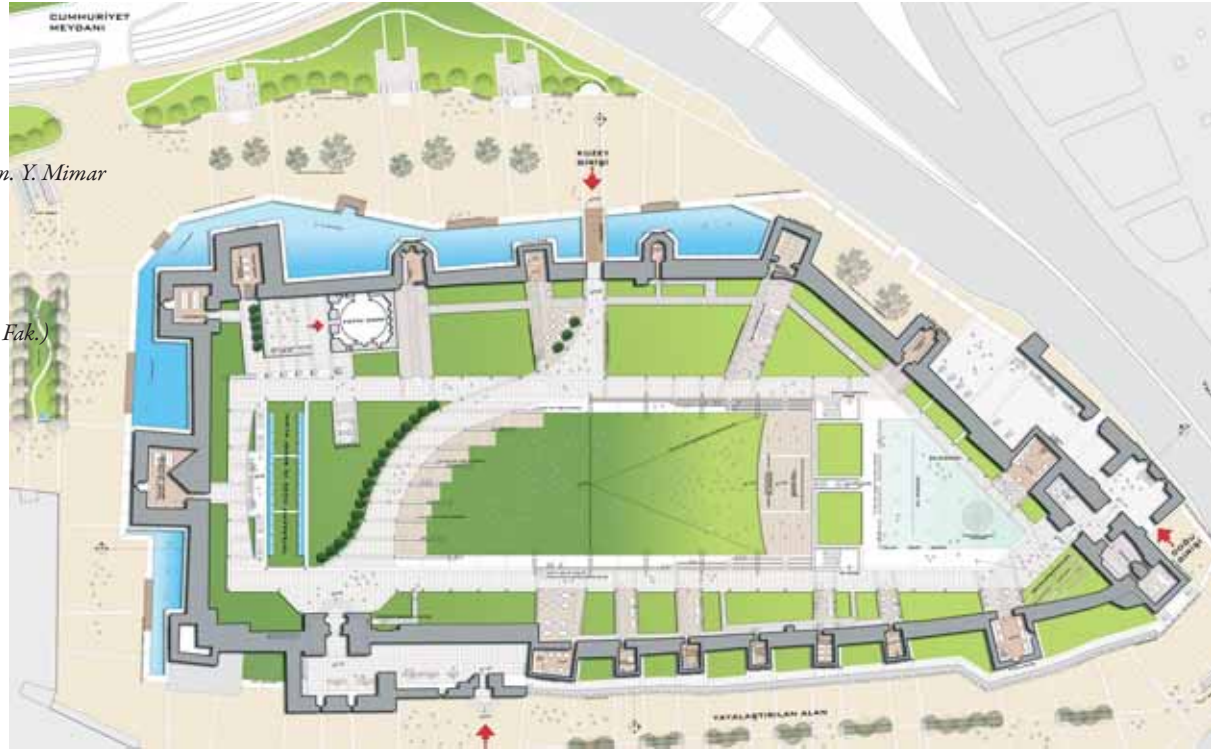
Ebru Ünver

Dilek Çankır

Nazım Çeti

İlknur Karlı

Şafak Delici

Mansiyon Jüri Raporundan

“Yarışmanın birinci aşaması sonucunda bir kültür ve sanat alanı olarak daha kapsamlı ve ayrıntılı bir program istenmiş olmakla birlikte ikinci aşamada sunulan projede bu konuda herhangi bir gelişme-ilerleme olmadığı saptanmıştır.

Proje minimalisttir. Mekansal bileşiminde hiçbir gelişme olmamıştır. Kullanım alanlarının iklimsel değişiklikler gözönüne alınarak artırılması önerilmişti ancak bu yönde de herhangi bir ilerleme sağlanamamıştır. Ayrıca programdaki mekanlar iyi tanımlanmamış ve ihtiyaçları karşılayacak boyutlara ulaştırılamamıştır. Çok geniş tutulan çim alanları hem bakım hem de kullanım zorlukları getirmektedir. Kış koşullarında da kullanıma olanak sağlaması istenen projenin kış kullanımı jürinin beklentilerine cevap verememektedir.”

burçlarda mevcut olan kullanılabilir nitelikte yaklaşık 1500 m2 kapalı alanın kullanılmaması, ekonomik değerlendirmenin de göz ardı edildiğini gösteriyor.

Bir başka kriter “...Çevresel koruma, ekonomik boyut ve ekolojik dengelerin göz önüne alınması, geri dönüşümün ve sürdürülebilirlik konularına duyarlı davranılması.” Ödül alan projelerin, çevresel koruma ve ekonomik boyut kavramlarıyla çeliştikleri gibi, geri dönüşüm ve sürdürülebilirlik bağlamında da çelişkili olduklarını görüyoruz. Mimari ve arkeolojik değerlerin niteliklerinin korunarak, alan veya yapıya minimum düzeyde ve geriye dönüşümü mümkün müdahale yöntemini benimsemek, evrensel bir koruma yaklaşımıdır. Jüri yarışma şartnamesinde ve değerlendirme ölçütlerinde bunu istiyor ancak ödül verdiği projelerde her nedense bu kavramları göz ardı ediyor. Bütün alan kazılarak toprağa gömülen betonarme bir yapının geri dönüşümü mümkün değildir! Ayrıca, çevresel koruma, ekonomik boyut ve geriye dönüşüm ilkeleri doğrultusunda tasarlanan projemizi de, jüri ‘kalıcı yapı olmadığı’ gerekçesiyle elemiştir.

Jüri değerlendirmelerinde görüldüğü gibi koruma ‘tabu’ değildir. Kültür varlıkları çağdaş teknik ve yaklaşımlarla işlevlendirilerek toplumun kullanımına sunulabilirler. Yeter ki koruma ve kullanma dengesi, uluslararası koruma yaklaşımları çerçevesinde sağlansın.

Sevgi Lökçe : Kolokyumda tartışılan şeylerin tekrar projeler üzerinden tartışılmasını doğru bulmuyorum. Değerlendirme ölçütleri genel geçer ölçütlerdir. Hangi yarışmada jüri 5–6 maddelik kriterlere bütünüyle uyan bir ödüllendirme yapmıştır?! Normaldir bu. Sydney Operası’ndaki gibi, başta elenen bir proje birinci bile olabilir. Bu, değerlendirme ölçütlerinin olmadığı, uyulmadığı anlamını taşımaz. Konteynırları vinçlerle getirip koyan projeler vardı ve onlar da elendi. Somut bir durum var: Orada kazı yapılmış, çünkü Ümit Serdaroğlu’nun projesi uygulanmış! Yarışma şartnamesinde de gösteriliyor... Daha önce “hiçbir şey yapılamaz” denilen alanda, aynı kurulun bir üyesi projesini yaptırmış!

Hasan Özbay : Kolokyuma katılma ve sergiyi gezme şansım olmadı. Kazananları internet ortamından gördüm. Bu açıdan özellikle birinci aşamaya katılan projeleri görmemenin dezavantaj olduğunu bilerek, bir iki şey söylemek istiyorum. Yarışmaya katılan bir ekip olarak bizi en çok şaşırtan şey, böyle bir kaleyi çevresinden soyutlayarak tasarlamak zorunda kalmış olmaktı: Çevre yapılmış, raylı sistem uygulanmış, yollar açılmış... Hatta verilen şartnamede kaldırım kaplamalarının rengi bile belliydi ve yarışmacılardan bunları aynen çizmeleri bekleniyordu. Soru-cevaplarda bunlara müdahale edilmemesi bile belirtildi. Keşke bu yarışma daha erken çıkabilseydi ve Kale’nin kentle ilişkisi de tartışılabilseydi.

Burada yaşanmış bir süreç var: Kuzey kapısı fi tarihinde açılmış ve “kapansın” diyen 40 tane kurul kararı var ama kapanmamış. Kapanamaz da çünkü kent başka yere doğru büyümüş. Kuzey kapısının kapatılmasını istemek artık gerçekçi bir tavır değil. Korumacı olarak bakıldığında kapatmak gerektiği söylenebilir ama ben kent ölçeğinden baktığım zaman Kuzey Kapısı’nın olması gerektiğini söylerim ve hatta bana kalırsa bir de batı kapısı açardım! Tabi biz öyle bir şeye cesaret edemedik. Özetle, yarışmayı kent ölçeğinde ele alabilseydik tasarımlar biraz daha zengin bir noktaya taşınabilirdi.

Kale’nin içinde yapı olması mekânın doğasına ters bir durum değil. Ancak anladığım kadarıyla jüride (belki de Serdaroğlu projesinin kötü yapılmasından ve kötü kullanımından kaynaklanan tepki nedeniyle) içeride az yapı yapmak, yoğunluğu azaltmak, biraz temizlemek, salaşlığı ayıklamak... gibi bir duygu baskın gelmiş gibi gözüküyor. Ama birinci ve ikinci projeler, kale içini boşaltmakla kalmıyor, bir de üstüne oyuyorlar. Zaten kapalı ve çeperleri tanımlanmış bir mekânın içinde yeni bir şey yapacağınız zaman, onu bir daha oymanın bir mantığı yok! Özellikle ikinci projedeki 6 tane amfiyi ben pek inandırıcı görmüyorum. Ama tabii ki bodrum kat kullanılabilir. Zaten Serdaroğlu binası belli alanları kazmış, sondajlar yapılmış vs.

Bence en büyük sorun, içeriği tamamen boşaltmak. İçeriği tamamen boşalttığınız zaman mekânın asıl sürprizi kayboluyor. Bu açıdan üçüncü proje ilginç ama ondaki ölçek de bu yapıyı “yoruyor”. Bazı yapılar var ki zaman içinde yoruluyorlar. Bu strüktürel bir yorgunluk değil, yapı

Ekip Temsilcisi :

Yrd. Doç. Dr. Murat Dündar, *YTÜ, Y. Mimar*

Ekip Üyeleri :

Prof. Dr. Cengiz Bayülgen, *İTO (İTÜ), Y. Mimar*

Yrd. Doç. Dr. Nihal Uluengin, *D.G.S.A., Rest. Uzm. Y. Mimar*

Sinem KÜLTÜR, *B.Ş.Ü., Mimar*

Hasan Can Kamburoğlu, *B.Ş.Ü., Mimar*

Danışmanlar :

İrfan Balıoğlu, *İ.T.Ü., Y. İnş. Müh.*

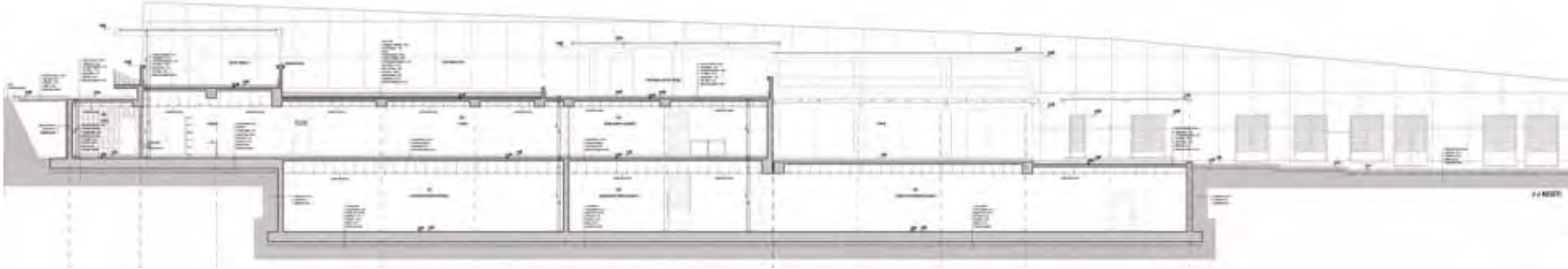
Serhat Savaş Balık, *Kocaeli Ü., Mak. Müh.*

Alpay Adalı, *YTÜ, Elk. Müh.*

Yardımcı Ekip :

Pınar Sunar, *B.Ş.Ü., İç Mimar*

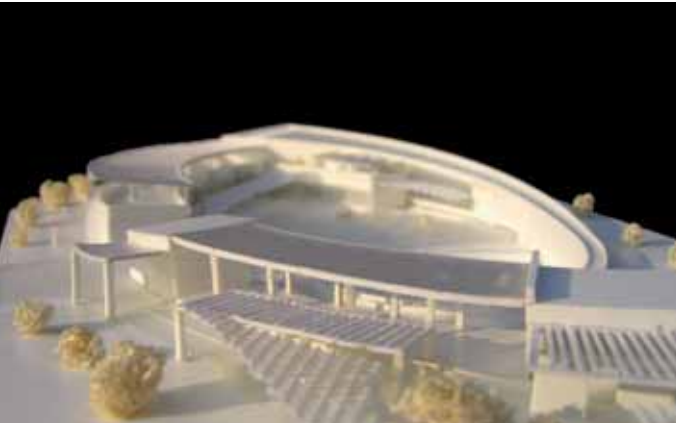
Efsun Ekenyazıcı, *YTÜ, Y. Mimar*

Mansiyon Jüri Raporundan

Tarihi çevreye az müdahale etmesi ve sur duvarları ile kendisi arasında doğal bir peyzaja olanak sağlayacak mesafenin tanınmış olması bakımından olumlu bulunmuştur. Kale'nin kendi içinde surlarla yarışmayan yeni bir "iç mekan" önerilmesi, fikir olarak olumlu bulunmuştur. Tasarımın biçimsel çözümünün, anıtsal kalenin tarihsel bağlamı ile ilişki kuramadığı görülmekle birlikte, kalenin kendi kapalı geometrisi içinde, açık hava anfisini kendisine odak olarak alan sarmal bir eğriselliğin oluşturulması ve bu eğrisellikle ortak kullanıma açık bir mekanın tanımlanması olumlu bulunmuştur.

Projeden beklenen gelişmeler yeterli bulunmamıştır: Orta alanın nasıl kullanılacağı belirsizdir. Caminin çevresi yeteri kadar geliştirilememiş, binanın çatısı için önerilen fonksiyonlar gerçekleştirilememiştir. Biçimsel kaygı hala ön plandadır. Bu nedenlerle iç mekanlar sıkıcı ve yeknesaktır. Yaz kış kullanımı net değildir. Proje raporları yetersiz bulunmuştur.

yüklendiği işlevlerden dolayı yoruluyor. Burada da kanımca bu yapıyı biraz "dinlendirmek" gerekiyordu. Biz bunu yapmaya çalışmıştık; amacımız, kalenin üstündeki misyonu biraz hafifletmekti.

Kemal Nalbant : Bu kriterler meselesinde, onları baştan yazarsınız ama hiçbir yarışmada hepsine aynen uyulduğunu görmeyebilirsiniz. Ama ben bu yarışmada, şartnamenin diline de yansıyan ve sonra kriterlerle devam eden bazı algılama sorunları ve koruma hataları yapıldığını düşünüyorum. Buna bağlı olarak, ortaya çıkarılan 6 tane tasarımın da bu temel hataların üzerine bina edildiğini düşünüyorum. Şöyle ki:

Kriterlerde, kalenin anıtsal özelliğinin dış çevreyle uyumunun dikkate alınması gibi çok önemli bir vurgu vardı. Benim de yarışmaya girmemi en çok etkileyen şeylerden biri, kaleyi çevresiyle beraber ele alacağımızı düşünmekti. İç Kalenin Kayseri Cumhuriyet Meydanı'ndaki hali içler acısı! Keşke dış çevre düzenlemesi de bu yarışmayla beraber açılsaydı. Yarışmacıların dışarıyla olan ilişkilerinde yeniden kurgulanması gereken çok önemli şeyler vardı ve bunlar kaçtı.

İç-kale'nin, Kayseri'deki bugünkü pozisyonunda da sorun var: Yarışmanın dokümanları arasında verilen araştırmalar ve eski resimlerin hepsi gösteriyor ki, eskiden bir mahalle vardı burada. 1980'li yıllarda oldu-bittiyle Ümit Serdaroglu'nun projesi yapıldı ve bence bu yarışmanın amacı, belki bir anlamda bu sorunun bertaraf edilmesi idi. Kalenin yeniden yapılanmasında buranın bir boşluk olarak ele alınmasının (3. proje hariç seçilen diğer 5 ödül böyle ele alıyor) çok temel bir yanlış olduğunu düşünüyorum.

Saadet'in zeminle ilgili söylediklerine %100 katılıyorum. Bunu biraz da deneyimlerime dayanarak söylüyorum: Gaziantep Kalesi'nde, Kız Kalesi'nde ve başka birkaç kalede çalıştım ve uygulama sürecinde sıkıntılar yaşadım çünkü kazılara ilk başladığımız noktayla son nokta arasında büyük farklar oluştu. Kazılarda müthiş şeyler çıktı. Mesela Kız Kalesi'nde, kaleden daha eski, 9-10.yy'a uzanan bir Bizans Sarayı bulundu. Ümit Serdaroglu'nun o binaları yaparak alanda belli oranda tahribat yaptığı kesin. Ama Danışman jüri üyesi Mehmet Çayırdag'ın jüriyi çok ciddi bir şekilde yanılttığını düşünüyorum: "...5x5'lik sondaj kazılarıyla baktık, bulamadık" diyerek bizi ikna edemezsiniz. Dolayısıyla kazılar yeniden başladığında, bu proje müthiş bir tahribat yaratacak.

Kalenin kentle olan ilişkisinde dramatik bir durum var: Kale 11-12. yy'la kadar iç kalenin bulunduğu nokta kentin bittiği nokta iken ve o yalnızlığın gerilimine sahipken, şimdi birden kentin en temel noktasında, adeta bir tiyatro dekoru gibi duruyor. (Kayserililer, film gereği üzerine haçlı bayrağı asılmasına bile müdahale ediyor.) Ben kuzeydeki kapının kapanmasının çok önemli ve pragmatik olduğunu düşünüyorum. Bu kapının bir tür tahribat yarattığını düşünüyorum. Özgün güney ve doğu kapıları farklı: Mahmut Akok restitüsyonlarında "kapı yapı takımları" diyor bunlara. Bunların her biri kale mimarisinde belki 300-500 yıllık deneyimlerin üst üste binmesiyle oluşmuş unsurlar: bir defa hendekler var, köprüyle dış avluya giriyorsunuz ve şaşırtılmış kapılardan geçiyorsunuz... Bu kapıların yanında 'onarım yapacağız' bahanesiyle yeni bir kapı açıp, kapatılması kararını 20 sene boyunca kurul kararlarına yazıp, ondan sonra bu kararları yok varsaymak, kendinizle çelişmektir!!

Esas olarak, bu kalenin yeniden ele alınmasında yapı yapılabilir. Geri dönülebilirlik ana hedefini bir tarafa bırakmasızın... 11. 12. yy'dan 19. yy'la kadar süren ve kalenin dinamik bir kent parçası olma özelliğinin, yeniden, bu kültürel başlık altında yapılanması idi temel problem. Ben de böyle ele aldım bu konuyu.

Abdi Güzer : Ben biraz daha genel bir açıdan bakmaya çalışacağım: Bu özel bir yarışmaydı. Birincisi, restorasyon uzmanıyla mimarın beraber çalıştığı ender bir yarışmaydı ve koruma konusu vardı işin içinde. İkincisi çok uzun süredir çıkmayan iki aşamalı yarışmalardan birisiydi. Bence önemli olan -ki kendi projemde bunu yapmaya çalıştım- bir üçüncü boyutu daha vardı: bu proje, bağlamı itibarıyla hem mimarlık hem kent adına özgün bir ürün vermeye açık bir projeydi.

Ekip Temsilcisi :

H. Sinan Omacan, İ.T.Ü., Y. Mimar

Ekip Üyeleri :

Didem Teksöz Büyükkışık, İ.T.Ü., Y. Mimar

S. Yıldız Salman, İ.T.Ü., Rest. Uzm. Y. Mimar

Danışmanlar :

Orhan İlkay Ergüneş, Y.T.Ü., İnş. Müh.

S. Cevat Tanrıöver, İ.T.Ü., Mak. Müh.

İsmet Defne, Y.T.Ü., Elk. Müh.

Meltem Erdem, İ.Ü., Peyzaj Mimarı

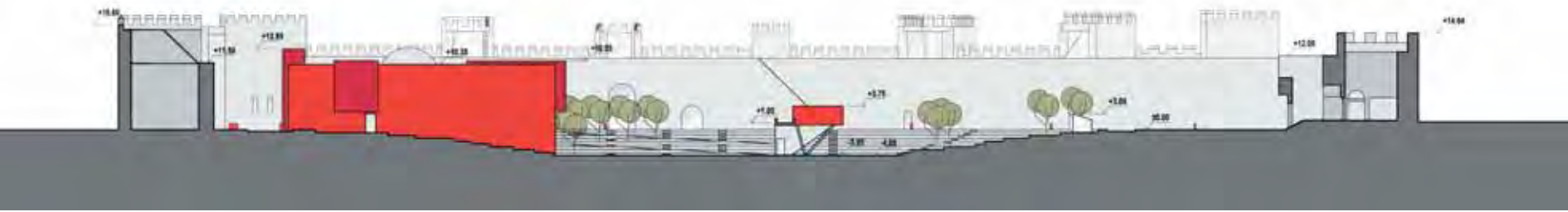
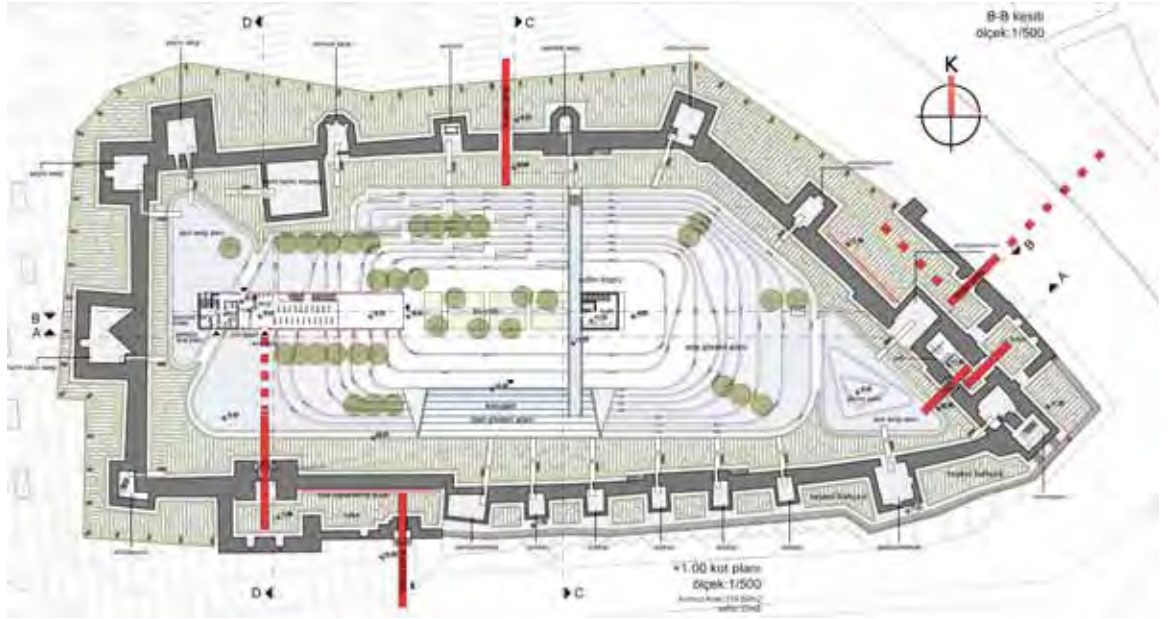
Erdoğan Kolcu, O.G.Ü., Mimar

Yardımcı Ekip :

Merve İnce, İ.T.Ü., Mimar

İrfan Ertiş, İ.T.Ü., Mimar

Yavuz Selim Yılmaz, Erciyes Ü., Mimarlık Öğr.

Mansiyon Jüri Raporundan

Projenin ikinci aşamasında beklentilere paralel bir gelişme görülmemiştir. Projenin programı zayıf kalmıştır. Plan 1/500 ölçeğinde kalmış ve anfi gibi bazı önemli mekanlar gelişme gösterememiştir. Burçlara ilişkin önerilen işlevler ve mekansal organizasyon olumlu bulunmuştur. Bununla beraber ayrıntı çizimlerinde gösterilen bakır yağmur iniş boruları perspektiflerde görülmektedir ve bakırla yapıldığı belirtilen bu borular kalenin iç duvarlarının görüntüsünde hem kirlilik açısından hem de suyun surlara vereceği zararlar açısından olumsuz bulunmuştur. Korugan olarak adlandırılan kırmızı kütlenin içinde yer alan anfi kullanım açısından çeşitlilik göstermemektedir. Ayrıca arazinin topoğrafyası göz önünde tutulmamıştır. Projenin yaz ve kış kullanımı minimal ölçeklerde kalmaktadır. Kültür etkinlikleri programının geliştirilmesi, zemin üstü ve zemin altı işlevlerle burçlardaki işlevlerin artırılıp ilişkilendirilmesi istenmesine rağmen bu konu eksik kalmıştır.

Proje yarışmaları genelde ikili bir hedef ve anlam barındırıyorlar. Bir yandan işverenin beklentileri doğrultusunda bir yapıyı elde etmek, ama diğer yandan da hem mimarlığa hem kente katkıda bulunmak. Yapının ve bağlamın özelliğine göre bu hedeflerin birbirlerine göre ağırlığı değişkenlik barındırabiliyor. Bazı yapılarda hakikaten işlevin, daha doğrusu işverenin beklentilerine uygun seçimler ön plana çıkarken bazı yapılarda kente ve mimarlığa bir şey katma beklentisi daha ağırlıklı olabiliyor. Daha çok kültür ve sanat yapıları böyle yapılardır. Mesela Prag Kütüphanesi yarışmasında jüri neredeyse “ne isterseniz yapın” demiştir. Ben bu yarışmayı biraz böyle bir anlayış sağlayacak bir şans olarak gördüm. Fakat öte yandan da bizim jürilerimizde ve yarışma geleneğimizde, gelenekselleşerek yerleşmiş bir “konsensüs arama” olgusu var ve ben bunu çok tehlikeli görüyorum. Bu konsensüs jüri üyelerinin kendi arasındaki bir konsensüs olabiliyor, proje beklentilerine yönelik bir konsensüs olabiliyor, mimarlığın verdiği tepkiyle işverenin istediği arasında bir konsensüs olabiliyor... Genellikle bunların bir bileşkesi aranıyor: “Hem belediyenin isteklerini kabul edelim, hem de korumacılar/mimarlardan çok tepki almayalım.” gibi... Bu konsensüs bazı yarışmalarda olabilir ama bu tür yarışmalarda jürinin cesaretini çok önemli görüyorum. Konsensüs derdi olmayan, “pozisyonel” bir öneriyi öne çıkarıp altını çizerek, bazı kesimleri karşınıza almayı göze alarak, mimarlık ve kent adına uzun vadede tartışmalara açık olabilecek bazı tavırları öne çıkarmak gerek. Bu tabii ki sadece jürinin sorunu değil, mimarlardan gelecek tepkiyle de oluşan bir durum: Eğer projelerle önünüze bir şey gelirse onu desteklersiniz, gelmezse desteklemezsiniz... Burada ise gördüğüm tavır “...Bu iş sonradan başımıza dert olmasın, koruma açısından çok titiz davranalım” meselesinin çok öne çıktığı. Boşluk duygusunun, mekansal ve programa yönelik bir tercih olmaktan çok, bu kaygı ve korkunun sonucunda, iç güdüsel olduğunu düşünüyorum.

Biz de başlangıçta bunu kendi aramızda tartıştık: Jüri muhtemelen kaldırılmış bir platform içinde o boşluğu olduğu gibi koruyan, yapıyı neredeyse yok eden, ikinci düzlem gibi yapan projelere çok prim verecekti. Bizim ilk yaklaşımımız da böyleydi. Sonra düşündük ve dedik ki, bu tavır sonuçta birtakım işlevleri barındırmanın ötesinde fazla bir şey yapmayacak. Biz buradaki ölçeği abartabilir, yapıyı yükseltebiliriz. Burçlarla ilişkileri farklı düzlemlerde kurabiliriz. O zaman burçlar görsel olarak algılanan bir şey olmaktan çıkıp doğrudan programın parçası olma şansına kavuşabilir. İkincisi bir gece kullanımında ışık etkisi kullanılır. Cam-çelik prizma hafiftir, kaldırılabilir, hatta eklenip genişletilebilir... Ama sonunda, kendi kimliğini, çağdaş varlığını koruyan bir yapı yapmaya gittik. Bana göre yeterince cesur bir sonuç da olmadı. Bu bizim kendi içimizdeki konsensüs arayışımızdı.

Tersten gittiğimde şöyle düşünüyorum: Bu anlamda biz bir fırsatı kaçırdık. Sadece Jüriyi kastederek söylemiyorum, yarışmacılar açısından da kaçtı. Jürinin cesaretlendirici olması çok önemliydi. İki aşamalı yarışma bunu işlevselleştirmek için önemli bir araç. Aksi takdirde iki aşamalı bir yarışma bir angarya olmaya dönüşüyor. Zaten buradaki birinci aşamada, herhangi bir yarışmanın detayında çizimler isteniyordu. Halbuki iki aşamalı bir yarışmada şu olabilirdi; A3 boyutunda eskizler, bir yarışmacının birden fazla öneri getirebilmesi ve jürinin ileri götürülmesini istediği 7-8 fikri seçip “al bunlara devam et” demesi... O zaman iki aşamalı bir yarışma işlevselleşebilir. Ben burada neden iki aşamalı olduğunu anlamış değilim.

Buradaki işlev ise tamamen işin “mazereti” diye düşünüyorum. Sonuçta atıl duran bir yeri açmak, kentin merkezini yapmak istiyorsunuz. Burada üç temel konu var: Birincisi, Kayseri’yi uluslararası düzeyde yenilikçi bir mimarlığa geçiren bir şehir yapmak – ki bu fırsatı kaçırdığımızı düşünüyorum. İkincisi, burada elde edilen ürünün Kale’yi yeniden bir ilgi odağı, kentlinin akın akın geleceği bir merkez yapamayacak bir konsensüsle seçildiğini düşünüyorum. Üçüncüsü ve belki daha önemli olan, korumayla mimarlık arasındaki ilişki de, bir tür uzlaşma, birbirini denetleme ilişkisi olarak sınırlı kaldı. Oysa korumacılıkla ilgili bir şeyi tartışıyor da olabilirdik. Bu tür şeyler pozisyonel şeyler. Norman Foster British Museum’un avlusunu kapatınca milat oluşturdu ve ardından başka şeyler yapılmaya başlandı. Ama mesela Astana’da yine Foster’ın yaptığı piramit bomboş, çünkü işlevsel olarak kentle bütünleşik, onun bir parçası olacak şekilde düşünülmemiş.

Yakup Hazan : Koruma ve Restorasyon Uzmanları Derneği (KORDER) olarak bu yarışmayı önemsiyoruz. Jürinin koruma uzmanını müellif olarak istemesi isabetli bir karardı. Bu uygulamanın emsal olmasını bekliyoruz. Fakat jüri kompozisyonunda koruma uzmanlarının ağırlıkta olmaları gerektiğinde ısrar ediyorum. Koruma alanında proje yapan deneyimli uzmanlar yarışmaya farklı bir bakış açısı getirebilirdi.

Koruma bilimseldir. Her kararın arkasının bilimsel ve deneysel verilerle doldurulmuş olması lazım. Koruma alanlarındaki planlamalar veya projelendirmeler kişisel ve sezgisel temeller üzerine kurulamaz. Mimarlığın ise sezgisel yanı vardır. Mimarın özgürlük alanı sınırsız olmalıdır. Bu özgürlük alanı içinde yaratıcı düşünceler filizlenebilir. Koruma alanında mevcut tarihi bir yer ile ya da yapı ile karşı karşıya kalınır. Yaratıcılık var olan bir yer veya yapı üzerinden gerçekleştirilmelidir. Yerin ya da yapının yaşanmışlığını da mevcudiyetini de yok sayamayız. Koruma, farklı bilimsel grupların aynı konu üzerinde çalışıp ortak bir sonuç ürün elde etmesidir. Böyle bir alan içinde yaratıcılığın ne kadar zor ve kıymetli olduğuna dikkat çekmek isterim. Bu yarışmada da gerek jüri kompozisyonunun gerek yarışmacı kompozisyonunun uzman grupların bir araya gelmesi ile oluşması düşünülebilirdi.

Burası Anadolu'nun önemli merkezlerinden birisi, çok özel bir yer. Bu tarihi kent merkezinde, iç kalenin çevresinde, Hunat Hatun Külliyesi, Sahabiye Medresesi, Kale burç ve sur kalıntıları, kümbetler, tarihi camiler, kapalı çarşı, gibi tarihi yapılar var. Hatta, stadyumdan merkeze uzanan yaya hareketini, cumhuriyet meydanını ve metroyu da konuya dahil edebiliriz. İki aşamalı yarışmanın birinci aşaması, bütün alanı kapsayan ölçekte olmalıydı. Bölgeye ait plan kararları ve bu alan içindeki tarihi değerlerin her birine ne tür müdahalelerin yapılması gerektiği ve kullanım kararlarına ait genel kararlar birinci aşamada üretilmeli idi. İkinci aşamada ise bölgedeki tarihi yapıların her biri için çok sayıda yarışma çıkarılabilirdi. Hatta çok önemseniyorsa alt ölçekte çıkacak yarışmalar da kendi içinde iki aşamalı yapılabilirdi. Her yapı bütünden bağımsız değerlendirmeye çalışıldığı zaman, esasa ait düşünce olmadığı için kaygan bir zemin oluşmaktadır. Bu kayganlık bu tür alanlar için hiç istenmeyen durumdur. Yarışmanın birinci aşaması kentsel ölçekte olsaydı, üst ölçekte kabul görmüş kararlar jüriyi de rahatlatırdı. Sonuçlar jüri üyelerinin sezgilerine bağlı kalmayacaktı.

Jüri mantığı 'gelmiş olan ürünlerin elenmesi' üzerine kuruludur: Jüri, yarışmaya gelen projeleri eleyerek belli bir sayıya indirmek durumundadır. Birinci aşamada kentsel ölçekte olsaydı, birinci aşamadaki kararlar jüriyi de bağlayacağı için daha sağlıklı seçim yapılabilirdi. Bu yarışmada jüri kendi kararları içinde kapalı kalmıştır. Burada yapılacak tasarımın ucunun açık olması gerekiyordu. Mekanların ileride ele geçecek yeni verilere göre kendini yenileyebilmesi ve değiştirebilmesi söz konusu olmalıydı. Fiziksel olarak yere gömülmüş ve dondurulmuş mekanlar yeniden ele alındığında sınırlı müdahaleler yapılabilir. Belki bir sistem önerilebilirdi ve değişime eğilimi olan birtakım fiziksel mekanlar önerilebilirdi. Öyle yetenekli olurdu ki mekanlar, çıkacak

Abdi Güzer

Kemal Nalbant

Hasan Özbay

Saader Sayın

Yakup Hazan

olan artı ya da eksi değerleri, her seferinde kendi bünyesine alıp, bir şekilde değişme ve değiştirme özelliğine sahip olurdu.

Sevgi Lökçe : Jüri ilk toplandığında, daha program ve süreçle ilişkin kararlar ele alınmadan, öncelikle kalenin rölövesinin ve restorasyonunun yapılması gerektiği üzerine işveren ve danışman jüri üyeleri ile tartıştık. Önce yapının sağlam bir hale getirilmesi gerektiği söylendi ama bunun belediye açısından önceliğinin olmadığı anlaşıldı. Jüri, yarışmanın kentsel ölçekte ele alınması için çok çaba gösterdi. Kentsel çevrenin karakteristik öğeleri tartışıldı. Ancak yine işverenin kararları nedeniyle yeniden bir çevre/mezdan düzenlenmesinin kesinlikle olamayacağı söylendi ve sonuçta yarışma kalenin içiyle sınırlı kaldı. Mesela bir proje vardı üstünde durduğum; kentsel ölçekte inanılmaz büyüklükte bir alanı yarışma alanı olarak ele alan bir projeydi. Bir veya iki oyla elendi ilk aşamada. O tip öneriler vardı.

Burçlara ilişkin olarak, tüm değerlendirme aşamalarını geçen ve oylama sonucunda ön plana çıkanlardan bir proje, bu boşluğun korunması adına hiç burçları ellememiş. Ve diyor ki “rölövesi, restorasyonu yapıldığında burçlara yeniden işlev verilecektir”. Ben bunu yadırgamıyorum, bu yarışma mantığı içinde kabul edilemez bir durum değil.

Saadet Sayın : Edilemez. Çünkü 1.500 m2 üzerinde potansiyel bir alan söz konusu. Diğer taraftan arkeolojik alan kazılarak betonarme bir yapı inşa ediliyor.

Hasan Özbay : Rölövedeki bazı surların içinde “ölçülemedi, girilemedi” yazıyordu. İç mekanda olanı bilmiyoruz ki, neden olmasın?

Abdi Güzer : Ama bu fikir yarışması. Kullanılmayabilir ya da sonradan eklenebilir.

Sevgi Lökçe : Kalenin konut dokusuna gelince; eski resimlerin belli bir döneme ait olduğu, bir dönemden sonra da mahalle yaşamının yok olduğuna dair belgeler var. Bir tadilat söz konusu olduğunda, kalenin surlarının içerideki binaların taşlarıyla tamir edildiği bilgisi var. Bu işler yapılırken orada kazılar yapıldı ve bir şeyin çıkmadığı bilgisi var. Kent müzesinde bunun belgesi var. Serdaroğlu’nun projesi uygulanırken de bir şey çıkmadığı bilgisi var.

Mehmet Soylu : Jürinin korumacı üyeleri Yegan Kahya ve Deniz Mazlum da bu belgelere güvendiler mi, yoksa alanın içinden arkeolojik buluntu çıkabileceği gibi bir şüphe taşıdılar mı?

Sevgi Lökçe : Bu, Anadolu’nun neresini kazsanız karşılaşacağınız bir durum olarak düşünüldü. O zaman durum değerlendirilir ve gereken değişiklik yapılır diye bakıldı. Bunlar konuşulmadı diye bir şey yok! Aslında fikir aşamasını çok önemsiyorduk ama sürecin sonunda ben kendi adıma hayal kırıklığı yaşadım. Jürideki genel oylama, boşluğun korunması şeklinde gelişti. Bu bir gerçek.

Hasan Özbay : İkinci aşamaya gelen projelerde, birinci aşamada verildiğinden farklı bir gelişme var mıydı?

Sevgi Lökçe : Birincide ve mansiyonlardan Omacan ekibinde vardı ama diğerlerinde yoktu. Hatta biraz gerileme bile vardı projelerde. Benim karşı oy verdiğim bir proje kendince belli bir seviyede ilerlemişti. Birincinin çevresellik, sürdürülebilirlik ve ekolojik dengeyle ilgili detaylı önerileri, birinci olmasına neden olan faktörlerden biridir.

Sürecin sonunda, yarışmanın iki aşamalı olması konusunda pişmanlık yaşadığım gerçek: Yarışma Yönetmeliği imkân verse ve ikinci aşama davetli bir yarışma olsa, bence daha iyi olurdu. Doğrudan jüriyle muhatap olunabilen, farklı fikirlerin tekrar yarıştığı bir yöntemle. İster boşluğu korusun ister korumasın, jürinin takdiriyle ikinci aşamaya geçmiş projelerle, artık programı belli olmuş yarışma şekline dönülebilirdi. Jüri “Bu ana fikrinizi bu işleyle yeniden şekillendirerek ikinci aşamaya gelin” diyebilse daha iyi olurdu. Ama jürinin öyle bir şansı yoktu. Yarışmacılar ikinci aşamaya kendi tasarım kriterleriyle devam ettiler. İkinci aşama tekrar gibi oldu. Ödül vermeyelim dedik ikinci aşama için ama vermek zorundasınız dendi.

Yakup Hazan : Jüriler son zamanlarda genellikle akademisyenlerden oluşuyor. Akademisyenler de korkuyor ve ödülleri seçmiyorlar. Burdur’daki Otogar ve Ünye’deki Kıyı düzenleme yarışmalarındaki olduğu gibi. Oysa jüri sorumluluğunu alır ve ödülleri dağıtır. Yarışmalar için bir ton zaman ve para harcanıyor, sona geliniyor, bir bakiyorsunuz sonuç ürün yok! İdareler bu yüzden yarışma yapmak istemiyorlar... 75 tane öneri geliyorsa, jüri onlardan birini seçmek zorunda. Jüri olduğunuz zaman kendi düşüncenizin vücut bulmasını isteyemezsiniz. Ancak gelmiş olan ürünler arasından kendi içinde tutarlı olanları belirleyebilirsiniz.

Sevgi Lökçe : Ben ikinci aşama için, finale kalanlardan 6’sının da ortak beklentileri karşılamadığı durumda, jürinin en azından o aşama için bir müdahale şansı olmasını kastetmişim.

Yakup Hazan : Öyle bir durumda birinci dışında diğerlerini sıralayabilirsiniz.

Hasan Özbay : Yarışma Yönetmeliğinin yanılmıyorsa 23. maddesi, yarışma sonuçlandıktan sonra jürinin idareye bundan sonra ne yapması gerektiğini tavsiye etmesini söyler. O zaman jüri “Şu öneriyi birinci seçtik ama bunun uygulanmasını tavsiye etmiyorum.” diyebilir.

Kemal Nalbant : Ben jüri kompozisyonunda uzmanlıklar açısından bir sorun olduğunu düşünmüyorum ama o danışman tarihçi üyeyi ayrı tutuyorum: O bir bahtsızlık. Ama 6 proje seçilinceye kadar bir sürü tartışma oldu, parmaklar kaldırıldı indirildi... Acaba, Sydney Operası’nda olduğu gibi, “bunlara bir kez daha dönüp baksak” denmesine ihtiyaç var mıydı?

Sevgi Lökçe : Bu da oldu ama “bir daha geriye dönersek ben çekiliyorum” diyenler de oldu.

Kemal Nalbant : Bence burada temel bir yaklaşım sorunu var: Mesela birinci projede surların geriye dönürlülüğünün üstüne olumlama olmasının, restorasyon genel çerçevesi açısından sorunlu olduğunu düşünüyorum. Bu yaklaşımın da bu sonuçlara yol açtığını düşünüyorum. İç kaleyi surları ayrı, içindeki yapıları ayrı ele alırız diyebilmek için yeterli veri yok. Burada bir restorasyon master yaklaşımına ihtiyaç vardı. Jüri bunu parçalı görmüyor, bu yaklaşıma sahip gözüküyor. O yüzden de bu türden boşlukçu yaklaşımlara ve birinci projenin geri dönüşümlü olduğuna prim veriyor. Siz oraya kazmayla girdiğiniz zaman neye geri döneceksiniz ki?! Bu durumun son derece sorunlu olduğunu düşünüyorum. Sonuç olarak da bu projenin yapılamayacağını düşünüyorum.

JÜRİDEN NOTLAR

Hakan Mahiroğlu, Mimar / MO Kayseri Şube Başkanı / Danışman Jüri Üyesi

Mimarlık ortamında mimari proje yarışmaları, gerek mimarların kendilerini gerekse projelerini geliştirmeleri ve en başarılı sonuca ulaşılması bakımından oldukça büyük önem arz eden çalışmalardan biridir. Bu çalışmayı işveren, jüri, raportör ve yarışmacı dörtlüsü oluşturur. Yarışma, tüm rol sahipleri için çok zorlu ama bir o kadar da keyifli bir süreci içerir. Son zamanlarda yönetmeliklerden kaynaklanan sorunlar başta olmak üzere mimari proje yarışmaları birçok ortamda sorgulanmaya başlanmıştır. Bu bağlamda, Kayseri yarışmasında üstlendiğim görev vesilesiyle edindiğim deneyimi, ortama katkı koyacağını umarak paylaşmak istiyorum.

Kayseri İç Kale Yarışması'nda, Mimarlar Odası "geleneklerine" göre danışman jüri üyesi olarak görev almam 2008'deki ilk deneyimimdi. İdare 7 kişilik bir jüri öngörmüştü. Oda yönetmeliğine göre, oluşacak jüri için 4 asıl ve 2 yedek isim vermek gerekiyordu. İdare de bu isimlerden 2 asıl 1 yedek isimi seçip diğer 5 kişiyi, kendi belirlediği kriterlere uygun olarak seçebilecekti. Fakat idare burada odanın verdiği 4 asıl jüri üyesini ve 1 yedek jüri üyesini aynen kabul ettiğini açıklayarak son derece şık bir tutum izlemiştir. Ancak yasal sürecin başladığı o andan itibaren sayın Haydar Karabey mazeret bildirerek asıl jüri üyeliğinden çekilmiş ve yerine yedek üyelerden birinci sıradaki üyenin katılımıyla jüri oluşmuştur.

Sürecin başlama aşamasının öncesinde ve sonrasında mevcut yönetmeliklerin "mimari proje yarışmalarını" tıkayan unsurları tüm jüriyi ve idareyi ciddi anlamda sıkıntıya sokmuştur. Çünkü mevcut yasanın (KİK) konuya mimari proje yarışması açısından çok "hizmet alımı" şeklinde bakmakta olduğu, bu hizmetin niteliğine bakılmaksızın hizmetin alınıp alınmadığı noktasıyla ilgilendiği ve birçok olumsuz ama bağlayıcı unsuru özünde taşıdığı bir kere daha görülmüştür. Jüri ve idare birçok konuda eli kolu bağlanmış şekilde çalışma yürütmek zorunda kalmıştır. Bu bağlamda konuya mimarlar açısından bakıldığında bu süreçlerin bu şekilde devam edeceğini ve yarışmaların açılacağını düşünmek iyi niyetten ziyade hayalcilik olur kanısındayım. Aynı şekilde jüri açısından bakıldığında çaresizlik ve mevcut duruma uyma gerekliliği de işin keyfini bozan sonuçlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum mimari proje yarışmalarının basit bir hizmet alımı olmadığı noktasında incelenmeli, bu konuda mücadele edilmelidir.

Bütün bu zorlu sürece rağmen yarışma, takvimine uygun olarak tamamlanmış ve Yarışmanın da kazananı belirlenmiştir. Sürecin son aşaması olan kolokyum 29 Kasım 2008 tarihinde Kayseri Kadir Has Kongre ve Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Kazananlar ve jüri için yapılan ödül töreniyle kolokyum başlamış ve yaklaşık üç saat katılımcıların büyük ilgisiyle sürmüştür. Katılan 75 projenin de sergilendiği ortam, gerek fiziksel şartlar gerekse nezaket kuralları açısından oldukça başarılıydı. Kolokyumun içeriği ise mimarlık ortamına yakışır düzeydeydi: Yarışmacılar şartnameye ve seçimlere dayalı eleştirilerini nezaketle yaptılar ve düzey korundu. Benim için büyük bir deneyim olan "danışman jüri" üyeliğim, kolokyumun tamamlanmasıyla sona erdi.

Mimari proje yarışmaları mimarlık ortamının gelişmesi için son derece yararlı, gerekli unsurlardır. Ancak ülkemizdeki yasal şartlar sebebiyle mimari proje yarışmalarının gittikçe çıkmaza girdiği, açılan her yarışmayla birlikte farklı birçok sorunun gündeme geldiği açıkça görülüyor. Bu durumun bu şartlarla devam etmesi yarışma süreçlerinin tüm aktörleri için sakıncalıdır. Durumun değişmesi için konuyla ilgili tüm birimler bir an önce harekete geçmeli ve enine boyuna tartışmalarla sistem yeniden kurgulanmalıdır. Aksi taktirde, mimari proje yarışmalarına ait her sürecin sorgulandığı bu dönemde, yapılan tüm iyi niyetli çabalar da boşa gidecek, "yarışma" mekanizması çok büyük yara alacaktır...

Aradığınız tüm cevaplar, çözüm ortağınız ADA'da

OSB / FIBER CEMENT DIŞ CEPHE KAPLAMALARI / ÇATI PENCERELERİ
SHINGLE VE MEMBRAN / ÇATI PANELLERİ / VİNİL DIŞ CEPHE MALZEMELERİ

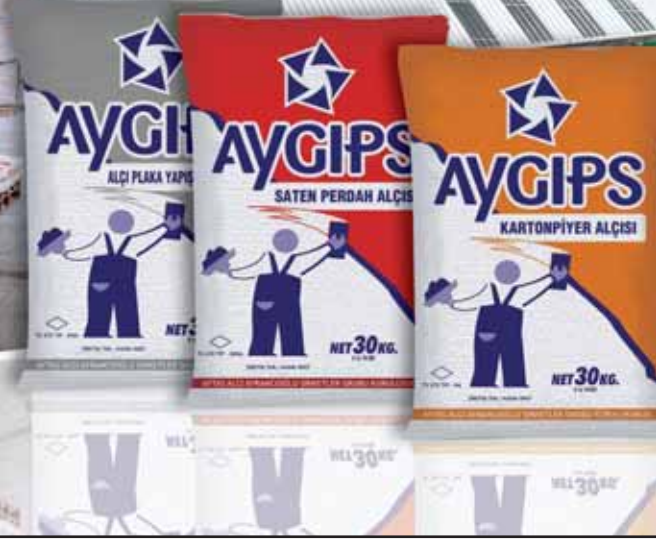
ADA DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

ADRES : Cevat Dünder Cad. No : 12 Ostim - ANKARA TEL : 0312.385 00 96 FAKS : 0312.385 49 88

www.adadisticaret.com

Alçının Parlayan Yıldızı

- Boyadan tasarruf sağlar
- Büzülmeden dolayı çatlak oluşturmaz
- Çatlama yapmaz
- Detay işler için idealdir
- Düzgün ve parlak yüzey oluşturur
- Ekonomiktir
- Estetiktir
- Isı tutucudur
- Özel dekorasyon amaçlıdır
- Sıva yükünü azaltır
- Tek katta düzgün yüzey oluşturur
- Toz yapmaz
- Uzun bekleme süresi gerek tirmez
- Yüksek mukavemet sağlar
- Yangın önleyicidir
- Yüksek ses emme özelliği vardır
- Zamandan tasarruf sağlar

AYGIPS

TOZ ALÇI

AYPAN

ALÇI PANEL

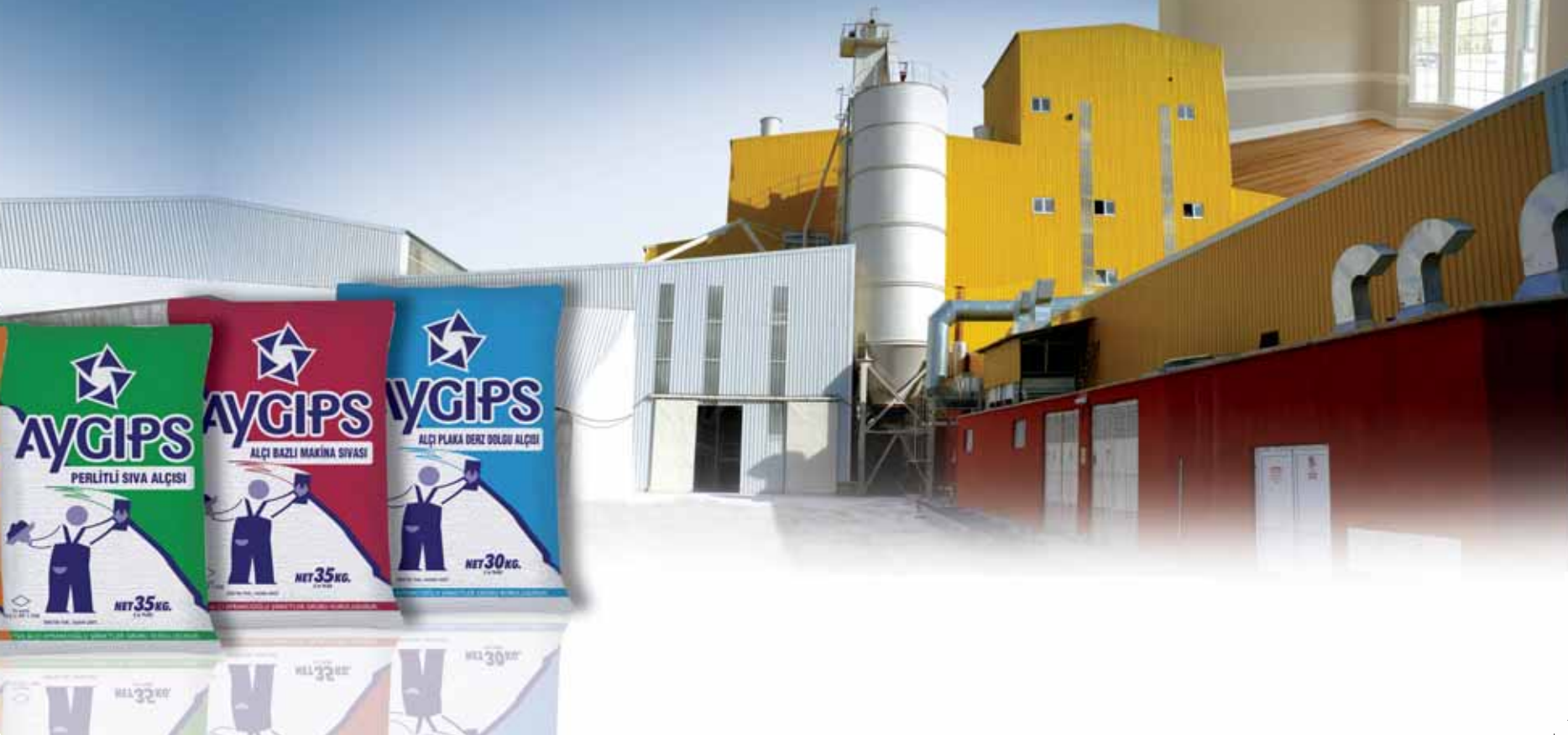
Zirveye giden en pürüzsüz yol

Ulusal ve uluslar arası alanda artan alçı bazlı yapı malzemeleri talebini karşılamak amacıyla kurulan Aytaş, farklı ürün gruplarını kapsayan Aygips ve Aypan markalarıyla sektöre bütünlüklü ürün seçenekleri sunmaktadır.

Aytaş tarafından üretilen toz alçı ürünleri, Aygips markasıyla hem sektörel hem de bireysel kullanıcılara sunulmaktadır. Aygips ürünleri yurt içi sektörün yanı sıra, başta Türkiye cumhuriyetler, Yunanistan ve Rusya olmak üzere birçok ülkeye ihrac edilmekte ve Aygips kalitesini sınırların ötesine taşımaktadır. Aygips günlük 1700

ton toz alçı üretim kapasitesine sahip tesisleri, 4.000 m2 stok alanı ve kalite odaklı yönetim anlayışıyla alçı sektörünün parlayan yıldızıdır.

Aypan markası ise alçı grubunu tamamlayan alçı panel ürünlerini kapsamaktadır. Aygips üretim tesisleriyle uyum içerisinde üretime geçecek ve Aygips kalitesini tamamlayıcı bir unsur olacaktır. 2009 Nisan ayı itibarıyla 15.000 m2 kapalı alanda yıllık 20 milyon m2 üretim kapasitesiyle faaliyete geçecek olan Aypan da Aygips gibi yapı sektörüne damgasını vuracak güçlü bir markadır.

ELEKTRİKLİ KAR BUZ ENGELLEME VE ZEMİNDEN ISITMA SİSTEMLERİ

UTT

Uğur Mumcu Cad. No.97/9 06700 G.O.P. / ANKARA
Tel: +90 312 446 1635 - 446 1655 Fax: +90 312 446 8779

LIVA-CONCEPT İTALYAN DUYGULARI İLE YAKINDA HİZMETİNİZDE...

LIVA-CONCEPT

LIVA-CONCEPT

Uğur Mumcu Cad. No:60 G.O.P./ANKARA
Tel: 0312 351 48 88
Faks: 0312 348 26 71
www.groupliva.com.tr

İTALDEKO

Ferah Sok. No:23/A Nişantaşı/İSTANBUL
Tel: 0.212 219 61 84-84
Faks: 0.212 219 88 07
www.italdeko.com

LIVA-CONCEPT bir Liva-mob® kuruluşudur.

Bianchini & Capponi

KORUMA SADECE TARİHİ YAPILARLA SINIRLANAMAZ

MODERN DÖNEMİN ‘ESERLERİ’

TSMD’nin organlarından “Eser Tesbit ve Tescil Kurulu”, mimarlık ortamı adına önemli yapıların belirlenmesi; bunların birer “mimari eser” olduğu vurgusuyla kamuoyuna duyurulması; ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nca tescil edilmesini sağlamak üzere girişimlerde bulunulması amacıyla 2007 yılında çalışmalarına başladı. Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulan Kurul’da, Aydan Balamir, Hasan Özbay, Müyesser Sönmez, Nesrin Yatman, Mehmet Soylu ve Yurdanur Sepkin görev alıyorlar.

Kurul’un TSMD adına sürdürdüğü bu çalışma, tescilli yapıların tescillerinin iptal edildiği bir dönemde yapılar üzerine konulacak “mimari eser” yazısının, henüz hiçbir hukuksal yaptırım olmasına rağmen, çevrede bir farkındalık bilinci yaratabileceği ümidiyle sürdürülüyor. “Eser” olarak belirlenecek yapılara ilişkin çalışma iki farklı eksende yürütülüyor: ya eser müellifi Kurul’a başvurarak yapının değerlendirilmesini isteyebiliyor, ya da Kurul kendiliğinden aday gösterebiliyor.

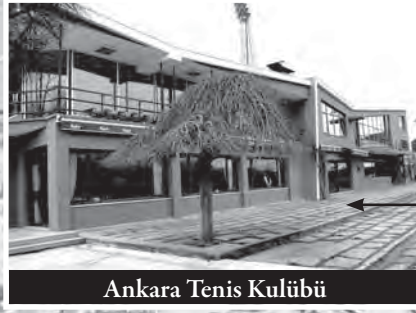
İzleyen sayfalarda göreceğiniz eserler, Kurul üyelerinin teklifi ile belirlendi. Bunlar dışında da aday gösterilen birçok yapı olmasına rağmen, projelerine ulaşılabilen ve fotoğraflarla belgelenebilen 10 yapıya öncelik verildi.

Kentlerimizdeki nitelikli ve “modern” mimarlık eserlerine sahip çıkma çabasının bir uzantısı olan bu çalışma, çok tartışmalı projelerin uygulandığı bir dönemde gerçekleşiyor: Kimliğini Osmanlı ve Selçuklu’da arayarak, ideolojik mesajlar veren ‘sahte’ yapılarla giderek rüküşleşen kentsel dokuda, nitelikli Cumhuriyet dönemi yapıları hızla yok oluyor. Çağdaş yapı elde etme kisvesi altında, kişisel rantın tüm doğruları yok etmekte olduğu bu süreç yakın vadede sona erecek gibi görünmüyor.

Bugün çoğu aramızda olmayan bu özel yapıların usta müelliflerini bir kez daha saygı ile anıyoruz.

Maliye Blokları

Ankara Tenis Kulübü

Ulus İşhanı

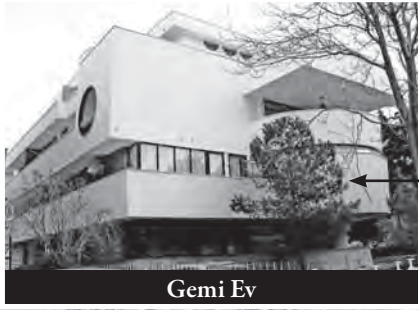
Muammer Aksoy Apartmanı

14 Mayıs Evleri

Çankaya Merkez Cami

Gemi Ev

Amerikan Kültür Derneği

Vedat Özsan Apt.

Nejat Ersin Apt.

Bir “modernite” projesi olarak ortaya çıkan Türkiye Cumhuriyeti’nin vitrini olan Ankara, modern mimari tarzlarda önemli binalara sahiptir. Ancak son yıllarda kentsel rant artışı ve işlev talepleri bu binaları yıkılma tehditi altına almıştır. Özellikle kamusal olmayan binalar bu tehlikeyi daha belirgin yaşamaktadır. Kurulumuz, kamuoyunun dikkatini modern mimarinin nitelikli örneklerine çekmek ve korunmalarına katkıda bulunmak amacıyla, ilk etapta aşağıdaki binaları ‘korumaya değer mimari eser’ olarak belirlemiştir. Bu binalar, ayrıca tescil amacıyla Turizm ve Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’na önerilecektir.

ÇANKAYA’DA APARTMAN

Mimari: Vedat Özsan

Çankaya

Ankara kent dokusu içinde alışlagelmiş kent parseli ve imar koşulları içinde yapılmasına karşın, bulunduğu yer ile kurduğu özel ilişki, yapı plastiği, ödün verilmeden gerçekleştirilen modernist dil, malzeme ve mekan kullanımı ile hala güncel bir binadır. Kurulumuz bu binayı yukarıda açıklanan niteliklerinden dolayı mimari eser olarak belirlemiştir.

GEMİ EV

Mimari: Danyal Çiper

Çankaya

Standart imar parseli düzeni içinde yer alan bina, yapıldığı dönemdeki organik mimari düşüncesinin ülkemizdeki en özgün örneklerinin başında gelmektedir. Bina, kent içinde mütevazı ölçekli bir apartman olmasına karşın, referans noktası işlevi taşıyacak kadar kentlilerce benimsenmiş ve heykelsi plastiği ile çevresindeki yapılardan farklılaşmıştır. Bina, kullanıcılarının göstermiş olduğu özen ile özelliklerini bozulmadan günümüze taşımıştır. Kurulumuz bu “ikonik” binayı mimari eser olarak kabul etmiştir.

CİNNAH 19 APARTMANI

Mimari: Nejat Ersin

Çankaya

Bir kooperatif girişimi binası olmasına karşın, bildik apartman tipolojisinin sürdürmek yerine, dış galerili dolaşım ve dubleks plan çözümünün olanaklarını kullanmış bir binadır. Cinnah Caddesi ile kurmuş olduğu kararlı ilişki, yalın geometrisi, taşıyıcı sistemi ve yapı dili ile özelleşen bu bina, dönemin mimari akımlarının kentteki en belirgin örneklerinin başında gelmektedir. Yukarıda belirtilen mimari özelliklerinden dolayı bu bina, kurulumuz tarafından mimari eser olarak kabul edilmiştir.

MERKEZ CAMİSİ

Mimari: Hayati Tabanlıoğlu

Çankaya

Cumhuriyet döneminde mimari hizmet alımına gidilmeden, vasıfsız tip projelerle yürütülen bir alanın istisnalarından olan bu cami, mimar elinden çıkmış çağdaş bir tasarımdır. Mahalle ölçeğinde, hem dış yapısı hem de renkli ve son derece güzel iç mekan değerleri ile örnek olabilecek bir dini yapıdır. Mimari özelliklerinin yanı sıra, içinde yer aldığı bahçeyle bütünleşmesi ve türünün tekil bir örneği olmasıyla da değerli bulunan bu yapı kurulumuz tarafından mimari eser olarak değerlendirilmiştir.

ULUS ÇARŞISI

Mimarlar: Gazanfer Beken, Orhan Bolak, Orhan Bozkurt

Ulus

Dönemin ilk alışveriş merkezi ve büro binalarından biri olan yapı, kuşattığı iki avlu ve komşu yapı adalarına verdiği geçitlerle kentsel yaşantıyı zenginleştirmekte ve kent mekanına ustaca eklemlenmektedir. Yapı oranları ve malzeme kullanımı dönemin mimarlık anlayışı paralelindedir. Bu yapı kentsel duyarlılığı ile kent hafızasında yer edinmiş ve bu değerleri ile kurulumuzca mimari eser olarak kabul edilmesine karar verilmiştir.

MUAMMER AKSOY EVİ

Mimari: Şevki Vanlı

Bahçelievler

Konut iç planı kurgusu olarak bildik konut tipolojisini kullanmasına karşın, arsa içinde konumlanışı ve yarattığı dış mekanlarla oluşturduğu boşluk vasıtasıyla kente ve çevreye katkıları bulunan bir yapıdır. Özellikle ölçek, malzeme ve cephe orantılarındaki duyarlılık dikkate değer bulunmuş ve usta bir mimarın ilk yapısı olması da dikkate alınarak, kurulumuz tarafından mimari eser olarak değerlendirilmiştir.

ANKARA TENİS KLUBÜ

Mimari: Reha Ortaçlı

Ulus

Dik açıyı reddeden geometrisi ve rampa üzerine kurgulanan iç mekanı ile özelleşen yapı, dönemin en önemli şehir kulübü olması nedeniyle de uzun zaman kentin sosyal yaşamında etkili bir yer edinmiştir. Yapı zamanla gereksinimleri karşılayamaması sonucu, çok özenli olmayan eklentilerle büyütülmesine karşın, özgün mimari dilini ve modernist iç mekan kurgusunu büyük ölçüde koruyabilmiştir. Bu niteliklerden dolayı bu yapı kurulumuz tarafından mimari eser olarak saptanmıştır.

14 MAYIS EVLERİ

Mimari: Muhittin Güreli

Kavaklıdere

Kooperatif girişimi olan yapılar grubu, ayrıık bahçeli evler kurgusundadır. Birden fazla konut tipinin tasarlanması ile oluşan mahalle, dönemin yerleşik plan tipolojisi kullanılmasına karşın, yapıya karakter kazandıran özgün detaylar ve malzeme kullanımı ile ayrıışmaktadır. Günümüzde bu yapıların ya işlevi değiştirilmiş ya da yıkılarak yerlerine apartmanlar yapılmıştır. Kent belleğini oluşturan bu yapılardan kalabilenler kurulumuz tarafından mimari eser olarak kabul edilmiştir.

MALİYE EVLERİ

Mimari: Emin Onat

Küçüksat

Küçük ölçekli bir toplu konut denemesi olan yapılar, dubleks konut birimlerinin başarılı çözümü ve cephe düzeninde ifade buluşları ile ön plana çıkmaktadır. Kooperatif girişimi olan yapılar, dıştan galerili dolaşımı ve dönem tarzıyla farklılaşmakta ve özgün bir deneyim olarak belirginleşmektedir. Yapı dili rasyonel ve yalındır. Yapılar, kentlinin hayatına ve kent dokusuna katkıları da göz önüne alınarak, kurulumuzca mimari eser olarak kabul edilmiştir.

TÜRK AMERİKAN DERNEĞİ BİNASI

Mimari: Affan Kırımlı

Çankaya

Kent dokusu içinde açılı geometriye sahip kurgusu ile farklılaşan yapı, cadde yüzeyinde oluşturduğu boşluk ile kentsel mekanı zenginleştirmektedir. Barındırdığı sosyal ve kültürel programlar sonucu kentlinin yaşantısında önemli bir yere sahip olmuştur. Yapı, mimari dili ve yalın malzeme seçimi ile döneminin çağdaş mimarisini temsil etmesi nedeniyle de, mimari eser olarak değerlendirilmiştir.

ABONELİK FORMU

Adı / Soyadı : _____
Mesleği : _____
Çalıştığı Kurum : _____
Görevi : _____
Unvanı : _____
Posta Adresi : _____
Posta Kodu : _____ Semt : _____ Şehir : _____
Telefon : () _____ Faks : () _____
E-Posta : _____@_____ URL : _____

☐ İlk Abonelik ☐ Abonelik Yenileme
☐ 6 sayılık abonelik - 30 TL
Fatura Bilgisi ☐ Adıma fatura istiyorum ☐ Firma adına fatura istiyorum
Firma Adı : _____
Adres : _____
Vergi no : _____
Vergi Dairesi : _____

ÖDEME BİLGİLERİ

- ☐ Posta havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).
☐ Banka havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).
☐ Kredi kartı ile ödeme. ☐ Visa ☐ Master Card

Kart No:

BANKA HESAP BİLGİLERİ

Garanti Bankası - Tunalı Hilmi Şubesi
Şube Kodu : 107
Hesap No: 629 79 12

Son Kullanma Tarihi: / İmza: _____

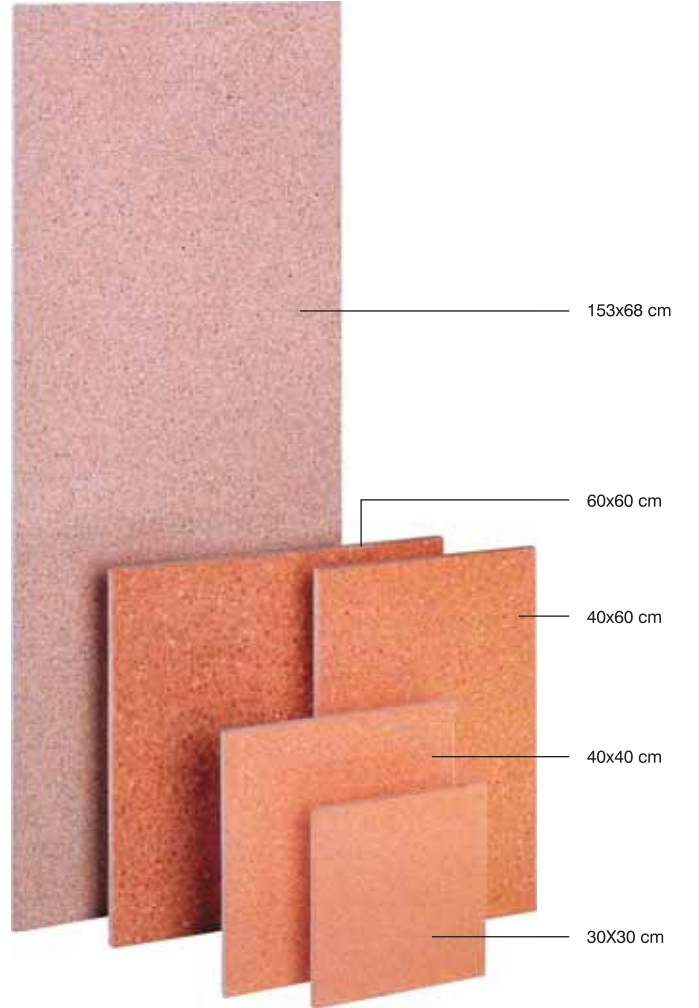
Reklam İndeksi

ADA DIŞ TİCARET	81
ALPENA BANYO DÜNYASI	96
ATD GRUP KLİMA	A.K. İÇİ
ATEMPO	20
AYGIPS	82-83
DEK-ART HAVUZ	58
DESOS PRECAST	59
DETAŞ	94-95
GENTAŞ	21
IŞIKLAR	1
KESKLİMA	22
KOMTAŞ	A. KAPAK

LIVA-CONCEPT	85
MASTER SLİDE	56-57
MİNİMAL MAKET	63
NOVA AYDINLATMA	32
OKYANUS GRUP	13
ÖRSAN METAL	30-31
PANELSAN, DECOPA	12
POLARKON	23
UTT İNŞAAT, DEVI	84
UTT İNŞAAT, GERFLOR	Ö.K. İÇİ
VİTRAY & SANATSAL CAM	33

TOBB Teknoloji Üniversitesi / Ali Osman Öztürk - A Tasarım Projesi

Doğal Kompoze Taş

Dış Cephe Kaplaması

Yer Döşemesi

TOBB Teknoloji Üniversitesi / Ali Osman Öztürk - A Tasarım Projesi

BAĞLAYICI	1. Sınıf Beyaz Portland Çimento (52.5 N/mm ²)				STANDART NO
	KUVERS	PMCI	GRANİT	MERMER	
Doğal Taş Tane Boyutu (µ)	100-4000	100-2500	100-8000	100-4000	
Özgül Ağırlık (gr/cm ³)	2.46	2.46	2.47	2.50	UNI 10444
* Eğilme Dayanımı (N/mm ²)	9.61-10.40	14.72-16.70	9.52-10.20	9.32-10.15	UNI 6133
* Darbe Dayanımı (joule)	1.96 (Kalınlık = 15 mm)				UNI 10442
* Aşınma Dayanımı (mm ³)	250	250	340	460	UNI 10532
Yüzey Sertliği (Mohs)	6-7	6-7	5-6	3-4	BS 6431
* Su Emme (% Ağırlık)	3.5	1.1	3.3	3.2	UNI 10444
Kayma Direnci	cilalı-kuru:0,78	cilalı-kuru:0,76	cilalı-kuru:0,79	cilalı-kuru:0,79	ASTM C 1028
* Ateşe Dayanım	Class 0				ISO / DIS 1182.2
* Donma-Çözülme Dayanımı	Bozulma Gözlenmemiştir.				DIN 52104
Yalıtım Direnci (λ)	1 x 10 ⁵ - 5 x 10 ⁵ (ideal:10 ⁷ -10 ⁹)	1 x 10 ⁷ -5x 10 ⁷ (ideal:10 ¹⁰ -10 ¹²)	1x10 ⁵ -5x10 ⁵ (idea: 10 ⁷ -10 ⁹)	1x10 ⁵ -5x10 ⁵ (ideal:10 ⁷ -10 ⁹)	

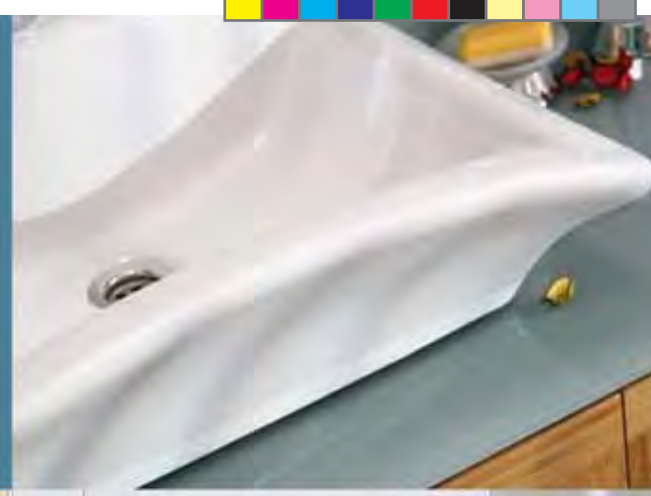
Detaş Uygulama Proje İnşaat Pazarlama A.Ş.
Birlik Mahallesi 7. Cadde 447. Sokak No: 3/3
Yıldız, Ankara, Türkiye
Tel: 0 312 496 54 55 Fax: 0 312 496 54 06
www.detas.com.tr info@detas.com.tr

ALPENA®

SUYUN OLDUĞU HER YERDE

COMPACT BANYO SİSTEMLERİ
DUŞ ve KÜVET KABİNLERİ
KÜVET & DUŞ TEKNELERİ
VE BANYO DOLAPLARI

ALPENA BANYO DÜNYASI

DEKORASYON YAPI MALZ. İM. SAN. BİLİŞ.
HİZM. İTH. İHR. ve TIC. LTD. ŞTİ.

Alinteri Bulvarı No: 68 Ostim / ANKARA

Tel: (0312) 385 53 30 Faks: (0312) 385 48 50

bilgi@alpenabanyo.com

www.alpenabanyo.com

 ende®
DUŞ & KÜVET SİSTEMLERİ

Rakipsiz bir teknoloji Kazançlı bir gelecek

DC INVERTER SPLIT SİSTEMLER

İç Üniteler

Duvar Tipi
[2.5 kW]

Duvar Tipi
[3.5 kW]

Duvar Tipi
[5.0 kW]

Duvar Tipi
[6.25 kW]

Dış Üniteler

[5.0/6.25 kW]

[2.5/3.5 kW]

MULTIZONE DC PAM INVERTER MULTI SİSTEM

İç Üniteler

Duvar Tipi
[2.5/3.5/5.0 kW]

Gizli Tavan Tipi
[2.5/4.0 kW]

Döşeme Tipi
[2.5/5.0 kW]

4 Yön Kaset Tipi
[2.5/4.0 kW]

Dış Üniteler

MULTIZONE 60H
(2 Oda Tipi)
[6.6 kW]

MULTIZONE 70H
(3 Oda Tipi)
[7.9 kW]

MULTIZONE 80H
(4 Oda Tipi)
[9.2 kW]

DC INVERTER UTOPIA

İç Üniteler

Gizli Tavan Tipi

2 Yön Kaset Tipi

4 Yön Kaset Tipi

Asılı Tavan Tipi

Dış Üniteler

[7 kW - 14 kW]

SET FREE VRF SİSTEM

İç Üniteler

Gizli Tavan Tipi

4 Yön Kaset Tipi

Asılı Tavan Tipi

Duvar Tipi

2 Yön Kaset Tipi

Döşeme Tipi

Gizli Döşeme Tipi

[8.4 kW - 85 kW]

SAMURAI SOĞUTMA GRUPLARI

Hava Soğutmalı Vıdallı Su Soğutma Grubu
Sadece Soğutma : 108kW-1068kW (17 model)
Heat Pump : 106kW-324kW (6 model)

Su Soğutmalı Vıdallı Su Soğutma Grubu
126kW-776kW (10 Model)

Su Soğutma Gruplarının Özellikleri

- Hitachi vıdallı kompresör
- Yüksek COP ve IPLV
- Oransal kapasite kontrolü
- R407C gazı
- Hassas su çıkış sıcaklığı ($\pm 0.5^{\circ}\text{C}$)
- Hem konfor hem endüstriyel uygulama
- Düşük ses seviyesi

KPI ISI GERİ KAZANIM CİHAZI

[250-1000m³/h]
(4 Model)

Doğal kompoze taş

Dış
cephe
kaplaması

Yer
döşemesi